

แรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงของชาติ

โดย

พลตำรวจตรี อภิรต์ นิยมการ
รองผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตร การป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557-2558

บทคัดย่อ

เรื่อง แรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงของชาติ
ลักษณะวิชา การเมือง
ผู้วิจัย พลตำรวจตรี อภิรัตน์ นิยมการ **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ 57

สืบเนื่องมาจากการทำรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ได้มีการออกคำสั่งเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในคำสั่งที่ 59/2557 ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2557 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย เหตุการณ์ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบกับบรรดานายจ้างในกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ คือการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ภาคอุตสาหกรรมประมง และภาคการเกษตร ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเร่งแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อรักษากลไกการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพยิ่งขึ้นไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดที่จะทำการศึกษาวิจัย การจัดการแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย โดยผู้วิจัยจะทำการศึกษามาตรการสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย ด้วยการศึกษาวินัยเพื่อสืบค้น อุปสรรค และสาเหตุ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมาตรการสกัดกั้นและกวาดล้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย มาตรการที่กล่าวมาข้างต้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้วหรือไม่

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว ศึกษาสถานการณ์แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) ในประเทศไทย ศึกษาและวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 73/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 และตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 74/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ และเพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้อง และเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมาตรการควบคุม การสกัดกั้นและกวาดล้างแรงงานต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความมั่นคงของประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาแรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งที่ประชาชนทุกคนในชาติจะต้องร่วมกันเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง นายจ้าง/ผู้ประกอบการถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะแก้ไขปัญหา โดยจะต้องมีความรับผิดชอบ และมีสำนึกในหน้าที่ของตนอย่าง

เคร่งครัด ประชาชนทั่วไปต้องให้ความร่วมมือ สอดส่องดูแล เป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐและเจ้าพนักงานจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีการบูรณาการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐจะต้องมีแนวนโยบายที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และจริงจัง ในการแก้ปัญหา เพื่อที่จะให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้ามาอยู่ร่วมกับสังคมไทยอย่างปกติสุข เพื่อช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า โดยไม่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

คำนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันประเทศเพื่อนบ้าน (เมียนมา ลาว และกัมพูชา) ยังมีสถานะเศรษฐกิจที่ไม่ดีนัก ทำให้เกิดภาวะว่างงาน และเคลื่อนย้ายเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อทำงาน รัฐบาลไทยได้พยายามแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวโดยกำหนดนโยบายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยให้แรงงานต่างด้าวมาจดทะเบียนให้ถูกต้อง หรือมีการนำเข้าแรงงานแบบ MOU อย่างไรก็ตามในการดำเนินการที่ผ่านมาปรากฏว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยในหัวข้อ “แรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงของชาติ” เพื่อศึกษาปัญหาการนำนโยบายการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวไปสู่การปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว สถานการณ์แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) ในประเทศไทย และวิเคราะห์แนวนโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง และเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาระบบแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมาตรการควบคุม การสกัดกั้น และกวาดล้างแรงงานต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความมั่นคงของประเทศ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลสรุปและข้อเสนอแนะจากงานวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจ รวมทั้งเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ เพื่อความมั่นคงและความสงบสุขของคนในชาติ

พลตำรวจตรี

(อภิรัตน์ นิยมการ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัย “แรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงของชาติ” โดยเฉพาะการย้ายถิ่นฐานของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นการย้ายถิ่นในลักษณะเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ส่งผลให้เกิดปัญหาการผลักดันส่งกลับซึ่งสาเหตุการย้ายถิ่นที่สำคัญ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเมือง คือ สถานการณ์ภายในประเทศเพื่อนบ้าน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจคือระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านแตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามกฎหมาย ปัญหาการศึกษา ปัญหาความขัดแย้งกับชุมชนชาวไทย ตลอดจนปัญหาศักยภาพภายใน การแข่งขันของประเทศไทยในระยะยาว นอกจากนี้ปรากฏการย้ายถิ่นที่ใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่านมากขึ้น โดยปัญหาดังกล่าวมีความละเอียดอ่อนและส่งผลกระทบในหลายมิติ ทั้งความมั่นคงของมนุษย์ ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก พล.อ.วิศณุ ศรียะพันธ์ ที่ปรึกษาสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และ พล.ท.ธิชา เพ็ญเขตกรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางและกรุณาแก้ไขงานวิจัยจนสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ นายจ่านง ทรงเคารพ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ กรมการจัดหางาน พล.ต.ต.ชัชฌนพงศ์ ยุกตะทัต ที่ปรึกษาด้านความมั่นคง สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และ นายวิเชียร ชิตชนกนารถ ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลและให้สัมภาษณ์ อันมีคุณค่าต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาวิจัย “แรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงของชาติ” จะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้ที่สนใจศึกษาปัญหาแรงงานต่างด้าวต่อไป

พลตำรวจตรี

(อภิรัตน์ นิยมการ)

นักศึกษาวินิจฉัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
บทที่ 2 หลักทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว	8
แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ	8
แนวคิดเกี่ยวกับการย้ายถิ่น.	17
แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิแรงงานข้ามชาติ	23
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติในประเทศไทย	25
บทที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ของคณะกรรมการนโยบาย	
การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.)	37
นโยบายการปฏิบัติงานของ คสช. ด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว	37
มาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ของ คสช	39
แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่จะดำเนินการต่อไป คสช	41
การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาวและกัมพูชา	
ที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ ซึ่งครบกำหนดวาระการจ้างงาน 4 ปี	42
บทที่ 4 การควบคุมแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ มาตรการสกัดกั้น	
และกวาดล้างแรงงานผิดกฎหมาย	50
แรงงานเมียนมา	51

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
แรงงานลาว และแรงงานกัมพูชา	52
การแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงทะเล	57
การตรวจสอบแรงงานต่างด้าว	69
บทที่ 5 สรุป และ ข้อเสนอแนะ	76
สรุป	76
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	84
ผนวก ก	85
ผนวก ข	95
ผนวก ค	111
ประวัติย่อผู้วิจัย	142

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3-1	สถิติการแจ้งข้อมูลแรงงานต่างด้าวก่อนที่ คสช. จะเข้ามาดำเนินการ	38
3-2	แรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียน ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ	44

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
3-1	การดำเนินการกับแรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียน ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ	43
3-2	ขั้นตอนการตรวจสัญชาติแรงงานกัมพูชา	45
3-3	ขั้นตอนการตรวจสัญชาติแรงงานลาว	46

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาแรงงานต่างด้าวที่พากันอพยพมาจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาหางานทำอย่างต่อเนื่อง และทวีความรุนแรงมากขึ้นโดยลำดับ ทั้งนี้การอพยพของแรงงานต่างด้าวดังกล่าวล้วนมีสาเหตุหลักมาจากปัจจัยภายในของประเทศต้นทางเหล่านั้นเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และปัญหาทางด้านการเมือง ในอดีตประเทศไทยไม่เคยมีนโยบายโดยตรงในเรื่องของแรงงานข้ามชาติ มีแต่แนวทางปฏิบัติในเรื่องของการควบคุมการทำงานของคนต่างชาติ ที่ตั้งอยู่บนระบบความต้องการสงวนอาชีพบางอย่างไว้ให้คนไทยทำ ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยก็ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานในบางสาขาอาชีพ โดยเฉพาะแรงงานระดับล่าง ประกอบกับแรงงานไทยมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น และไม่นิยมทำงานประเภท 3D คือ งานหนัก (Difficult) งานสกปรก (Dirty) และงานที่มีความเสี่ยง (Dangerous) จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้นายจ้าง หรือสถานประกอบการต่างๆที่ขาดแคลนแรงงาน มีความจำเป็นที่จะต้องหาแรงงานต่างด้าวเข้ามาทดแทน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมก่อสร้าง และอุตสาหกรรมประมง แรงงานต่างด้าวจึงพากันหลั่งไหลเข้ามาหางานทำในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ได้แก่ สัญชาติเมียนมา สัญชาติลาว และสัญชาติกัมพูชา เพราะประเทศเหล่านี้เป็นประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจด้อยกว่าประเทศไทย ทั้งนี้ที่ผ่านมามีการให้สัตยาบันในอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งประเทศไทยก็ยังไม่มีการให้ความสำคัญที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเด็ดขาดเท่าที่ควร และไม่ยอมรับการมีอยู่ของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ทั้งๆที่แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองและลักลอบทำงาน จะต้องถูกดำเนินคดี และถูกผลักดันส่งกลับประเทศต้นทาง

สืบเนื่องมาจากการทำรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ได้มีการออกคำสั่งเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในคำสั่งที่ 73/2557 ลงวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2557 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ แรงงานต่างด้าวในประเทศไทยทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ต่างแตกตื่นกันอย่างอลหม่าน ได้รวมตัวกันอพยพออกนอกประเทศ และมอบตัวกับทางการเพื่อที่จะให้ผลักดันส่งกลับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเนื่องจากเกรงว่าเจ้าหน้าที่ทหารจะทำการกวาดล้างเหตุการณ์ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบกับบรรดานายจ้างในกลุ่มธุรกิจต่างๆ คือ การขาดแคลน

แรงงาน โดยเฉพาะแรงงานในภาคอุตสาหกรรมการก่อสร้าง ภาคอุตสาหกรรมประมง และภาคการเกษตร แสดงให้เห็นว่าแรงงานต่างด้าวมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเร่งแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อรักษากลไกการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพยิ่งขึ้นไป เพราะระบบเศรษฐกิจเป็นมิติที่สำคัญหนึ่งของความมั่นคงของประเทศชาติ

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย สามารถแยกออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มแรก เป็นกลุ่มที่เข้ามาตามข้อตกลงทวิภาคี (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาล ซึ่งสามารถเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ 2 ปี ต่ออายุได้อีก 1 ครั้ง ระยะเวลา 2 ปี รวม 4 ปี เมื่อครบกำหนดแล้วต้องกลับประเทศ และห้ามกลับเข้ามาทำงานอีกภายในระยะเวลา 3 ปี กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มพิสูจน์สัญชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งแต่เดิมแรงงานเหล่านี้เป็นแรงงานผิดกฎหมาย หากผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้ว ก็จะได้รับอนุญาตให้อยู่และทำงานในประเทศไทย จำนวน 2 ปี ต่ออายุได้อีก 1 ครั้ง ระยะเวลา 2 ปี รวม 4 ปี กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติตามกลุ่มที่สอง จึงเป็นแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย แต่ต่อมาได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ให้แรงงานเหล่านี้ไปขึ้นทะเบียนแรงงานที่ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพื่อพิสูจน์สัญชาติ แรงงานต่างด้าวจะได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยและทำงานได้จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2558 และกลุ่มที่สี่ เป็นแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่หลบหนีเข้าเมืองและลักลอบทำงานอย่างผิดกฎหมาย

แรงงานต่างด้าวที่มาขึ้นทะเบียนศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2557 มีจำนวน 1,533,675 คน นอกจากนี้ยังมีผู้ติดตามซึ่งเป็นบุตรอายุ ไม่เกิน 15 ปี อีกจำนวน 92,560 คน ซึ่งถือว่ามีจำนวนมาก และเป็นภาระหน้าที่ของรัฐในการดูแลบุคคลเหล่านี้ การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวยังพบปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ เช่น ประเทศเมียนมาไม่ยอมรับสถานะของชนกลุ่มน้อยที่มีอยู่จำนวนมาก จึงเป็นปัญหาต่อการพิสูจน์สัญชาติ หรือแรงงานต่างด้าวเปลี่ยนนายจ้างแล้วไม่แจ้งเปลี่ยนนายจ้างต่อนายทะเบียน ทำให้ไม่สามารถควบคุมแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ได้

สาเหตุหลักที่แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายยังคงเป็นปัญหากระทบต่อความมั่นคงของชาติ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างยั่งยืนเนื่องมาจาก การขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกันของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง นโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการดำเนินการแก้ปัญหาที่ผ่านมายังมีลักษณะแยกส่วนตามกลุ่มปัญหา อาทิเช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาในภาพรวมขาดความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความสงบเรียบร้อยของสังคม รวมถึงการระดมอ้อยในการปฏิบัติระหว่างส่วนราชการที่รับผิดชอบและ

ผู้ประกอบการทำให้มีการปล่อยปละละเลย ไม่มีการควบคุม ทำให้กฎหมาย กฎกระทรวง และระเบียบข้อบังคับที่ออกมาไม่มีผลบังคับอย่างแท้จริง ทั้งนี้แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ก็มักนำครอบครัวเข้ามาอยู่ด้วยก่อให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่อย่างถาวร จึงเกิดการรวมกลุ่มเป็นจำนวนมากตามแหล่งอุตสาหกรรมหรือในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีการจ้างงาน และขาดการควบคุมจากเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึงเกิดเป็นแหล่งซ่องสุมและที่หลบซ่อนของผู้กระทำความผิดกฎหมาย ในทางกลับกันก็มีการเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างไม่ว่าจะเป็นค่าแรงที่ถูก โกงค่าแรง การทำงานอย่างหนัก เสี่ยงอันตราย เป็นสาเหตุต่อเนื่องให้เกิดปัญหาอาชญากรรม การมั่วสุมในการกระทำความผิดกฎหมาย ทั้งในเรื่องของยาเสพติด การค้าประเวณี ค้ามนุษย์ แหล่งอบายมุขในพื้นที่ มีการตั้งต้นเป็นกลุ่มอิทธิพลในด้านต่าง ๆ ยิ่งไปกว่านั้นแรงงานต่างด้าวเสียเองกลับเป็นอาชญากร สร้างปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทย จากการศึกษาสถิติแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติที่กระทำความผิดกฎหมาย ในปี พ.ศ. 2558 จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆอย่างต่อเนื่อง

สถิติการกระทำความผิดของคนต่างด้าว 3 สัญชาติ									
	ปี 2556			ปี 2557			ปี 2558 (ม.ค. - พ.ค.)		
ลักษณะความผิด	พม่า	ลาว	กัมพูชา	พม่า	ลาว	กัมพูชา	พม่า	ลาว	กัมพูชา
ประมวลกฎหมายอาญา	1,136	287	425	1,134	197	587	556	94	269
พ.ร.บ.คนเข้าเมือง ฯ	3,771	1,426	2,602	2,952	1,301	2,009	2,516	813	1,407
พ.ร.บ.การทำงาน ของคนฯ	3,657	996	3,594	2,617	572	2,207	2,790	619	2,340
พ.ร.บ.ยาเสพติด ให้โทษฯ	2,949	1,994	1,022	3,861	1,416	1,271	2,073	609	453
พ.ร.บ.อื่น ๆ	2,609	560	1,397	3,325	968	2,353	2,422	527	1,701
รวม	14,122	5,263	9,040	13,889	4,454	8,427	10,357	2,662	6,170

นอกจากนี้ ยังพบเห็นในสื่อต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2557 กรณีนักท่องเที่ยวชาวอังกฤษถูกฆ่าข่มขืนที่เกาะเต่า อำเภอพังงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นข่าวโด่งดังไปทั่วโลก ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านลบแก่ประเทศไทยว่า ไม่มีมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมให้กับนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการสืบสวน สอบสวนคดีดังกล่าว พบว่า ผู้ต้องหาที่ลงมือกระทำความผิดนี้เป็นแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมา ได้แก่ นายเวพิว หรือวิน ไม่มีนามสกุล อายุ 21 ปี

สัญชาติเมียนมา (ยะไข่) และนายซอริน หรือ โซเรน ไม่มีนามสกุลสัญชาติเดียวกัน ที่เข้ามารับจ้างทำงานประมงในประเทศไทย

วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจจากศูนย์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมตาก (ศปป.ภ.จว.ตาก) พร้อมเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.เมืองตาก ได้ติดตามจับกุมตัว 2 คนร้าย คือ นายอาโซ อายุ 20 ปี และนางสาวโบ แฟนสาว ทั้งคู่เป็นแรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่าได้ที่เขต สภ.หนองบัวเหนือ อ.เมืองตาก จ.ตาก โดยใช้โทรศัพท์ เปลี่ยนซิมใหม่โทรศัพท์หาเพื่อนชาวพม่าด้วยกัน ที่โรงงานทำอิฐบล็อกแห่งหนึ่ง เพื่อให้พาหลบหนี แต่ตำรวจสามารถสืบสวนจับกุมได้ แรงงานต่างด้าวทั้ง 2 คน ได้ก่อคดีอุกฉกรรจ์ ชำนางอำพันธ์ แซ่ก๊วย อายุ 50 ปี ภรรยาของนายเดชมรงค์ วงศ์อุดมทรัพย์ อายุ 60 ปี สามีผู้ตาย ที่หจก.อาร์ซีดับบริว แอนด์ซัตเตอร์ (ฉ.การช่าง) ตำบลไม้งาม อำเภอเมือง จังหวัดตาก เป็นโรงงานผลิตหลังคาเหล็กเมทัลชีท รายใหญ่ของอำเภอเมืองตาก และเอาบุญแจ้โตะไปไซเอาเงินสด ที่เพิ่งรับมาจากลูกค้า ประมาณ 60,000 บาท ชิงสร้อยคอทองคำน้ำหนัก 3 บาท กับสร้อยข้อมือ น้ำหนัก 1 บาท ของผู้ตายไปด้วย

วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2557 ตำรวจภูธรเกิดจับกุมชาวพม่าฆ่าชิงทรัพย์นักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศส ชื่อ นาย SHWEOO DAM หรือนายตาม หรือนาย คำ อายุ 24 ปี สัญชาติพม่า ในข้อหาร่วมกันชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย หลังก่อเหตุฆ่าชิงทรัพย์นักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศสที่ห้องพักภายในรีสอร์ตแห่งหนึ่ง ในพื้นที่ ซอยพัฒนา ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต นายตามกล่าวถึงสาเหตุการลงมือฆ่าชิงทรัพย์นักท่องเที่ยวรายดังกล่าวว่า โดยก่อนเกิดเหตุ นายโอ ซึ่งยังหลบหนีอยู่ได้มาชักชวนให้ไปก่อเหตุชิงทรัพย์ เนื่องจากไม่พอใจที่ก่อนหน้านี้เคยถูกนักท่องเที่ยวรายดังกล่าวตำหนิติเตียน หลังจากได้ทรัพย์มานายโอก็ได้แบ่งทรัพย์คืนซึ่งเป็นกล้องถ่ายรูปให้กับตน ส่วนทรัพย์ชิ้นส่วนอื่นนายโอเป็นคนนำไป หลังจากนั้นได้แยกย้ายกันหลบหนี ซึ่งตนได้หลบหนีไปอยู่กับครอบครัวที่แคมป์คนงานก่อสร้าง แต่เพื่อนบอกว่าฝรั่งตายแล้ว จึงหลบหนีไปอยู่กับเพื่อนในสวนยางจนถูกจับกุมได้

นี่เป็นเพียงคดีตัวอย่างที่หยิบยกมาเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาของแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายนี้ได้สร้างผลกระทบให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้านความมั่นคงซึ่งอาจส่งผลให้ประเทศไทยต้องประสบปัญหาได้ในอนาคต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยจะทำการศึกษาถึงนโยบายการดำเนินการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวของรัฐบาล การศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง และแนวทางการแก้ไข ในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว รวมถึงมาตรการในการควบคุมแรงงานต่างด้าว การสกัดกั้นและกวาดล้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่จะลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว
2. เพื่อศึกษาสถานการณ์แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) ในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 73/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 และตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 74/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ
4. เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง และเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการ และแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมาตรการควบคุมการสกัดกั้นและกวาดล้างแรงงานต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความมั่นคงของประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาสถานการณ์แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ได้แก่ เมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยทั้งที่ผิดกฎหมายและถูกกฎหมาย ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติในประเทศไทยทั้งในระดับนโยบาย (ที่เปิดเผยได้) และระดับปฏิบัติการ โดยเน้นกระบวนการบริหารจัดการ ควบคุม สกัดกั้นและกวาดล้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) ส่วนในการจัดระเบียบแรงงานในด้านอื่น ๆ ของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) จะกล่าวไว้เพียงเบื้องต้นเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศที่เกิดจากการอพยพ เคลื่อนย้าย แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) ที่เข้ามาในประเทศไทย เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเหมาะสมกับการใช้แก้ไขปัญหา โดยเน้นศึกษาผลกระทบที่มีต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนตามแนวการวิจัยปรากฏการณ์วิทยา โดยมีการศึกษา 7 ขั้นตอน ดังนี้ (Moustakas, 1994 อ้างถึงใน ชาย โพธิสิตา, 2550:194)

1. กำหนดหัวข้อและตั้งคำถามในการวิจัยที่เหมาะสมกับวิธีการศึกษา
2. ทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา ดังนี้
  - 2.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

การศึกษาปัญหาแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย เริ่มต้นด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและบทวนจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ทฤษฎีเกี่ยวกับการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย แนวนโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) รวมถึงแนวนโยบายการแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ผ่านการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารต่อไปนี้

1. นโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.)
2. ข้อตกลงทวิภาคี (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่า รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา
3. เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว
4. พระราชบัญญัติ กฎหมาย กฎระเบียบ นโยบายและแผนการดำเนินงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแรงงานต่างด้าว
5. ฐานข้อมูลสถิติอื่น ๆ
6. ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแรงงานต่างด้าว

2.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) หลังจากที่คุณจะวิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) แล้ว ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกผู้รู้หรือผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญที่สามารถให้ข้อคิดเห็นที่จะเป็นประโยชน์แก่งานวิจัย เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังที่ต้องการ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา)

1. การกำหนดประเด็นหรือแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศนำมาสู่การจัดทำประเด็นข้อคำถามนำ (Guideline Questions) ในการสัมภาษณ์เจาะลึกดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ชื่อ ตำแหน่ง อาชีพ สถานที่และประสบการณ์ทำงานหรือผลงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือการทำงานการจัดการแรงงานต่างด้าว หรือผลงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา)

ส่วนที่ 2 มุมมองของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) ในประเทศไทย ที่จำเป็นต้องเตรียมแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ส่วนที่ 3 มุมมองของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวนโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภัยคุกคาม ปัญหาและอุปสรรค นโยบายเชิงรุกและเชิงรับ มาตรการรองรับการดำเนินการที่จำเป็นในการจัดการกับประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา)

ส่วนที่ 4 มุมมองของผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งในเชิงนโยบายประเด็นมาตรการ และกลไกการสร้างการจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ

3. เตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ และดำเนินการวิเคราะห์ตามแนวทางของ Diekelmann and Allen เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญคือ การค้นหาประเด็นที่สำคัญ โดยการแยกข้อความที่เหมือนกันและต่างกัน ตรวจสอบความเชื่อมโยงกันเป็นประเด็นหลัก หลังจากนั้น จำแนกประเด็นหลัก กำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ของประเด็นหลัก เพื่อเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

- 3.1 อ่านข้อความที่ได้จากการถอดเทปเพื่อให้เกิดความเข้าใจ
- 3.2 เขียนสรุปข้อความที่แปลความได้จากการสัมภาษณ์
- 3.3 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อความตามที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือจากเนื้อหา
- 3.4 เมื่อตีความข้อมูลแล้ว หากพบว่าไม่สอดคล้อง จะทำการศึกษาเพิ่มเติมจากตำราหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 3.5 เปรียบเทียบความเหมือนความต่างของเนื้อหา
- 3.6 ค้นหาความสัมพันธ์ของประเด็นสำคัญเกิดขึ้น
- 3.7 นำเสนอเค้าโครงของประเด็นสำคัญกับคณะวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรวมกันเป็นเค้าโครงสุดท้าย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงหลักทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว
2. ทราบสถานการณ์ปัญหาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) ในประเทศไทย
3. ทราบถึงมาตรการการจัดการแรงงานต่างด้าวตามแนวนโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ 73/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 และคณะอนุกรรมการ

ประสานงานการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ 74/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 ในมิติการป้องกันและสกัดกั้น การปราบปราม จับกุมดำเนินคดี การผลักดันและส่งกลับแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง และปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามแนวนโยบายดังกล่าว

4. ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) ในประเทศไทยอย่างเป็นระบบตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 รวมทั้งมาตรการสกัดกั้นและกวาดล้างแรงงานผิดกฎหมายในภาพรวม เพื่อบังคับใช้ให้มีประสิทธิภาพ

คำจำกัดความ

แรงงานต่างด้าว	หมายถึง	แรงงานสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย
แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย	หมายถึง	แรงงานสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยไม่ได้รับการตรวจลงตรา ไม่มีใบอนุญาตทำงาน และไม่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกระทรวงแรงงาน เพื่อขออนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวโดยผ่อนผันเป็นรายปี
ปัญหาด้านความมั่นคง	หมายถึง	ปัญหาที่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปัญหาที่เกิดจากนโยบายหรือกฎหมายไม่ชัดเจน ปัญหาที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือนโยบายของรัฐ ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ร่วมกันของประชาชนที่มีต่อประเทศชาติ

บทที่ 2

หลักทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว

แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้นิยามความหมาย ความมั่นคงของมนุษย์ไว้ว่า “การทำให้ทุกคนเป็นคนดี มีศักดิ์ศรี และมีความสุข” โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

การทำให้ทุกคนเป็นคนดี มีแนวทางในการปฏิบัติคือ การส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกคนประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา

มีศักดิ์ศรี มีแนวทางในการปฏิบัติคือ การคำนึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีหน้าที่และสิทธิภายใต้กฎหมายเดียวกัน ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่กำหนด สามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆ อย่างเทียบเท่า โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

มีความสุข มีแนวทางการปฏิบัติคือ การนำปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการดำรงชีวิต ประกอบด้วย (1) การรู้จักพอประมาณ (2) การมีเหตุผล (3) การมีภูมิคุ้มกัน และ 2 เงื่อนไข คือ (1) มีความรู้ (2) มีคุณธรรม

ความสำคัญของความมั่นคงของชาติ อยู่ที่เมื่อชาติมั่นคง คนในชาติจะสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ปลอดภัย มีศักดิ์ศรี มีอิสระเสรีในการดำเนินชีวิต มีความหวัง สามารถจะมั่นใจในอนาคตของตนเองและลูกหลานได้ ความมั่นคงของชาติจึงมีผลโดยตรงต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่และความปกติสุขของทุกคนในชาติ

พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ให้คำนิยามไว้ว่า “ความมั่นคงแห่งชาติ คือ การทรงตัวอยู่อย่างแน่นหนาถาวร ดำรงเอกราช มีเสรีภาพแห่งชาติ มีความสงบสุข ภายในประเทศ มีความแน่นอนในชีวิต และเศรษฐกิจของพลเมือง คาดหมายรายได้ของรัฐได้ถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง ค่าของเงินตรามีเสถียรภาพ รัฐไม่ต้องประสบความยุ่งยาก ไร้สาระส่าย ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ได้ง่าย ประชาชนพลเมืองรู้สึกมีความปลอดภัย มีความหวังและความไว้วางใจ ในอนาคต และยังไว้วางใจต่อไปอีกว่า ถึงแม้ความผันผวนหรือ เหตุร้ายอันใดจะเกิดขึ้นมามารัฐสามารถจะต่อสู้หรือป้องกันได้ และได้จำแนกความมั่นคงแห่งชาติออกเป็น 4 ด้านตามลักษณะของภารกิจที่ชาติจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติคือความมั่นคงแห่งชาติด้านการเมือง ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา ความมั่นคงแห่งชาติด้านทหาร”

ภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติ ในอดีตหากประเทศใดไม่ต้องการเผชิญกับการสงครามหรือเมื่อสงครามได้ยุติลงแล้วประเทศนั้นก็จะมีสันติภาพและความปลอดภัยควบคู่กันไป แต่ในปัจจุบันสภาพการณ์กลับตรงกันข้าม กล่าวคือ แม้ว่าประเทศต่าง ๆ จะไม่มีการสงครามหรือการสู้รบกันก็ตาม แต่ประเทศเหล่านั้นอาจไม่มีความมั่นคงปลอดภัยก็ได้ ทั้งนี้อาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุสองประการด้วยกัน ดังที่ พล.ต. พจน์ พงศ์สุวรรณ ได้กล่าวไว้ในหนังสือหลักยุทธศาสตร์ คือ 1.ความไม่มั่นคงปลอดภัย อาจเกิดขึ้นจากประเทศที่มีความขัดแย้งกันในเรื่องผลประโยชน์ของชาติ (National interests) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นภัยคุกคามจากภายนอกนั่นเอง 2.ความไม่มั่นคงปลอดภัย อาจเกิดจากปัญหาการคุกคาม (Threats) จากภายใน

ในขณะที่ สุรชาติ บำรุงสุข กลับแบ่งภัยคุกคามด้านความมั่นคงออกมาเป็นปัญหาด้านการทหาร กับปัญหาที่มีใช้การทหารและยังมีสถาบันหรือนักวิชาการด้านความมั่นคงอีกหลายท่านแบ่งภัยคุกคามดังกล่าวนี้ โดยใช้กรอบของสังคมหรือกรอบของพลังอำนาจแห่งชาติมาเป็นปัจจัยหลักในการแบ่งเช่นที่ สถาบัน Asia – Pacific Center for Security Studies แบ่งเป็นภัยคุกคามด้านการเมือง ภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ ภัยคุกคามด้านสังคมจิตวิทยา และภัยคุกคามด้านการทหาร หรือบางท่านอาจพุ่งประเด็นปัญหาความมั่นคงไปที่ปัญหานั้น ๆ เลย โดยมีได้มีกรอบใหญ่จัดกลุ่มให้ยุ่งยาก เช่น แบ่งปัญหาความมั่นคงออกเป็น ปัญหาการแบ่งแยกดินแดน ปัญหาการก่อความไม่สงบ ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาการแพร่กระจายของอาวุธทำลายร้ายแรง ปัญหาการแพร่กระจายของเชื้อโรคร้ายแรง ปัญหาโจรสลัด และอาชญากรรมทางทะเล ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้อพยพผิดกฎหมาย ปัญหาการเสื่อมสลายของสิ่งแวดล้อม ปัญหาภัยธรรมชาติ ร้ายแรง ปัญหาการคอร์รัปชัน และอีกหลาย ๆ ปัญหา เป็นต้น และเช่นเดียวกันก็ได้มีการจัดกรอบการพิจารณาปัญหาความมั่นคง ออกเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติที่มีมาจากในระดับโลก ระดับภูมิภาคหรือจากภายในประเทศเอง

ขณะเดียวกัน สภาความมั่นคงแห่งชาติก็ได้กล่าวถึงความมั่นคงของชาติ ไว้ว่า การขยายตัวของความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค ในทศวรรษที่ผ่านมาสถานการณ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านได้พัฒนาสู่ทิศทางการมีความร่วมมือที่ดีต่อกัน เพราะต่างเห็นความสำคัญของความร่วมมือเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาที่แตกต่างกัน และเพิ่มพูนอำนาจ การแข่งขันไปด้วยกัน จึงได้มีความพยายามที่จะสร้างกรอบความร่วมมือใน กลุ่มประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ยุทธศาสตร์ในการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านให้เกิดความเข้าใจและไว้วางใจด้วยการใช้ปัญหาที่เผชิญร่วมกันเป็นตัวตั้งและช่วยเหลือกันในการร่วมกันหาวิธีแก้ปัญหา การเรียนรู้พึ่งพากันโดยใช้มิติทางวัฒนธรรมเป็นปัจจัยยึดโยงเพื่อทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อกัน มีโครงการความร่วมมือด้านความมั่นคง การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เกิดขึ้นโดยต่อเนื่องและได้รับ การสนับสนุนทั้งในระดับรัฐบาลและประชาชน ทางด้านการพลังงาน การท่องเที่ยว

และการคมนาคม โดยการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค เพื่อใช้เป็นเส้นทางติดต่อแลกเปลี่ยน ด้านสินค้าและบริการ และการเดินทางข้ามแดนที่มีการผ่อนคลายให้มีความสะดวกมากขึ้น

อย่างไรก็ตามในขณะที่มีการขยายตัวทางด้านการพัฒนา ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน การเตรียมความพร้อมภายในของไทยยังปรับไม่ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะจุดอ่อนของระบบการเฝ้าตรวจชายแดน เอกภาพการปฏิบัติในพื้นที่ และผลประโยชน์ผิดกฎหมาย ประกอบกับยังมีปัญหาจากปัจจัยในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นแรงผลักดันให้เกิดปัญหาการอพยพเข้ามาเพื่อหางานทำ การผลิตและลักลอบนำเข้ายาเสพติด การสู้รบพื้นที่ใกล้ชายแดน และผู้หลบหนีเข้าเมืองเพื่อเดินทางไปประเทศที่สาม รวมทั้งจุดอ่อนที่เป็นการเพิ่มความเสี่ยงด้านความมั่นคงในเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ เจ้าหน้าที่รัฐและสังคมไทยโดยรวมยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้เข้าใจประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในมิติด้านภาษา วัฒนธรรม และวิถีชีวิต ทำให้ได้รับประโยชน์จากการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านน้อยกว่าที่ควร

การเคลื่อนตัวของภัยคุกคามข้ามชาติ ก็เป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่เป็นปัญหาข้ามชาติ โดยเฉพาะการก่อการร้ายสากลและอาชญากรรม ข้ามชาติ ได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่มีความรุนแรง ซับซ้อนและขยายเครือข่ายสร้างความเสียหายไปแทบทุกภูมิภาคของโลก จึงมีการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมเผชิญภัยคุกคามในรูปแบบใหม่อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการใช้ช่องทางและข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยสกัดกั้น ป้องปราม และปราบปรามที่ได้ผลในกรณีของประเทศไทยได้มี การปรับปรุงพัฒนากฎหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการต่อต้านภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เจ้าหน้าที่มีโอกาสได้รับการเรียนรู้ทางทักษะ และวิธีการทางเทคนิค จากความร่วมมือระหว่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยมีบุคลากรที่ชำนาญในเรื่องดังกล่าวมากขึ้น ในด้านของกรอบแนวทางแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาตินั้น ได้มีนโยบายแนวทางและมาตรการในการปฏิบัติที่ชัดเจนโดยเฉพาะในด้านการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติประเภทต่างๆ มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นเอกภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ ก็มีการให้คำนิยามความหมายของความมั่นคงอย่างหลากหลายในมุมมองของนักวิชาการหลายๆท่าน อาทิเช่น

ความมั่นคงแห่งชาติแปลมาจากคำภาษาอังกฤษ National Security แท้จริงคำว่า Security แปลว่าความปลอดภัย ส่วนความมั่นคงว่าจะตรงกับคำว่า Firmness หรือ Steadiness หรือ Permanence ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ผ่าน ๆ มา มีคำว่า "ความมั่นคงของรัฐ" พระราชบัญญัติ ว่าด้วย การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน 2495 (ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 69 ตอนที่ 6) ใช้คำว่า"ความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร" และได้กล่าวถึงคำว่า "ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร" หมายถึง"การให้อิสรภาพของชาติหรือสวัสดิภาพ ของประชาชนอยู่ในความ

มั่นคงและปลอดภัยรวมตลอดถึงการให้ประเทศดำรงอยู่ในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร" รัฐบาลไทย พ.ศ.2515 ว่าหมายถึง "ความปลอดภัย การรักษา การป้องกัน การประกันให้ชาติบ้านเมืองดำรงอยู่ได้ ตลอดจนการทำให้บรรล่วัตถุประสงค์ของชาติด้วย" บางท่านว่าหมายถึง "ชาติมีอธิปไตยในทางการเมือง ไม่มีการรุกรานจากภายนอก และไม่มีการคุกคามด้วยกำลังภายในประเทศ สิทธิและผลประโยชน์ของชาติปลอดจากการคุกคาม" บางท่านว่า หมายถึง "บูรณภาพแห่งอาณาเขตประเทศ และความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน ในทุกเวลาและทุกกรณี"

พล.อ.อ.สิทธิ เสวตศิลา อดีตเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ"ความมั่นคง แห่งชาติ" (ตามนิยามในร่างพระราชบัญญัติความมั่นคงแห่งชาติ) หมายถึง การให้เอกราชของชาติ บูรณภาพของดินแดน และสวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความมั่นคงและปลอดภัยรวมตลอดถึงการ ให้ประเทศดำรงอยู่ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย"

นายจ่านงค์ ทองประเสริฐ หัวหน้ากองสำนักงานฝ่ายวิชาการราชบัณฑิตยสถาน (พ.ศ.2512) "ความมั่นคงแห่งชาติ" คือ ความปลอดภัยแห่งชาติ ซึ่งหมายถึง การที่ชาติได้รับการประกันว่าจะไม่ได้รับภัยอันตรายใด ๆ ทั้งในด้านการทหาร เศรษฐกิจ และการเมือง และการที่ชาติ มั่นใจว่าไม่ประสบกับความยากลำบากหรือความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากภัยอันตรายต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ทั้งการที่ชาติไม่ต้องเสี่ยงทำอะไรลงไปโดยขาดความมั่นใจ

พจนานุกรมทหารอากาศสหรัฐ ฯ "ความมั่นคงแห่งชาติ คือ สภาวะของชาติที่ปลอดจากการรุกรานทางทหารหรือ การโจมตีทางทหาร หรือปลอดจากการบ่อนทำลายทางการเมืองหรือเศรษฐกิจ จนสามารถดำรง ความเป็นชาติอยู่ได้เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์แห่งชาติโดยไม่ต้องเผชิญกับการแทรกแซง อย่างได้ผลจากภายนอกประเทศ"

นายแมคนามารา(Robert S. Mc Namara) อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสหรัฐ ฯ "ความมั่นคงแห่งชาติหมายถึง การพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น ความมั่นคงมิได้หมายถึงแต่สมรรถนะของอาวุธยุทโธปกรณ์เพียงอย่างเดียว มิได้รวมถึงกำลังทางทหารล้วน ๆ มิได้หมายถึงการปฏิบัติตามแบบทหารหรือกิจกรรมร่วมกันทางทหารอย่างเดียวยกเช่นกัน ความมั่นคงเป็นการพัฒนาส่งเสริมให้ดีขึ้น อาจจะถูกกล่าวได้ว่า ที่ใดไม่มีการพัฒนา ที่นั่นไม่เกิดความมั่นคง ความจริง การพัฒนาชาติเป็นของธรรมดาซึ่งไม่ยาก แต่ก็อาจจะไม่ได้รับความสำเร็จถ้าหากประชาชนไม่ให้การสนับสนุนอีกทางหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากของง่าย ๆ นี้เอง นับตั้งแต่หน้าที่ของประชาชนที่จะต้อง เคารพตามตัวบทกฎหมายแต่ก็ละเลยกัน การพัฒนาด้านอื่น ๆ รวมทั้งความเข้าใจและให้ความ ร่วมมือกับรัฐบาลของตนเองก็เป็นความมั่นคงแห่งชาติขั้นต้นได้เหมือนกัน....."

ศาสตราจารย์George A Lincoln "ความมั่นคงแห่งชาติ คือวัตถุประสงค์แห่งชาติขั้นต้น ซึ่งได้แก่การป้องกันประเทศ พลเมืองและวิถีชีวิตของประชาชนให้รอดพ้นจากการรุกรานหรือการ

คุกคาม ปัจจุบันความมั่นคง แห่งชาติเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ระดับชาติเพื่อที่จะใช้ ทรัพยากรของชาติทุกอย่างให้ เป็นประโยชน์ ทรัพยากรเหล่านี้รวมปัจจัยทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา และการทหาร เราจะรู้ได้ในทันทีว่าปัจจัยทั้งหมดนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด สนับสนุนซึ่งกันและกัน และ แยกออกจากกันไม่ได้ การทหารต้องอาศัยเศรษฐกิจ ทั้งการทหารและ เศรษฐกิจจัดว่าเป็นส่วน สำคัญของจิตวิทยาทางจริยธรรมและการใช้ปัจจัยทั้งสามประการนี้ร่วมกันอย่ างได้ผลถือว่าเป็น เรื่องทางการเมือง ซึ่งถูกกำหนดโดยหลักการทางการเมือง และการดำเนินการทาง การเมือง ซึ่ง ดำเนินการโดยผ่านโครงการทางการเมืองของชาติ"

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า ความมั่นคงแห่งชาติหรือความมั่นคงของรัฐ หมายถึง "การที่ชาติ หรือรัฐมีเอกราช สวัสดิภาพของสังคมและประชาชนอยู่ในความปลอดภัย อยู่ดีมีสุข มีความสามัคคีเป็น นานาหนึ่งใจเดียวกัน มีระเบียบวินัย และมีวัฒนธรรม"

ปัจจัยสำคัญอันเป็นหลักของความมั่นคงแห่งชาติ 5 ประการ

1. ด้านการเมือง ได้แก่ มีรัฐบาลบริหารประเทศโดยชอบด้วย วิถีทางแห่งระบอบการ ปกครอง รัฐบาลมีเสถียรภาพและปราศจากการบงการหรือบังคับข่มขู่จาก ภายนอกประเทศ รัฐบาล บริหารประเทศเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งชาติและจัดระบบงาน ราชการให้มีประสิทธิภาพและ ปราบปรามการแสวงหาประโยชน์ในทางมิชอบ

2. ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ จัดให้มีการประกอบการทางเศรษฐกิจ มีความเจริญก้าวหน้า ส่งเสริมให้ประชาชนมีผลประโยชน์จากรายได้ทางเศรษฐกิจโดยยุติธรรม และลดความเหลื่อมล้ำใน ฐานะของบุคคลทางเศรษฐกิจ จัดการให้เงินตรามีเสถียรภาพ

3. ด้านสังคมจิตวิทยา ได้แก่ ส่งเสริมการศึกษาอบรมและการ วิจัย ตลอดจนวิชาชีพ บำรุง ส่งเสริมระเบียบวินัยและวัฒนธรรม เสริมสร้างให้ประชาชนมีความ สามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจ เดียวกัน จัดการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การสาธารณสุข การอนามัยและ สังคมสงเคราะห์ให้ เพียงพอและมีประสิทธิภาพ

4. ด้านการทหาร ได้แก่ จัดให้มีกำลังรบ อาวุธยุทโธปกรณ์ เพียงพอแก่การป้องกันรักษา เอกราชของชาติฝึกกำลังรบทุกประเภทให้มีสมรรถภาพ มีระเบียบวินัย มีความกล้ากล้า ตลอดจน ทำนุบำรุงให้ทหารกองหนุนอยู่ในสภาพพร้อมรบอยู่เสมอ (เช่น เรียกเข้ารับการฝึกในยามปกติเป็นครั้ง คราว เรียกเข้าฝึก ร่วมกับกองทัพประจำการในการประลองยุทธใน สนาม)

5. ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการพลังงาน และสิ่งแวดล้อม จะต้องก้าวหน้า มีนักวิชาการที่มีคุณภาพจำนวนมาก มีการคิดค้นและวิจัยที่เป็นประโยชน์ในทุกๆ ด้านเพื่อการพัฒนา และการทดแทน

ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศในลักษณะของรูปธรรม

ซึ่งได้แก่ ชาติ- รัฐ ประเทศ และสังคมอันเป็นลักษณะรวม กล่าวคือ

1. ชาติ (Nation) เป็นศัพท์ที่เน้นถึงคนที่มีวัฒนธรรมร่วมกัน มีเชื้อสาย เดียวกัน มีความรู้สึกร่วมกันในสายเลือด และมีประวัติศาสตร์ร่วมกันอยู่ในรัฐเดียวกัน อยู่ภายใต้ ประมุขของรัฐคนเดียวกัน ภายใต้ธงชาติผืนเดียวกัน รัฐ (State) เป็นศัพท์ที่เน้นทางการเมืองและ การรับรองของนานาชาติ รัฐทำให้ชาติ เป็นชาติอย่างเต็มภาคภูมิ และรัฐก็คือชาติที่มีการจัดเป็น รูปองค์กรอิสระขึ้น เป็นประเทศ (Country) เป็นศัพท์ที่เน้นทางภูมิศาสตร์ หมายถึง การมีดินแดน อันเป็นที่รวมของชนชาติของรัฐหรือเป็นที่รวมของสังคมขนาดใหญ่ สังคม (Society) เป็นศัพท์ที่ เน้นถึงสภาพความเป็นอยู่ของหมู่คนที่คบค้าสมาคมกันอยู่ ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงความมั่นคงแห่งชาติ จึงอาจกล่าวว่าเป็นความมั่นคงของสังคมก็ได้

2. องค์ประกอบของชาติ- รัฐในส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคงจะประกอบด้วย ดินแดน ประชากร รัฐบาล ความมีเอกราช และการรับรองของสังคมนานาชาติ ประเทศจะมี ความมั่นคงหรือไม่เพียงใดพิจารณาได้จากองค์ประกอบเหล่านี้กล่าวคือ

2.1 ดินแดน ความมั่นคงของดินแดน คือการไม่สูญเสียบูรณภาพ แห่งดินแดน แต่การสูญเสียบูรณภาพแห่งดินแดนในลักษณะของการยึดครองทั้งประเทศ เช่น ในยุคที่มีการล่าเมืองขึ้น หรือยุคจักรวรรดินิยมนั้นเป็นเรื่องล้าสมัยเสียแล้ว จักรวรรดินิยมเป็นลัทธิ การเมืองลัทธิหนึ่งซึ่งผูกพันอยู่กับระบบเศรษฐกิจที่เรียกว่าระบบ "พหุชนนิยม" ยุคจักรวรรดินิยม เป็นยุคในประวัติศาสตร์ แห่งนโยบายเศรษฐกิจ ที่มีนโยบายการเมืองแฝงอยู่ด้วยหลายประการ เช่น นโยบายขยายอำนาจโดยการค้า โดยรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องในการค้าเองด้วยการผูกขาด เพื่อประโยชน์แห่งความรู้ สึกทางชาตินิยม ระบบพหุชนนิยมได้นำชาติต่างๆ ในยุโรปไปสู่การแสวงหา เมืองขึ้นเพื่อจะได้ซื้อ วัตถุดิบได้ในราคาถูก หรือนำสินค้าที่ประเทศเจ้าของเมืองขึ้นผลิตได้ไปแลกเปลี่ยนกับวัตถุดิบในลักษณะที่ปราศจากความเป็น ธรรม ทั้งนี้โดยอาศัยอำนาจตราตามใจชอบ

2.2 ประชากร ประชากรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของชาติ- รัฐ และของประเทศ เพราะรัฐจะมีขึ้นไม่ได้ถ้าดินแดนไม่มีประชากรที่เป็นคนของชาติ ความมั่นคง แห่งชาติในเรื่องของ ประชากรขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา ความรู้ความสามารถหรือ ทักษะ ตลอดจน จริยธรรม และความสามัคคีของประชากรภายในชาติ เพราะเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ จะทำให้เขาทั้งหลายครองชีวิตอยู่ได้ด้วยความปกติสุข ประชากรภายในชาติ- รัฐ อาจแตกต่างกัน บ้างในเรื่อง เชื้อชาติ ศาสนา ผิวพรรณ วรรณะ หรือแม้แต่ทัศนคติอุดมการณ์และปรัชญาใน การครองชีวิต แต่ถ้ามีความ สัมผัสสามัคคีชาติก็มั่นคงได้

2.3 รัฐบาล รัฐบาลเป็นสถาบันทางการเมืองของชาติที่รัฐจะขาด เสียมิได้ รัฐบาล เป็นเครื่องมือที่รัฐจะใช้ดำเนินการตามความตั้งใจของประชากร ประชากรที่ รวมตัวกันเป็นกลุ่มอยู่ใน ดินแดนที่มีขอบเขตที่แน่นอนแห่งหนึ่ง จะยังไม่มีสภาพเป็นรัฐจนกระทั่งได้ มีองค์กรทางการเมือง องค์กรหนึ่งเกิดขึ้น คือรัฐบาล องค์กรนี้อาจจะแตกต่างกันไปในรูปลักษณะ ตามความเหมาะสมของแต่ละรัฐ รัฐบาลเป็นองค์กรของรัฐที่จะพิทักษ์ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของประชากรภายในรัฐ

พิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของรัฐ สถาปนาความยุติธรรมและป้องกันการ รุกรานจากรัฐอื่น รัฐบาลเป็นองค์กรที่จะบริหารงานในชาติ - รัฐ มีความมั่นคง แต่ความมั่นคง แห่งชาติในเรื่องของรัฐบาลขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของรัฐบาลเอง เพราะเสถียรภาพของรัฐบาลจะทำให้ประชากรรู้สึกว่าการเมืองของรัฐปราศจากความผันผวน เมื่อปราศจากความผันผวนในวงการเมือง รัฐบาลก็มีเสถียรภาพและสามารถที่จะบริหารงานของชาติให้เกิดความมั่นคงได้

2.4 เอกราช ประเทศที่มีเอกราช คือ ประเทศที่มีได้ตกไปอยู่ ภายใต้การปกครองของประเทศอื่น ชาติอื่น หรือรัฐอื่น มีอิสระที่จะดำเนินการปกครองตนเองมี อำนาจอธิปไตยที่จะดำเนินกิจการทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยปราศจากการบงการจากชาติ อื่น มีความเสมอภาคในการติดต่อสัมพันธ์กับองค์การระหว่างประเทศ ดังนั้น ความมั่นคงแห่งชาติ ของประเทศในเรื่องเอกราชก็คือการไม่สูญเสียเอกราช สามารถดำเนินกิจการทั้งปวงของประเทศได้ โดยเสรี

ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศในเรื่องเอกราช ปัจจุบัน มีความหมายรวมถึงความมั่นคงของดินแดนด้วย เพราะหากสูญเสียดินแดนไปแม้เพียงบางส่วน อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน แห่งนั้นก็ดี ผลประโยชน์ต่างๆก็ย่อมสูญเสียไปด้วย นอกจากนั้น คำว่าเอกราชในที่นี้ยังรวมถึงความมีเอกราชทางเศรษฐกิจและทางวัฒนธรรมด้วย การเมือง ระหว่างประเทศระดับโลกซึ่งแข่งอิทธิพลกันอยู่ทุกวันนี้ มักจะไม่สนใจต่อการที่จะช่วงชิงดินแดน เท่ากับการแผ่อิทธิพลทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม เพราะการได้มาซึ่งดินแดนของอีกรัฐหนึ่งย่อม ยุ่งยากต่อการปกครองและเป็นภาระแก่รัฐบาลที่ได้ดินแดนของรัฐอื่นมาครอบครอง

2.5 การรับรองโดยสังคมนานาชาติ ความมั่นคงแห่งชาติของ ประเทศจะมีผลสมบูรณ์ได้ประเทศนั้น ๆ จะต้องได้รับการรับรองในความมีเอกราชและอธิปไตยจาก สังคมนานาชาติใดรัฐใดก็ตามมีองค์ประกอบของชาตินั้น จะมีความมั่นคงอย่างครบถ้วน ดังกล่าวมาแล้ว แต่ถ้าขาดการรับรองจากสังคมนานาชาติย่อมแสดงว่าชาตินั้น ๆ ขาดความเชื่อถือ และขาดการดำรงความสัมพันธ์ในสภาพปกติระหว่างรัฐ ฉะนั้น จะถือว่าชาตินั้น มีความมั่นคง เพียงพอที่จะดำเนินกิจการระหว่างประเทศไม่ได้ด้วยเหตุนี้การทูตหรือการเจริญทางไมตรีระหว่าง ประเทศในอันที่จะผูกมิตรกับนานาชาติจึงมีความสำคัญต่อความมั่นคงแห่งชาติของประเทศเป็น อย่างยิ่ง

ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศในลักษณะนามธรรม

หมายถึง ความมั่นคง แห่งชาติในรูปลักษณะที่จับต้องไม่ได้จึงต้องมุ่งไปยังความมั่นคงของประชากรภายในประเทศ ซึ่งอาจมองไปในรูปของปัจเจกชนโดยตรงซึ่งรวมกันอยู่เป็นชาติเป็นประเทศ หรือมองในรูปของความ มั่นคงของสังคมโดยรวม กล่าวคือ คนในสังคมจะเกาะกลุ่มรวมกันอยู่ได้อย่างมั่นคงแน่นอนหา ถาวร มีความสมัครสมานสามัคคีกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันร่วมแรงร่วมใจกันสร้างชาติ หรือเผชิญกับ ข้าศึกอริราชศัตรู ช่วยกันปกป้องคุ้มครองดินแดนรักษาเอกราชอธิปไตยเหล่านี้ได้ ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยทางจิตวิทยาของประชากรในสังคมซึ่งมีความเกี่ยวพันกันอยู่ระหว่างความมั่นคง แห่งชาติของประเทศในลักษณะที่เป็นรูปธรรมกับนามธรรม เช่น

ความเป็นธรรมของสังคม ความ จงรักภักดีต่อชาติความรู้สึกรักอันดีที่มีต่อรัฐบาล นิสัยของคนภายใน ชาติความสัมพันธ์ระหว่างคนใน ครอบครัวและระหว่างกลุ่มสังคมใกล้ชิด ทั้งนี้โดยจะได้แยกกล่าวให้ เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการ พิจารณาต่อไปได้พอเป็นสังเขปดังนี้

1. ความเป็นธรรมของสังคม ความเป็นธรรมในการได้มาซึ่งบุคคลและคณะ บุคคลที่จะ เป็นตัวแทนของรัฐในการบริหารประเทศ ความเป็นธรรมของกระบวนการยุติธรรมที่จะ ตัดสินคดี ความระหว่างคนในสังคม ความเป็นธรรมในการดำรงชีวิตในอันที่จะประกอบกิจการงาน ต่างๆ ทั้ง ในทางส่วนตัวและราชการ ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจในวิถีชีวิตประจำวัน ฯ ล ฯ

ปัจเจกชนที่รวมตัวกันอยู่เป็นสังคม ถ้าขาดความเป็นธรรม ความสามัคคี ประองตอง ความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันย่อมเกิดขึ้นได้ยาก สังคมจะระส่ำระสาย ขาดความมั่นคง ฉะนั้น ตัวแทน ของรัฐที่มีการจัดเป็น รูปขององค์กรอิสระดำเนินการบริหารประเทศ คือ รัฐบาล จะต้องจัดการ สถาปนาความเป็นธรรมในลักษณะต่างๆ ให้มีขึ้นในสังคมให้ได้ มิฉะนั้น ความมั่นคง แห่งชาติของ ประเทศก็จะมีไม่ได้ ประชากรจะมีความรู้สึกทางจิตวิทยาต่างกล่าว และอาจรวมกันขึ้น เป็นพลัง ก่อปฏิกริยาใด ๆ ขึ้นทำให้ชาติขาดความมั่นคงได้

2. ความจงรักภักดีต่อชาติ ประชากรเชื่อชาติเดียวกันหรือแม้แต่ว่าต่างเชื่อชาติ กัน แต่อยู่ ภายใต้อำนาจของรัฐคนเดียวกัน ภายใต้อำนาจชาติเดียวกันย่อมมีจิตใจผูกพันอยู่กับชาติ มีความกตัญญูรู้คุณ มีความจงรักภักดีต่อชาติ จิตวิทยาของประชากรที่มีความจงรักภักดีต่อชาติ จะสร้างความมั่นคงให้แก่ชาติให้สามารถดำรงความเป็นประเทศอยู่ในสังคมนานาชาติได้อย่างมีเกียรติ สามารถจะพลีได้แม้ชีวิตและเลือดเนื้อเพื่อป้องกันชาติ

3. ความรู้สึกที่ดีของประชากรที่มีต่อรัฐบาล รัฐบาล คือคณะบุคคลที่ได้ อำนาจรัฐร่วมกันบริหารประเทศตามความต้องการของประชากร ถ้ารัฐบาลได้อำนาจรัฐมาโดย มิชอบและไม่สามารถจะบริหารประเทศให้เป็นไปตามความต้องการของประชากรได้ ประชากร ย่อมมีความ รู้สึกว่าตนตกอยู่ในสังคมที่ขาดความชอบธรรมและอาจจะก่อปฏิกริยาใดๆ ขึ้นให้เป็นการกระทบ กระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาลได้เมื่อรัฐบาลขาดเสถียรภาพ การเมืองของรัฐย่อม สับสนเกิดความ ปั่นป่วน การบริหารประเทศไม่อาจจะดำเนินไปตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ ความ มั่นคงแห่งชาติ ของประเทศย่อมจะได้รับความกระทบกระเทือนไปด้วย แม้รัฐบาลจะได้อำนาจรัฐมา โดยชอบธรรม แต่ไม่สามารถจะบริหารประเทศตามความต้องการของประชากรได้รัฐบาลและชาติ ย่อมตกอยู่ใน สภาพเช่นเดียวกัน เพราะรัฐบาลเป็นองค์กรของรัฐที่จะบริหารประเทศให้เกิดความมั่นคง

4. นิสัยประจำชาติ นิสัยประจำชาติหรือนิสัยของคนภายในชาตินั้น จะดูได้ จากการ ประพฤติและปฏิบัติของคนส่วนใหญ่ในชาติ ซึ่งเป็นอุปนิสัยโดยกำเนิดสืบต่อกันมา เช่น คนชาติไทยมี นิสัยรักความเป็นอิสระ ปราศจากการเบียดเบียน และมีความฉลาดในการประสาน ประโยชน์ นิสัย เหล่านี้ได้ช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติมาแล้ว การมีนิสัยรักความ อิสระเสรีได้ช่วยให้ชน

ชาติไทย ไม่ยอมอยู่ภายใต้อำนาจของชนชาติอื่น สามารถผนึกกำลังสร้าง ความเป็นปึกแผ่นมีดินแดน ครอบครองดำรงความเป็นเอกราชมีอธิปไตยรอดพ้นอันตรายมาได้จวบจนทุกวันนี้ นอกจากนั้นการ เอื้ออารีปราศจากการเบียดเบียนก็ตีตลาดในการประสานประโยชน์ก็ดี ทำให้ชนชาติไทยสามารถ อยู่ร่วมกันกับบุคคลที่ต่างเชื้อชาติศาสนาได้

5. ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวและต่อกลุ่มสังคมที่อยู่ใกล้ชิด ครอบครัว เป็นสถาบันแห่งแรกที่เป็นจุดเริ่มต้นของการขยายตัวของประชากรภายในชาติ และเป็น จุดเริ่มต้น ของการแผ่ขยายสถาบันต่างๆ ทางสังคม

ดังนั้น ความมั่นคงแห่งชาติของประเทศจึงขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์อันราบรื่น เรียบร้อยระหว่างสถาบันทางสังคมต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วแม้จะมีการแตกแยกขัดแย้งหาก ได้รับการ ขจัดปัดเป่าไปได้โดยสันติวิธีหรือด้วยความเป็นธรรมแล้ว สังคมจะเกาะกุมกันอยู่ได้อย่างแน่นแฟ้น ภัยคุกคามใดๆ ไม่อาจจะกล้ำกรายเข้ามาได้ ฉะนั้น ถ้าสามารถดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม อันดีงามดังกล่าว ได้จะเป็นการป้องกันประเทศชาติราชอาณาจักรได้อย่างดีขึ้น

ความมั่นคงแห่งชาติในความหมายใหม่

ตามแนวคิดของนักวิชาการและนักบริหาร ยุคปัจจุบัน มองว่าเป็นความมั่นคงในลักษณะ องค์กรวมที่มีความหมายกว้างขึ้น ครอบคลุมถึงปัจจัย ทุกๆ ด้านมากขึ้น โดยไม่มองเฉพาะใน ความหมายเพียงความอยู่รอดความปลอดภัยของรัฐ หรือ ความเข้มแข็งของชาติของชุมชน และของ ประชาสังคมในทุกด้าน แต่จะหมายรวมไปถึงนอก ประเทศด้วย คือความมั่นคงของประเทศเพื่อน บ้านด้วยเหตุผลว่าประเทศไม่สามารถมั่นคงได้ด้วย ตนเองโดยลำพังหากเพื่อนบ้านยังไม่มั่นคง แนวคิดในลักษณะองค์กรวมดังกล่าวเรียกว่าเป็นความ มั่นคงสมบูรณ์แบบ หรือความมั่นคงเบ็ดเสร็จสม บูรณ์(Comprehensive National Security) ความหมายของคำว่า "ความมั่นคงแห่งชาติ" ทั้งใน ลักษณะที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม นั้น จะเห็นได้ว่ามีความเกี่ยวพันกันอยู่ในรูปของศาสตร์ต่างๆ ซึ่งสามารถที่จะรวบรวมข้อคิดจาก ประเด็นต่าง ๆ ในความหมายของแต่ละองค์ประกอบ อย่างไรก็ตาม อาจให้นิยามของคำว่า ความมั่นคงแห่งชาติในลักษณะที่เป็นความหมายประยุกต์ได้โดยจำแนกเป็น ความมั่นคงแห่งชาติ ด้านต่างๆ คือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านการป้องกันประเทศ รวมทั้ง ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการพลังงาน และสิ่งแวดล้อม ดังนี้ ความมั่นคง แห่งชาติด้านการเมือง หมายถึง สภาพการณ์ทางการเมืองที่ทำให้ประชากรมี ความเชื่อถือและ ศรัทธาต่อระบอบการปกครอง ต่อรัฐบาลผู้บริหารการปกครอง ประชากรมีความ เคารพเชื่อฟังและ ยอมปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของ รัฐบาล มีความ เชื่อมั่นในรัฐบาลว่าจะสามารถสร้างความเป็นธรรมในหมู่ประชากร และสามารถ ป้องกันความ แตกแยกระหว่างชนในชาติ สามารถรักษาดินแดนให้ปลอดภัยจากการแบ่งแยกยึด ครอง มีเอกภาพ

และรักษาคักคี่ศรีของชาติในวงการเมืองระหว่างประเทศ รัฐบาลมีความชอบธรรม สามารถบริหาร ประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอิสระปลอดจากอิทธิพล และการบงการในการดำเนินนโยบายของ ประเทศ ประชากร ดินแดน รัฐบาล อำนาจอธิปไตย ตลอดจน เสถียรภาพของ ประเทศปลอดจาก การคุกคามทั้งภายในและภายนอก ความมั่นคงแห่งชาติด้านเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพการณ์ทาง เศรษฐกิจที่ทำให้ประชากร มีงานทำและยอมรับนับถือระบบเศรษฐกิจของประเทศ สามารถยกฐานะ ทางเศรษฐกิจทั้งส่วนตัว และส่วนรวมให้สูงขึ้นได้ในอัตราที่เหมาะสม โดยที่ฐานะทางเศรษฐกิจและ สังคมไม่มีความแตกต่าง เหลื่อมล้ำกันมากนัก ประเทศสามารถรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ มีระบบ ภาษีอากรที่เหมาะสม และเป็นธรรม สามารถพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอิสระทางเศรษฐกิจ จากต่างประเทศ มีความสามารถทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การบริการ ตลอดจนกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ความมั่นคงแห่งชาติด้านสังคมจิตวิทยา หมายถึง สภาพการณ์ทางด้านสังคมที่ทำให้ ประชากร สามารถครองชีวิตอยู่ได้ด้วยความปลอดภัย มีความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้รับ ความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมใน การดำเนินชีวิต มีความเสมอภาค และ GRATITUDE มีความรู้ความสามารถ มีวัฒนธรรม จริยธรรม และศีลธรรม รวมทั้งมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ของพลเมืองและต่อสังคม ตลอดจนมีจิตสำนึกและ ภาวะภูมิใจในความเป็นชาติและ เกียรติภูมิของบรรพบุรุษ รวมทั้งยึดมั่นในอุดมการณ์ของชาติ ความมั่นคงแห่งชาติด้านป้องกันประเทศ หมายถึง สภาพการณ์ด้านการป้องกันประเทศ และการทหารที่แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของกำลังรบของชาติ ความพร้อมรบ ความมี ประสิทธิภาพ ของอาวุธยุทโธปกรณ์และการใช้อาวุธ มีวินัยขวัญ และกำลังรบอื่น ๆ มีการจัด การฝึก การศึกษา การสวัสดิการยุทธศาสตร์และยุทธวิธีที่สามารถจะเอาชนะศัตรูผู้รุกรานทั้งจากภายในและ ภายนอก ประเทศได้ ความมั่นคงแห่งชาติด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการพลังงาน และสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาพการณ์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการพลังงาน และสิ่งแวดล้อมของประเทศ สามารถ ตอบสนองความ ต้องการของคนในชาติสามารถส่งเสริมการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาต่างประเทศในระดับที่ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการย้ายถิ่น

ทฤษฎีการย้ายถิ่น

การย้ายถิ่นเป็นการเคลื่อนย้ายของประชากรจากพื้นที่หนึ่งไปตั้งถิ่นฐานพำนักอาศัยใน อีกพื้นที่หนึ่ง ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งคำว่า “ผู้ย้ายถิ่น” (Migrant) นี้ องค์การสหประชาชาติ (United Nations) (บุญคง หันจางสิทธิ์, 2540, หน้า 251) ได้ให้คำจำกัดความว่า ผู้ย้ายถิ่นเป็นผู้ซึ่ง เปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเดิมจากพื้นที่หนึ่งไปอยู่ในพื้นที่ใหม่ที่ไกลจากที่อยู่เดิม ในช่วงระยะเวลา หนึ่ง (A migrant was defined as a person who has changed his usual place of residence in

specific area to another place in which a minimum distance is covered during a particular time period)

Harris and Sabot (1982, p. 79 อ้างถึงใน อำนาจ นิลวิไล, 2543, หน้า13) ได้ให้ความหมายของการย้ายถิ่น (Migration) ว่าเป็นการตัดสินใจในการเคลื่อนย้ายของประชากรเชิงภูมิศาสตร์ (Geographical Move) ในการแสวงหางานทำโดยการตัดสินใจย้ายถิ่นที่สมเหตุสมผลนั้น จะเกิดขึ้นเมื่อผู้ย้ายถิ่นคาดว่าผลที่จะได้รับจากการย้ายถิ่น (Expected Gains) จะเกิดขึ้นมากกว่าต้นทุนที่ต้องเสียไป (Expected Costs)

ในทางประชากรศาสตร์นั้น การย้ายถิ่น (Migration) บางกรณีสามารถใช้คำว่า “การเคลื่อนย้าย” (Mobility) หรือ “การอพยพ” แทนคำว่า “การย้ายถิ่น” ซึ่งในทางประชากรศาสตร์ หมายความว่าในหลายลักษณะดังนี้

1. การย้ายหรือการเปลี่ยนที่พำนักอาศัยภายในจังหวัดเดียวกัน ถือเป็น การย้ายถิ่นภายใน จังหวัด (Intra-province Movement) การย้ายถิ่นในกรณีนี้จะไม่มีผลกระทบต่อจำนวนหรือโครงสร้างประชากรของจังหวัดหรือของประเทศเลยแต่ผลกระทบจะเกิดขึ้นเพียงในระดับอำเภอหรือตำบลเท่านั้น

2. การย้ายหรือการเปลี่ยนที่พำนักอาศัยจากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่งจัดเป็นการย้ายถิ่น ระหว่างจังหวัด (Inter-province Movement) การย้ายถิ่นในกรณีนี้จะมีผลกระทบต่อจำนวน หรือโครงสร้างประชากรของจังหวัดหรือของประเทศนั้นๆ

3. การย้ายถิ่นจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง เป็นรูปแบบของการย้ายถิ่นข้ามประเทศที่มักเรียกกันว่าเป็น “การย้ายถิ่นระหว่างประเทศ” (International Migration) ลักษณะของการย้ายถิ่นแบบนี้จะมีผลกระทบต่อจำนวนหรือโครงสร้างประชากรทั้งประเทศที่ย้ายออกและประเทศที่ผู้ย้ายถิ่นเข้าหรือประเทศปลายทางการย้ายถิ่นเข้าหรือออกจากต่างประเทศนี้รวมแล้ว เรียกว่า Immigration และตัวผู้ที่ย้ายถิ่นเข้าเรียกว่า Immigrants ส่วนผู้ที่ย้ายถิ่นออกเรียกว่า Emigrants

พฤติกรรมการย้ายถิ่นของประชากรนั้น มักจะจัดอยู่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังที่ได้กล่าวถึง ทั้งนี้การย้ายถิ่นอาจจะเป็นไปในลักษณะของการย้ายถิ่นที่เป็นขั้นตอน (Step Migration) กล่าวคือเป็นการย้ายถิ่นจากพื้นที่หนึ่งไปยังอีกพื้นที่หนึ่งหรือหลายพื้นที่ก่อนที่จะย้ายไปสู่จุดหมายปลายทาง เช่น การย้ายถิ่นจาก หมู่บ้านไปสู่เมืองขนาดเล็กแล้วจึงทำการย้ายเข้าสู่เมืองใหญ่หรือย้ายจากเมืองใหญ่นั้นออกนอกประเทศไปเพื่อทำการศึกษาอบรม ทำงาน หรือไปประกอบธุรกิจ ซึ่งแม้ ในบางกรณีการย้ายถิ่นจะมีระยะเวลาสั้นนับเป็นปีแต่ก็จัดว่าอยู่ในลักษณะของการย้ายถิ่นชั่วคราว (Temporary Migration) ซึ่งหมายรวมไปถึงการย้ายถิ่นตามฤดูกาล (Seasonal Migration) อีกด้วย

การย้ายถิ่นในมุมมองของนักเศรษฐศาสตร์มิได้หมายความถึงเพียงการอพยพของประชากรที่กระทบต่อโครงสร้างและขนาดของประชากรเท่านั้น แต่ยังพิจารณาถึงผลกระทบของการย้ายถิ่น ต่อระบบเศรษฐกิจจากกล่าวได้ว่า การตัดสินใจย้ายถิ่นของมนุษย์จะเกิดขึ้นภายใต้การชั่งน้ำหนักหนักเปรียบเทียบระหว่างรายจ่ายหรือต้นทุนที่พวกเขาจะต้องเสียไปกับผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการย้ายถิ่น เมื่อใดก็ตามที่ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการย้ายถิ่นสูงกว่ารายจ่ายหรือต้นทุนที่จะต้องเสียไป จึงจะเกิดการย้ายถิ่นของมนุษย์ หากในสภาพความเป็นจริงการย้ายถิ่นของมนุษย์มิได้เกิดจาก ปัจจัยหรือเหตุผลทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังเกิดจากปัจจัยทางสังคม การเมือง และจิตวิทยาอีกด้วย นอกจากนี้ผลที่เกิดขึ้นจากการย้ายถิ่นจะกระทบ ต่อเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งต่อถิ่นที่อยู่เดิมและถิ่นที่อยู่ใหม่ เช่น การอพยพแรงงานจากชนบทสู่เมืองย่อม ทำให้แรงงานในถิ่นที่อยู่เดิม ลดน้อยลงอาจทำให้ค่าจ้างแรงงานเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่หากถิ่นที่อยู่ใหม่เป็นเขตเมืองหรือย่านอุตสาหกรรมการค้าการอพยพของแรงงานก็ย่อมทำให้ความหนาแน่น ของประชากรเพิ่มสูงขึ้นอันก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ทางสังคม เช่น ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย ปัญหาชุมชนแออัดและแหล่งเสื่อมโทรม เป็นผลกระทบตามมา

แนวคิดที่ว่าด้วยการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ

เมื่อพิจารณาจากความหมายของการย้ายถิ่นดังที่ได้กล่าวข้างต้น การย้ายถิ่นข้ามประเทศ (International Migration) จะหมายความถึงการเคลื่อนย้ายของประชากรจำนวนมากข้ามพรมแดนจากประเทศที่ตนเป็นพลเมืองหรือพำนักอยู่ไปยังประเทศอื่น เพื่อดำรงชีวิตเป็นเวลายาวนาน ต่อเนื่องเพื่อการทำกิจกรรมที่ได้รับค่าตอบแทน ซึ่งโดยหลักการสากลการย้ายถิ่นจะมีเงื่อนไขที่ ผู้ย้ายถิ่นจะต้องดำรงชีวิตอยู่ในถิ่นที่ตนได้ย้ายเข้าไปเป็นระยะเวลาที่ไม่ต่ำกว่าหนึ่งปีจึงจะนับเป็น ระยะเวลาของการย้ายถิ่น (International Travel Regulation) การกำหนดเวลาเช่นนี้จะช่วยให้สามารถ จำแนกผู้ย้ายถิ่นได้เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปยังประเทศหนึ่งประเทศใดเพียงระยะเวลา 2-3 วัน หรือนักธุรกิจที่ต้องเดินทางเข้าออกระหว่างถิ่นที่ต่างกัน จึงไม่ถือได้ว่าเป็นผู้ย้ายถิ่น แต่มัก เรียกกันว่า เป็นนักเดินทาง (Sojourner)

การย้ายถิ่นอาจจำแนกได้ตามสาเหตุออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การย้ายถิ่นที่มีสาเหตุมาจากภัยธรรมชาติ (Natural Disaster)
2. การย้ายถิ่นที่มีสาเหตุมาจากการกระทำหรือจากน้ำมือของมนุษย์ (Manmade Disaster)

ซึ่งยังสามารถจำแนกออกได้เป็นอีกสองแบบคือ

1. การย้ายถิ่นที่ผู้ย้ายถิ่นสมัครใจย้ายถิ่นเอง (Voluntary Migration)

2. การย้ายถิ่นที่ถูกบังคับให้ย้ายถิ่น (Forced Migration) ซึ่งได้แก่การลี้ภัย หรือการที่ทาง รัฐบาลบังคับย้ายถิ่นเพื่อจัดทำโครงการบางอย่างดังในกรณีการบังคับประชาชนย้ายถิ่นของ รัฐบาล ทหารพม่า เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ

ในการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศนั้น เกิดขึ้นเนื่องมาจากปัญหาเรื่องประชากรที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงแต่ปัญหาสำคัญที่ทำให้ เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศนั้นกล่าวได้ว่าเป็นคือเหตุผลทางเศรษฐกิจในอดีตที่ผ่านมาการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ มักจะเป็นการเคลื่อนย้ายของประชากรจากประเทศที่ยากจนไปสู่ประเทศที่เจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านสังคม และเศรษฐกิจโดยประชากรกลุ่มที่อพยพเคลื่อนย้ายพบว่ามีกลุ่มที่มีทักษะในการประกอบ อาชีพสูง เช่น ผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์หรือวิศวกร เป็นต้น ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวอธิบายว่า ประเทศ ที่ด้อยพัฒนามักจะมีการลงทุนในมนุษย์เช่น การให้การศึกษาการฝึกอบรม ตลอดจนความก้าวหน้า ในการดำรงชีวิตที่ค่อนข้างจำกัดจึงไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ด้อยพัฒนา เท่าใดนักคนกลุ่มนี้จึงมักจะสมองไหล (Brain Drain) ไปยังประเทศที่พัฒนาแล้วขณะที่ประเทศที่ รับการย้ายถิ่น (Host Country) ก็จะได้รับประโยชน์จากทุนมนุษย์เหล่านี้ในการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ในงานของตน ในปัจจุบัน การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ มีลักษณะเป็นการย้ายถิ่นของประชากรจากประเทศด้อยพัฒนาที่มีค่าจ้างแรงงานต่ำไปทำงานตามสัญญาจ้างยังประเทศที่ให้ผลตอบแทน ด้านค่าจ้างแรงงานสูงกว่า ซึ่งอาจจะเป็นการเคลื่อนย้ายของประชากรทุกระดับทักษะ ในการประกอบอาชีพ โดยไม่จำกัดอยู่เพียงแต่กลุ่มคนที่มีทักษะในการประกอบอาชีพสูง เช่น แพทย์หรือวิศวกร ดังกล่าว ดังจะพบเห็นได้จากการอพยพของแรงงานทั้งที่มีฝีมือและไม่มีฝีมือของไทย ที่ไปทำงานยังประเทศในตะวันออกกลาง ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลีใต้และบรูไน เป็นต้น

การเคลื่อนย้ายแรงงานเช่นนี้ปรากฏผลทางเศรษฐกิจที่เชื่อมั่นได้ว่าประเทศที่รับเข้าแรงงาน จะสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานภายในประเทศสำหรับบางอุตสาหกรรมได้ในระดับหนึ่ง ในขณะที่ประเทศที่ส่งออกแรงงาน จะได้รับประโยชน์ในแง่การบรรเทาปัญหาการว่างงาน และคนงาน มีโอกาสได้รับรายได้ที่สูง มีรายได้ส่งเงินผ่านระบบการโอนกลับมายังครอบครัวของตนเอง ซึ่งนอกจากจะส่งผลในแง่ของฐานะความเป็นอยู่ของคนงานที่ดีขึ้นแล้วยังเป็นผลดีในแง่ ของตัวเลขดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศด้วย แต่อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาอีกด้านหนึ่ง การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศยังอาจส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ บางประเภท สำหรับความต้องการแรงงานในประเทศได้เช่นกัน

อัญชลี(255๐) ให้ข้อสรุปเรื่องแรงงานต่างด้าวหลายประการดังนี้แรงงานที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ แรงงานไร้ฝีมือ นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ ส่วนแรงงาน

ต่างตัวที่มีปัญหาในประเทศไทย หมายถึงคนต่างตัวที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย หรือทำงาน โดยไม่ได้รับใบอนุญาตอยู่ในประเทศไทย โดยเฉพาะมาเป็นแรงงานไร้ฝีมือ ซึ่งมีหลายกลุ่มดังนี้

1. กลุ่มชาวเวียดนาม มี 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1.1 ชาวเวียดนาม (ญวน)อพยพ หนีการปราบปรามของฝรั่งเศส ปี 2488-2489 อาศัยอยู่ในประเทศไทย 13 จังหวัด คือ นครพนม มุกดาหาร อุบลราชธานี อุตรธานี ยโสธร สกลนคร ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี พัทลุง หนองบัวล พุ สระแก้ว อ นานาเจริญ

1.2 ชาวเวียดนามที่ลักลอบเข้ามาทำงานโดยปลอมแปลงสัญชาติเป็นกัมพูชา เข้ามาทางปอยเปต เสียค่านายหน้าเข้ามาทางอรัญประเทศ สระแก้ว

2. กลุ่มชาวลาว มี 2กลุ่มใหญ่ คือ ลาวอพยพ และชาวลาวที่ลักลอบเข้าเมืองมาทำงาน โดยในประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย

3. กลุ่มเอเชียใต้ที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ได้แก่ ชาวเนปาลอพยพที่อาศัยอยู่ในประเทศพม่าตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2เข้ามาในประเทศไทยทางทองผาภูมิ กาญจนบุรี และชาวเนปาล อินเดีย ศรีลังกา และบังคลาเทศ

4. กลุ่มชาวจีน และกัมพูชา เป็นกลุ่มที่ตั้งใจเข้ามาทำงานรับจ้างบริเวณชายแดน เป็นลูกจ้างตามปั้มน้ำมัน ลูกจ้างโรงงาน ลูกจ้างเรือประมง เป็นแก๊งขอตาน ก่อสร้าง

5. กลุ่มชาวพม่า แบ่งกลุ่มดังนี้

5.1 ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า มอญ กระเหรี่ยง ไทยใหญ่ ละว้าและพม่า เข้ามาเนื่องจากการ เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสังคมนิยมและเศรษฐกิจฝืดเคือง ปัจจุบันบุคคลเหล่านี้ทางการอนุญาตให้ทำงานได้แต่ต้องอยู่ในพื้นที่เขตควบคุม

5.2 ผู้หลบหนีเข้าเมือง

5.3 ผู้ลี้ภัยสงคราม

5.4 นักศึกษาหลบหนีเข้ามาด้วยเหตุผลทางการเมืองในพม่าที่พักพิงอยู่ที่ศูนย์อพยพ

5.5 ตั้งใจหลบหนีเข้ามาเพื่อหางานทำหนีความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น

6. ชาวเขาและชนกลุ่มน้อย แบ่งกลุ่มเป็น ชาวเขาที่ไม่ได้มีถิ่นเกิดในประเทศไทย และชาวไทยภูเขาที่ตกสำรวจ

พิมพ์ชนกน (2551) สาเหตุสำคัญของการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศหนึ่งไปสู่ อีกประเทศหนึ่ง เนื่องจากมีปัจจัยผลักดันจากประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายออกไป และปัจจัยดึงดูดจากประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายเข้าซึ่งปัจจัยทั้ง 2 ด้าน พอสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) จากประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายออกไป ปัจจัยผลักดัน คือ สิ่งที่เป็นสาเหตุสำคัญที่ผลักดันให้แรงงานเคลื่อนย้ายออกจากประเทศบ้านเกิดของตนเอง ซึ่งมักมีสาเหตุเกี่ยวกับ

1.1 อัตราการว่างงานสูง (Unemployment)และการทำงานต่างระดับ (Under-employment) การว่างงานหรือการทำงานต่ำระดับ เมื่อเกิดขึ้นในประเทศโดยอ้อมแสดงถึงว่าใน ประเทศนั้นมีแรงงานเกินความเป็นไปได้ที่จะจ้างทำงานภายในประเทศเป็นจำนวนมาก ผลก็คือ แรงงานส่วนหนึ่งที่ไม่สามารถหางาน ทำได้จะต้องกลายเป็นผู้ว่างงาน และแรงงานอีกส่วนหนึ่งก็ทำงานไม่เต็มขีดความสามารถ ทำให้ไม่มีการใช้ประโยชน์กำลังคนอย่างมีประสิทธิภาพผู้ที่ว่างงานหรือผู้ที่ทำงานต่ำระดับ ย่อมแสวงหางานทำอยู่เสมอ ซึ่งถ้าระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ ภายในประเทศไม่สามารถสร้างงานได้เพียงพอ ในขณะที่มีโอกาการทำงานในต่างประเทศอยู่ แรงงานกลุ่มนี้มีแนวโน้มอย่างมากที่จะเคลื่อนย้ายออกไปสู่ต่างประเทศ

1.2 ระดับค่าจ้างที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับต่างประเทศ ในอาชีพที่แรงงานมีความคล่องตัวในการเคลื่อนย้ายออกคือ โอกาสที่จะเข้าไปทำงานในอาชีพเดียวกันในต่างประเทศได้เป็นอย่างดี ถ้าหากแรงงานกลุ่มนี้ได้รับค่าจ้างหรือเงินเดือนที่ต่ำกว่าแรงงานอาชีพเดียวกันในต่างประเทศมาก ก็มีแนวโน้มที่แรงงานเหล่านี้จะเคลื่อนย้ายออกเพื่อแสวงหารายได้ที่สูงกว่า

1.3 ขาดสิ่งจูงใจสำหรับความก้าวหน้าในอาชีพ แรงงานที่มีความรู้ ความชำนาญสูงนั้น ย่อมรู้สึกอยากที่จะเคลื่อนย้ายไปทำงานต่างประเทศที่มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

1.4 นโยบายกำลังคนที่ไม่เหมาะสม ในประเทศที่พัฒนายังไม่มากนัก อาจไม่มีแผนพัฒนากำลังคนหรือมีการวางแผนที่ไม่เหมาะสม ทำให้กำลังคนบางประเภท อาจได้รับการฝึกอบรมที่ไม่ตรงกับความต้องการ หรือไม่เหมาะสมกับระดับการพัฒนาของประเทศ เช่น แพทย์ อาจขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องใช้ที่ทันสมัยตามที่ได้ฝึกอบรม ก็อาจหาโอกาสจะเคลื่อนย้ายไปอยู่ในประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ดีกว่า การที่นโยบาย กำลังคนไม่เหมาะสมเช่นนี้ทำให้มีกำลังคนส่วนหนึ่ง ไม่มีงานทำที่เหมาะสมกับความสามารถ หรือไม่ตรงกับความต้องการในประเทศ ขณะที่ ประเทศอื่นอาจต้องการแรงงานประเภทนี้อยู่ ดังนั้นถ้ากำลังคนส่วนดังกล่าว ที่มีโอกาสจะเคลื่อนย้ายออกไป ก็มีแนวโน้มในการเคลื่อนย้ายออกค่อนข้างมาก

1.5 ค่านิยมทางสังคม (Social Value) ค่านิยมทางสังคมนั้นมีความแตกต่างกันไปตาม เชื้อชาติและท้องถิ่น ซึ่งแต่ละเชื้อชาติหรือแต่ละท้องถิ่นต่างก็มีค่านิยมในสังคมของตนเองที่ชอบความโอ้อ่า ซึ่งน่า จะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นได้ว่าการไปทำงานในต่างประเทศของแรงงานกลุ่มนี้มีส่วนที่เกิดมาจากค่านิยมทางสังคมที่ต้องการรายได้สูงเท่าเทียมกับผู้อื่น หรือบางครั้งก็หวังเพียงให้ได้ไปทำงานในต่างประเทศเหมือนคนอื่น เพื่อมิให้มีความรู้สึกที่ตนเองด้อยกว่าคนอื่นในสังคมแวดล้อมเท่านั้นเอง

1.6 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของประเทศ การบริหารพัฒนาประเทศของแต่ละประเทศนั้น รัฐบาลจะมีแผนพัฒนาประเทศของตนเองโดยเฉพาะด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เพราะ

ปัจจัยทางเศรษฐกิจของประเทศมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของสังคม ประชาชนจะกินดีอยู่ดีมีสุขในการดำเนินชีวิตได้นั้น จำเป็นต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี นั่นคือประชาชนมีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพหากประชาชนของชาติมีความยากจน มีการว่างงาน ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ และ รัฐบาลไม่มีรายได้ที่จะนำมาแก้ไขปัญหาได้แล้ว การบริหารประเทศของรัฐบาลจะประสบปัญหามากขึ้น ซึ่งในประเทศที่พัฒนาน้อยนั้นเมื่อประชาชนในประเทศที่ยากจนไม่สามารถยังชีพอยู่ด้วยรายได้จากการทำงานในประเทศ จึงจำเป็นต้องดิ้นรนไปทำงานในต่างประเทศ ซึ่งมีอัตราค่าจ้างแรงงานสูงกว่า

2. ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) จากประเทศที่แรงงานเคลื่อนย้ายเข้า ปัจจัยดึงดูดคือ สิ่งที่เป็นสาเหตุดึงดูดให้แรงงานเคลื่อนย้ายจากประเทศบ้านเกิดเข้าสู่ประเทศใดประเทศหนึ่งซึ่งมักมี สาเหตุดังต่อไปนี้

2.1 ระดับค่าจ้างและเงินเดือนที่สูงกว่ามากในประเทศบ้านเกิดของแรงงานเป็นสิ่งจูงใจ ทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ถ้าแรงงานในอาชีพต่างๆ พบว่าแรงงานประเภทเดียวกันกับเขาในต่างประเทศนั้น มีระดับค่าจ้างหรือเงินเดือนสูงกว่ามาก ก็จะเป็นสิ่งดึงดูดใจให้แรงงานเหล่านั้นต้องการอพยพออกมาเมื่อมีโอกาส เพื่อแสวงหารายได้ที่สูงขึ้น

2.2 การขาดแคลนกำลังแรงงานในบางสาขา เป็นปัจจัยที่หลายประเทศ แม้แต่ประเทศที่พัฒนาแล้ว โอกาสที่จะขาดแคลนแรงงานบางประเภทนั้นมีอยู่เสมอ ถ้าหากมีการเผยแพร่ข่าวสาร ตลาดแรงงาน ในต่างประเทศให้ทุกคนทราบถึงประเภทแรงงานที่ขาดแคลน แรงงานประเภทเดียวกันในประเทศอื่นที่มองเห็นโอกาสในการทำงาน ก็อาจถูกดึงดูดให้เคลื่อนย้ายเข้ามาได้ถ้า ระดับค่าจ้างและเงินเดือนสูงพอ

2.3 โอกาสและความก้าวหน้าในอาชีพ ในประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้นคว้าวิจัยอย่างพร้อมมูลและยังเป็นแหล่งกำเนิดของวิทยาการแผนใหม่ตลอดเวลา นอกจากนั้นยังมีวิธีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ สภาพการดังกล่าวย่อมดึงดูดให้ผู้มีความชำนาญระดับสูงจากประเทศที่พัฒนา น้อยกว่าและขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านวิชาการหาทางอพยพเข้ามาเพื่อโอกาสแห่งความก้าวหน้าในอาชีพ

2.4 การให้นักศึกษาต่างประเทศมีโอกาสเข้ามารับการศึกษาอบรมได้ในประเทศที่มีการพัฒนาการศึกษาในระดับสูง และเปิดโอกาสให้ชาวต่างประเทศเข้ามารับการศึกษาได้สร้างสิ่งดึงดูดใจให้กำลังคนต่างประเทศเข้ามาตั้งหลักแหล่งมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบแผนเนื้อหา ของการศึกษาอบรม เหมาะสมกับสภาพของประเทศที่ให้การศึกษามากกว่าประเทศบ้านเกิดของผู้มารับการศึกษา หรืออาจเป็นเพราะโดยทั่วไปนักศึกษามาจากประเทศที่กำลังพัฒนาเมื่อเข้ามาเรียนการศึกษาในประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่งมีมาตรฐานการ ครอบงำที่สูงกว่า มีความสะดวกสบายมากกว่าทำให้เกิดความพอใจและคุ้นเคยไม่ปรารถนาจะกลับไปสู่ประเทศบ้านเกิด ซึ่งมีสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่สะดวกสบายเท่า

2.5 ปัจจัยทางสังคมและการเมือง เป็นสิ่งดึงดูดใจทางสังคมและทางการเมือง ให้แรงงาน เคลื่อนย้ายเข้ามาในประเทศนั้นๆอาจได้แก่การไม่กีดกันด้านเชื้อชาติ ศาสนา ผิว ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว ในประเทศเสรีจะมีปัจจัยดึงดูดเหล่านี้อยู่มาก

กล่าวโดยสรุปการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่าง ประเทศ จากแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ประเทศไทย ประกอบไปด้วยปัจจัยหลักอยู่ 2 ประการ คือ ปัจจัยผลักดัน ซึ่งได้แก่อัตราการว่างงานในประเทศตนเอง ระดับของค่าจ้างที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับการมาทำงานในประเทศไทย ความก้าวหน้าในอาชีพ ค่านิยมทางสังคม ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้เกิดปัจจัยผลักดันให้แรงงานต่างด้าวมีความต้องการย้ายถิ่นเข้าทำงานในประเทศไทย สำหรับปัจจัยดึงดูด จะประกอบไปด้วย ระดับค่าจ้างที่สูงกว่า ความต้องการกำลัง แรงงานในสาขาที่ขาดแคลน หรือปัจจัยทางสังคมและการเมือง เช่น การไม่กีดกันด้านเชื้อชาติ ศาสนาซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น

2.6 สภาพเศรษฐกิจที่ดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างพม่า แล้ว ประเทศไทยก็จัดว่ามีสภาพเศรษฐกิจที่ดีกว่า มีสภาพความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายกว่า ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นสิ่งดึงดูดใจอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าอพยพเข้ามาในประเทศไทย

2.7 ความต้องการแรงงานเนื่องจากผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าอพยพออกจากประเทศ เพราะต้องการหางานทำเพื่อความเป็นอยู่ที่สุขสบายกว่าเดิม ดังนั้นเมื่อเข้าทำงานในประเทศไทยแล้ว แม้นายจ้างจะจ่ายค่าแรงในอัตราที่ต่ำกว่าแรงงานชาวไทย พวกเขา ก็ยินดีรับ ประกอบความเป็นผู้มีคามอดทน ปกครองง่าย ทำให้นายจ้างไทยนิยมจ้างแรงงานสัญชาติพม่ากันมาก

2.8 ความโอบอ้อมอารีของคนไทย ลักษณะประจำชาติอย่างหนึ่งของคนไทย ก็คือ ความโอบอ้อมอารี ดังนั้นในการที่คนไทยให้การต้อนรับคนต่างชาติหรือชนกลุ่มน้อยต่างๆ ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยไม่แสดงท่าทีรังเกียจเดียดฉันท์มากนัก เมื่อเทียบกับชนชาติอื่นๆ ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย

2.9 ความอ่อนปรนของรัฐบาล จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา แม้ว่าประเทศไทยจะมีนโยบายในการสกัดกั้นหรือผลักดันผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าออกนอกประเทศ แต่ก็ไม่เคยมีครั้งที่มีการใช้กำลังสกัดกั้นหรือผลักดันผู้อพยพอย่างรุนแรง ยิ่งไปกว่านั้นในบางครั้งยังมีการออกนโยบายอ่อนปรนให้ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า ทำงานในงานบางประเภทที่แรงงานไทยไม่นิยมทำได้ด้วย แม้ว่าความอ่อนปรนของรัฐบาลไทยจะไม่ใช้สาเหตุโดยตรงที่ดึงดูดผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเข้ามาใน ประเทศไทยแต่ก็มีผลทางอ้อมต่อการตัดสินใจอพยพเข้ามา เพราะผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าแน่ใจว่าจะไม่ได้รับอันตรายถึงชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิแรงงานข้ามชาติ

สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศได้กล่าวไว้ว่า หลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานมีความครอบคลุมในสี่ประเด็น ต่อไปนี้

1. เสรีภาพในการสมาคมและการรับรองที่มีผลจริงจังกสำหรับสิทธิในการต่อรองร่วม
2. การจัดการใช้แรงงานบังคับทุกรูปแบบ
3. การยกเลิกอย่างได้ผลต่อการใช้แรงงานเด็ก
4. การจัดการเลือกปฏิบัติในด้านการมีงานทำและการประกอบอาชีพ

ปฏิญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยหลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงานได้ระบุอย่างชัดเจนว่า หลักการและสิทธิดังกล่าวมีความเป็นสากล และให้ความคุ้มครองต่อมนุษย์ทุกคนในทุกประเทศ ไม่ว่าจะสัญชาติใด หรือพำนักใด หรือมีสถานะเป็นผู้ย้ายถิ่นหรือไม่ และไม่ว่าจะมีการพัฒนาเศรษฐกิจอยู่ที่ระดับใด แม้ในประเทศที่รัฐบาลยังไม่ได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง ก็ยังต้องเคารพหลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานดังกล่าว

ความเท่าเทียมกันในการทำงาน คือคุณประโยชน์และหลักการพื้นฐานซึ่งทำให้แรงงานสามารถได้รับส่วนแบ่งที่เป็นธรรมได้จากผลผลิตและความมั่งคั่งที่แรงงานเหล่านี้ช่วยกันสร้างขึ้น

หลักการเรื่องโอกาสที่เท่าเทียมในการทำงาน มีจุดหมายเพื่อให้บุคคลสามารถพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจของตนได้อย่างเต็มที่ และสามารถจัดสรรเวลาและพลังงานของตนให้กับงานที่มีการนำเวลาและพลังงานนั้นไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดและให้ผลตอบแทนสูงสุด

หลักการเรื่องการปฏิบัติที่เท่าเทียม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การทำงานของบุคคลได้รับผลตอบแทนตามผลิตภาพและผลงาน โดยคำนึงถึงลักษณะอันเป็นวัตถุประสงค์ของตัวงาน และโดยปราศจากการแทรกแซงโดยการพิจารณาโดยเหตุผลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลงาน เช่น เพศ เชื้อชาติ หรือศาสนา

สำหรับการเลือกปฏิบัติในสถานที่ทำงานคือ การที่บุคคลได้รับการปฏิบัติในเรื่องงานหรือในเรื่องโอกาสอย่างแตกต่างไปจากบุคคลอื่น ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวนั้นกระทำไปโดยไม่มีเหตุผลที่เป็นวัตถุประสงค์ หรือเหตุผลทางกฎหมายมาสนับสนุนได้ เช่น ผลิตภาพหรือคุณสมบัติที่มีมาแต่เดิม อาจเป็นเหตุผลที่จะจ่ายค่าตอบแทนให้บุคคลหนึ่งมากกว่าอีกบุคคลหนึ่ง สำหรับการทำงานที่มีมูลค่าเท่ากัน แต่หากคนสองคนที่มีคุณสมบัติเท่ากัน แต่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ สีผิว เพศ หรือชาติตระกูล ได้รับเงินเดือนที่เท่ากันสำหรับการทำงานในหน้าที่เดียวกันหรือคล้ายคลึงกันย่อมถือเป็นการเลือกปฏิบัติ

อนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติ (การจ้างงานและอาชีพ) พ.ศ. 25๐1 (ฉบับที่ 111) ได้นิยามการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ไว้ว่า เป็นการแบ่งแยกใดๆเนื่องจากเหตุผลทางเชื้อชาติ สี

ผิว เพศ ศาสนา ความคิดทางการเมือง ประเด็นทางสัญชาติ หรือภูมิหลังทางสังคม¹ ซึ่งทำให้สูญเสียหรือกระทบต่อความเท่าเทียมด้านโอกาสหรือการปฏิบัติในการจ้างงานหรืออาชีพ ในหลายประเทศ การเลือกปฏิบัติในการจ้างงานเนื่องจากความพิการทางด้านร่างกายและปัญญา อายุ สถานภาพการสมรส การตั้งครรภ์ รสนิยมทางเพศ ทรัพย์สินสมบัติ หรือภาวะการติดเชื้อเอชไอวี ถือเป็นสิ่งที่ต้องห้าม เช่นกัน

อนุสัญญาฉบับที่ 111 ได้ระบุการจำเพาะห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติในรูปแบบใด ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม ก็ตาม

การเลือกปฏิบัติโดยตรง (Direct Discrimination) เกิดขึ้นเมื่อมีความไม่เท่าเทียมในการปฏิบัติต่อแรงงานที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ สีผิว เพศ หรือความแตกต่างอื่นใดก็ตามที่ครอบคลุมในอนุสัญญา ซึ่งการเลือกปฏิบัตินี้เป็นผลโดยตรงมาจากกฎหมาย กฎเกณฑ์ หรือวิถีปฏิบัติที่แบ่งแยกอย่างชัดเจนระหว่างแรงงานกลุ่มต่างๆตามเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว เช่น กฎหมายที่ไม่อนุญาตให้ผู้หญิงลงนามในสัญญากฎหมายแรงงานที่กำหนดให้แรงงานภายในประเทศซึ่งย้ายถิ่นจากชนบทมาทำงานในเมืองได้รับค่าจ้างน้อยกว่าแรงงานที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมืองนั้น เป็นต้น

การเลือกปฏิบัติโดยอ้อม (Indirect Discrimination) หมายถึง กฎเกณฑ์และวิถีปฏิบัติที่ดูเหมือนจะเป็นกลาง แต่เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลเพศใดเพศหนึ่ง เชื้อชาติ สีผิว หรือลักษณะอื่นอย่างใดอย่างหนึ่ง ลักษณะการเลือกปฏิบัตินี้อาจเป็นการกำหนดคุณสมบัติที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัวงาน ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งบริหาร หรือตำแหน่งเลขานุการ เช่น ความสูงหรือน้ำหนักของผู้ทำงานไปในทางที่เอื้อประโยชน์ต่อบุคคลเพศใดเพศหนึ่ง เชื้อชาติ หรือสีผิวใดสีผิวหนึ่ง² กฎ หรือระเบียบที่จำกัดสิทธิของผู้ทำงานรับใช้ในบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานย้ายถิ่นหญิง (ที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง) อาจถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติทางอ้อมด้วยเหตุผลทางเพศ (และเชื้อชาติหรือกำเนิดทางชาติพันธุ์) ของแรงงานย้ายถิ่นนั้นด้วย

ผศ.เฉลิมขวัญ คุรุบุญยงค์ (2556) คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น กล่าวถึงสิทธิแรงงานว่าถือเป็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญมาก โดยจะเห็นได้ว่ามีปัญหาการถูกกดขี่ข่มเหงสิทธิแรงงาน ชั้นพื้นฐานได้ถูกละเมิด มีการเอารัดเอาเปรียบแรงงานอย่างเป็น ระบบ ผู้ใช้แรงงานจำนวนมากทั่วโลก ไม่ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม กับงานที่ทำ ไม่ได้รับค่าจ้างที่สามารถให้แรงงาน

¹ ประเด็นทางสัญชาติหมายถึงการแบ่งแยกบุคคลตามสถานที่เกิด บรรพบุรุษ หรือแหล่งที่มาในต่างประเทศ การเลือกปฏิบัติจะเกิดขึ้นได้จากสถานภาพทางสังคม เมื่อการที่ชนชั้นหรือกลุ่มสังคมอาชีพกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น สังคมเกษตรกร จะเป็นตัวกำหนดอาชีพของกลุ่มบุคคลนั้นในอนาคต IOL, Equality in Employment and Occupation, General Survey by the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations, international Labour Conference, 75th Session, Geneva 1988 หน้า 32 และ 53

² เรื่องเดียวกัน

และครอบครัวดำรง ชีวิตได้อย่างสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งการที่แรงงานถูกละเมิด สิทธิแรงงาน ขึ้นพื้นฐานดังกล่าวส่งผลให้สิทธิมนุษยชนของแรงงาน ด้านอื่นๆ ต้องถูกระทบ หรือจำกัดไปโดยปริยาย ยิ่งไปกว่านั้นในสภาพโลกที่ไร้พรมแดนในปัจจุบันทำให้ ความต้องการแข่งขันทางการค้าในตลาดโลกนั้นสูงขึ้นโดยเฉพาะใน พื้นที่ที่มีการส่งเสริมการเปิดเสรีการค้าและพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ซึ่งมีการขยายตัวอย่างมากในประเทศกำลังพัฒนา ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิแรงงานขึ้นต่ำอย่างเป็นระบบ เพื่อที่ช่วยลด ต้นทุนเชิงพาณิชย์ เพื่อเป็นการดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน และเพื่อแข่งขันกับประเทศอื่น เมื่อทุกประเทศปฏิบัติตามแนวความคิดดังกล่าว ก็มุ่งที่จะลดต้นทุนการผลิตโดยการลดระดับมาตรฐาน แรงงานให้ต่ำกว่าประเทศอื่น ซึ่งหากไม่มีการควบคุม ก็จะทำให้ มาตรฐานแรงงานทั่วโลกเสียไปในที่สุด นอกจากการคุ้มครองสิทธิของแรงงานที่เป็นพลเมืองของประเทศนั้นเองแล้ว กลุ่มแรงงานข้ามชาติก็เป็นแรงงานกลุ่มที่มีความ เสี่ยงมาก โดยเฉพาะในปี ค.ศ.2015 ที่จะมีการรวมตัวกันของ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ควรจะได้รับความสนใจต่อการปกป้อง สิทธิในระดับนานาชาติเช่นเดียวกัน เนื่องจากกฎหมายภายใน ประเทศส่วนใหญ่ยังไม่สามารถคุ้มครองสิทธิแรงงานข้ามชาติได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สืบเนื่องจากสถานการณ์การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและทัศนคติของพลเมืองในประเทศนั้นๆ ไม่เอื้ออำนวยต่อการ คุ้มครองสิทธิของพวกเขา ทั้งนี้เนื่องจากแรงงานข้ามชาติ เป็นแรงงาน กลุ่มที่ถูกละเมิดสิทธิด้านต่างๆ อันเนื่องมาจากสถานะความเป็นผู้มา ใหม่ หรือคนนอก ของพวกเขา โดยเฉพาะการที่แรงงานข้ามชาติเหล่านี้ มีเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรมที่ต่างไปจากประชาชนในประเทศ ที่ตนเดินทางเข้ามาค้าแรงงาน ซึ่งหากขาดการตรวจสอบหรือกดดัน จากประชาคมโลกแล้ว สิทธิแรงงานข้ามชาติในประเทศผู้รับก็อาจไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างที่ควรจะเป็น สำหรับประเทศไทยนั้นกฎหมายในประเทศส่วนใหญ่โดย เฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้มี การอนุวัติตามกฎหมายและข้อผูกพันระหว่างประเทศที่ประเทศไทย เป็นภาคี หรือเข้าผูกพัน ซึ่งก็เป็นส่วนช่วยให้การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในประเทศไทยเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติในประเทศไทย

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ในฐานะเป็นหน่วยงานหลักในการตรวจคัดกรอง ควบคุม ชาวต่างชาติที่เข้ามาพำนักในประเทศไทย ได้มีการสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติไว้ ในรายละเอียดดังนี้

ความเป็นมาในการจ้างแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ

ในอดีตประเทศไทยไม่เคยมีนโยบายโดยตรงในเรื่องของแรงงานข้ามชาติ มีแต่แนวทางปฏิบัติในเรื่องการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว ที่ตั้งอยู่บนระบบความต้องการสงวนอาชีพ บางอย่างไว้ให้คนไทยทำ เริ่มจาก ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 ลงวันที่ 3 ธ.ค. 2515 กำหนดให้

คนต่างด้าวที่ต้องการทำงานต้องขออนุญาตจากกรมแรงงานก่อน ก่อนหน้านี้คนต่างด้าวสามารถทำงานในประเทศไทยได้เลยโดยไม่ต้องขออนุญาต ประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้เป็นฐานคิดหลักของการตราพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ที่มีประกาศแนบท้ายสงวนอาชีพและวิชาชีพสำหรับคนไทยไว้จำนวน 39 อาชีพ หนึ่งในหลายอาชีพนั้นคือ กรรมกรการใช้แรงงาน

สถานการณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 เริ่มจากเหตุการณ์ในประเทศเมียนมาที่มีการปราบปรามประชาชนจนกลายเป็นเหตุการณ์จลาจลทางการเมือง ส่งผลให้ประชาชนชาวเมียนมาทะลักเข้าสู่ประเทศไทยนับแสนคน เพื่อหลบภัย และหางานทำ ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจของไทยช่วงนั้นเป็นยุคเริ่มต้นของเศรษฐกิจฟองสบู่ โดยเฉพาะภาคการก่อสร้างและภาคอุตสาหกรรมการประมง ทำให้เกิดความต้องการแรงงานระดับล่างเป็นจำนวนมาก ขณะที่พื้นที่ชายแดนที่ติดกับประเทศกัมพูชา และลาว ก็มีแรงงานจากสองประเทศนี้เดินทางลักลอบเข้าเมืองมาทำงานเป็นจำนวนมากเช่นกัน จากสถานการณ์ดังกล่าว บีบบังคับให้รัฐบาลไทยจำต้องยอมรับการมีอยู่ของแรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้านที่อพยพเข้ามาเป็นกรรมกรในหลายกิจการจ้างงาน เพราะตระหนักว่ามีจำนวนผู้ลักลอบเข้าเมืองมาทำงานจำนวนมากจนกลายเป็นปัญหากระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองระหว่างประเทศ นั้นหมายความว่ารัฐบาลจะดำเนินการไม่รับรู้ปัญหาดังกล่าวอีกไม่ได้ ในส่วนของภาครัฐกิจเอกชนเอง ก็ทั้งเจรจาและกดดันรัฐบาลเปิดให้มีการจ้างแรงงานต่างชาติได้ การเรียกร้องนี้มีอย่างต่อเนื่องโดยการรวมตัวของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย

ผลของสถานการณ์ข้างต้นนี้ทำให้รัฐบาลต้องปรับตัวหันมาใช้นโยบายที่ยืดหยุ่นขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เปิดนโยบาย “ผ่อนผัน” ให้บุคคลที่มีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายเฉพาะจากสามประเทศเพื่อนบ้านคือ เมียนมา ลาว และกัมพูชา เท่านั้น สามารถทำงานได้ในลักษณะชั่วคราวตามเงื่อนไขที่รัฐกำหนด ทั้งนี้วิธีออกเป็นมติคณะรัฐมนตรีประกาศผ่อนผันและวางแนวทางการปฏิบัติการอนุญาตจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นรายปีนับตั้งแต่ปี 2539 โดยใช้มติคณะรัฐมนตรีประกาศผ่อนผันเป็นครั้ง ๆ ไป และวางแนวปฏิบัติในการอนุญาตจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเป็นรายปี สรุปคือตั้งแต่ พ.ศ.2539-2557 มีมติที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อนโยบายการผ่อนผัน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ปี พ.ศ.2539

มติ ครม. เดือนมิถุนายน 2539 กำหนดให้มีการผ่อนปรนการจ้างแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายจากประเทศพม่า ลาว และเขมร ให้ทำงานได้ชั่วคราว โดยมีระยะเวลาผ่อนผันไม่เกิน 2 ปี พื้นที่ที่ได้รับอนุญาตรวม 43 จังหวัด และให้ทำงานได้เฉพาะ 8 กลุ่มอุตสาหกรรมคือ เกษตรกรรม ก่อสร้าง ประมงทะเล ต่อเนื่องประมงทะเล ขนถ่ายสินค้าทางน้ำ เหมืองแร่/เหมืองหิน การผลิต และคนรับใช้ในบ้าน ซึ่ง แยกเป็นประเภทของกิจการที่จ้างงานได้รวม 36 ประเภท

ปี พ.ศ.2541

มติ ครม. เดือนเมษายน 2541 รัฐบาลได้มีมติ ครม. เมื่อวันที่ 28 เมษายน และวันที่ 8 พฤษภาคม 2541 ผ่อนผันให้แรงงานต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาตทำงานในปี 2539 ต่อได้อีก 1 ปี แต่ขยายพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตรวม 54 จังหวัด ให้ทำงานได้เฉพาะ 8 กลุ่มอุตสาหกรรมคือ เกษตรกรรม ก่อสร้าง ประมงทะเล ต่อเนื่องประมงทะเล ขนถ่ายสินค้าทางน้ำ เหมืองแร่/เหมืองหิน การผลิต และคนรับใช้ในบ้าน ซึ่ง แยกเป็นประเภทของกิจการที่จ้างงานได้รวม 47 ประเภท

ปี พ.ศ.2542

มติ ครม. เดือนสิงหาคม 2542 มติ ครม. ครั้งนี้ยังคงผ่อนผันให้มีการจ้างแรงงานต่างชาติกลุ่มเก่าต่อได้อีก 1 ปี แต่ลดประเภทของกิจการที่จ้างงานได้ลงเหลือเพียง 18 ประเภท และลดพื้นที่ลงเหลือ 37 จังหวัด คือเป็นจังหวัดชายแดน 10 จังหวัด จังหวัดที่มีกิจการประมงทะเล 18 จังหวัด และจังหวัดที่อยู่ระหว่างปรับปรุงกระบวนการผลิต 9 จังหวัด

ปี พ.ศ.2543

มติ ครม. เดือนสิงหาคม 2543 การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายเริ่มเป็นภาระงานประจำปีของกระทรวงแรงงานแน่นชัดมากขึ้น มติ ครม. ปีนี้ ยังคงมีมติให้คงจำนวน พื้นที่ และกิจการที่จะได้รับอนุญาตไว้เท่าเดิมตามมติ ครม. ปี 2542 เพื่อยืนยันนโยบายว่าจะไม่ให้มีการเพิ่มจำนวนแรงงานต่างชาติจากที่มาจดทะเบียนในปี 2542 อีกต่อไป

ปี พ.ศ.2544

มติ ครม. เดือนสิงหาคม 2544 เกิดการผลัดเปลี่ยนรัฐบาลในปีนี้เป็นพรรคไทยรักไทย เข้ามาเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล นำโดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และมีพรรคชาติไทย กำกับกระทรวงแรงงาน มีนายเดช บุญหลง เป็นรัฐมนตรีว่าการ และเกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายการผ่อนผันการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบพลิกกลับจากหน้ามือเป็นหลังมือ กล่าวคือมีมติ ครม. ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง สามารถมาขึ้นทะเบียนได้ทุกจังหวัดในทุกประเภท กิจการ และเป็นครั้งแรกที่แรงงานไม่ได้ทำงานประจำกับนายจ้างคนหนึ่งคนใดสามารถมาขอขึ้นทะเบียนได้ด้วยตนเอง การขึ้นทะเบียนครั้งนี้มีแรงงานมาจดทะเบียนมากกว่าทุกปีที่ผ่านมาสูงถึง 568,249 คน

ปี. พ.ศ.2545

มติ ครม. เดือนสิงหาคม 2545 มติปีนี้ยกเลิกหลักประเภทกิจการที่จ้างได้และพื้นที่ที่ให้แรงงานที่จดทะเบียนเหมือนปี 2544 แต่อนุญาตเฉพาะผู้ที่มีใบอนุญาตทำงานจากปี 2544 เท่านั้น ซึ่งมีผู้มาต่ออายุ 430,074 คน

ปี พ.ศ.2546

มติ ครม. เดือนสิงหาคม 2546 มติ ครม. ปีนี้ยังคงยึดหลักเกณฑ์ต่างๆ เหมือนปี 2544 คือให้ต่ออายุเฉพาะกลุ่มที่มีใบอนุญาตทำงานแล้ว รวมมีผู้มาต่ออายุ 288,780 คน

ปี พ.ศ.2547

มติ ครม. เดือนเมษายน 2547 ให้มีการขึ้นทะเบียนทั้งในส่วนแรงงานและนายจ้าง โดยแรงงานที่มิใช่นายจ้างพามารายงานตัวให้ขึ้นทะเบียนตามทะเบียนบ้านของนายจ้าง ส่วนแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีนายจ้างพามารายงานตัว หรือทำงานรับจ้างรายวันไม่มีนายจ้างประจำ สามารถขึ้นทะเบียนได้ด้วยตนเอง ในทำนองกลับกัน นายจ้างที่ยังไม่ได้จ้างแรงงานแต่จำนวนไม่พอ สามารถมาขึ้นทะเบียนนายจ้างแจ้งความจำเป็นว่าต้องการจ้างแรงงานในกิจการอะไร เป็นจำนวนเท่าใด และจากประเทศใดใน 3 ประเทศ หรือจะไม่ระบุประเทศก็ได้

การขึ้นทะเบียนของแรงงานให้รวม “ผู้ติดตาม” ด้วย ซึ่งอยู่บนฐานความคิดที่ต้องเริ่มนับจดผู้หลบหนีเข้าเมืองจาก 3 ประเทศที่ตรงกับสถานการณ์ความจริงกว่าที่เคยปฏิบัติมา คือ ให้มีการขึ้นทะเบียนบุคคลผู้ติดตามแรงงานข้ามชาติตั้งแต่อายุ 1 ปีขึ้นไปด้วย และให้มีการแจ้งเกิด แจ้งตาย และแจ้งย้ายที่อยู่เหมือนประชากรกลุ่มอื่นๆ ในฐานข้อมูลทะเบียนบุคคล นั่นคือทำให้ฐานข้อมูลนี้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นที่หนึ่ง ให้แรงงานและผู้ติดตามมารายงานตัวที่เขตหรืออำเภอทั่วประเทศ เพื่อขึ้นทะเบียนรับหมายเลขประจำตัว 13 หลักที่ขึ้นต้นด้วยเลข 00 โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ผู้มารายงานตัวที่ได้ถ่ายรูปและพิมพ์ลายนิ้วมือจะได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยได้ 1 ปี และสำนักบริหารการทะเบียน (สบท.) กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบนำฐานข้อมูลในทะเบียนราษฎร 38/1 เข้าจัดเก็บด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โดยในปี 2547 มีจำนวนประชากรกลุ่มนี้อยู่ในทะเบียนบุคคลรวม 1,284,920 คน

ที่สำคัญคือ มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่วางเป้าหมายสูงว่า ประเทศไทยจะไม่มีแรงงานผิดกฎหมายที่ต้องผ่อนผันให้ทำงานอีกต่อไป จึงกำหนดให้มีการปรับสถานะแรงงานที่เข้าเมืองผิดกฎหมายให้เป็นแรงงานที่เข้าเมืองและทำงานอย่างถูกกฎหมาย โดยการทำข้อตกลงสัญญาทวิภาคี (MOU) ระหว่างประเทศ ไทย-พม่า ไทย-ลาว และไทย-กัมพูชาในการให้ประเทศต้นทางมาพิสูจน์สัญชาติและรับรองว่าแรงงานมาจากประเทศนั้นจริงในกรณีของประเทศลาวเมื่อพิสูจน์สัญชาติแล้ว แรงงานจะได้รับเอกสารการเดินทางชั่วคราว(temporary passport)ในกรณีของประเทศกัมพูชาจะได้รับเอกสารรับรองตน (certification of identification – CI) การพิสูจน์สัญชาติตามข้อตกลงทวิ

ภาคีนี้ดำเนินการได้จริงเฉพาะประเทศลาวและกัมพูชาเท่านั้น ส่วนประเทศพม่ายังไม่มีควมคืบหน้าในเชิงปฏิบัติจริงแต่อย่างใด ยังอยู่ในขั้นตอนของการเจรจาข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2550 จากฝ่ายทะเบียนและข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มพัฒนาระบบควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว กรมการจัดหางาน (2551) ระบุว่า มีแรงงานจากสองประเทศที่ปรับสถานะและยังคงต่อไปอนุญาตทำงานรวม 72,098 คน

ปี พ.ศ.2548

ในปี 2548 รัฐบาลผ่อนผันให้แรงงานข้ามชาติที่มีบัตรทำงานต่ออายุอีก 1 ปี ปรากฏว่าในบางจังหวัดมีสภาพขาดแคลนแรงงาน จำนวนแรงงานที่มาต่ออายุมีน้อยกว่าแรงงานที่ต้องการจึงมีการเรียกร้องให้มีการอนุญาตให้จดทะเบียนแรงงานกลุ่มใหม่เพิ่มเติม รัฐบาลจึงมีมติ ครม. เมื่อเดือนธันวาคม 2548 ยินยอมให้เพิ่มได้ แต่ให้มีการประกันตนตามมาตรา 54 ของกฎหมายคนเข้าเมือง คือ กลุ่มที่มีชื่ออยู่ใน ทร. 38/1 แล้วต้องจ่ายค่าประกันตน 10,000 บาท และผู้ยังไม่ชื่อใน ทร. 38/1 ต้องมารายงานตัวรับเลข 13 หลัก และจ่ายค่าประกันตน 5,000 บาท ส่งผลให้เกิดการประท้วงของนายจ้างในหลายจังหวัด และการร้องเรียนจากสมาคมผู้ประกอบการหลายภาคการจ้างงาน และสภาอุตสาหกรรมต่างๆ ทั่วประเทศ จนสามารถกดดันรัฐบาลยกเลิกมาตรการนี้ได้สำเร็จ

ปี พ.ศ.2549

ต่อมารัฐบาลมีมติ ครม. เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2549 ยกเลิกมติ ครม. เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2548 ผ่อนปรนให้ไม่ต้องเสียค่าประกันตนแต่อย่างใด คือเสียค่าใช้จ่าย 3,800 บาทเช่นเดิม จากนั้นรัฐบาลเปิดให้มีการรายงานตัวขึ้นทะเบียนของแรงงานและผู้ติดตามกลุ่มใหม่ๆ ขึ้นระหว่างวันที่ 1-31 มีนาคม 2549 มียอดจำนวนแรงงานและผู้ติดตามใน ทร.38/1 รวมประมาณ 3 แสนคน ทำให้ยอดของแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามจสกสามประเทศในปี 2549 พุ่งสูงขึ้นเป็น 1,523,289 คน เป็นชายร้อยละ 55 หญิงร้อยละ 45 (กฤตยา 2549)

ปี พ.ศ.2550

ครม. มีมติเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2550 เห็นชอบให้ดำเนินการพิสูจน์สัญชาติให้แก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว และกัมพูชา ที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และได้รับอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวซึ่งใบอนุญาตทำงานยังไม่สิ้นอายุ และยังไม่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติ จำนวน 99698 คน ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ และให้ดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายฯ และได้รับอนุญาตทำงานตามกฎหมายฯ ซึ่งใบอนุญาตทำงานยังไม่สิ้นอายุ และยังไม่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติ จำนวน 568,878 คน ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ และให้กระทรวงการต่างประเทศโดยคณะทำงานเร่งรัดติดตามการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา เสร็จ

กับสหภาพพม่า เพื่อให้จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในประเทศไทยด้วย และนำแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเข้ามาทำงานโดยถูกกฎหมายเป็นการนำร่อง (กรณีพิเศษ) จำนวน 10,000 คน เพื่อเป็นการโน้มน้าวให้ทางการพม่าจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในประเทศไทย รวมทั้งให้เปิดจดทะเบียนคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่หลบหนีเข้าเมืองและลักลอบทำงานอยู่แล้วใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และสงขลา 4 อำเภอ คือ อำเภอเพทา สะบ้าย้อย นาทวี และจะนะ)

ต่อมาเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานในปี 2551 อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี สิ้นสุดไม่เกินวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2553 และเห็นชอบให้จดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่เคยรายงานตัวและจดทะเบียนไว้กับกรมการปกครอง (เคยมี ท.ร.38/1) อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี สิ้นสุดไม่เกินวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553

ปี พ.ศ.2551

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2551 เห็นชอบให้มีการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า และเห็นชอบให้เปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวรอบใหม่โดยผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรไม่เกินวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 และให้ดำเนินการพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่แรงงานต่างด้าวได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรซึ่งผ่อนผันไม่เกินวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553

ปี พ.ศ.2552

กรม. มีมติในเรื่องการควบคุมการทำงานของแรงงานต่างด้าวที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. อนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงที่ออกความตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 เกี่ยวกับ แบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตการทำงานของคนต่างด้าว และ หลักเกณฑ์และวิธีการการส่งเงินเข้ากองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร (มติ กรม. วันที่ 6 พฤษภาคม 2552)

2. มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 26 พฤษภาคม 2552 เห็นชอบแนวทางดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่อยู่นอกระบบผ่อนผัน โดยผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวไม่เกินวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 ตามมติคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) ครั้งที่ 2/2552 วันที่ 27 เมษายน 2552 ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ และขอให้กระทรวงแรงงานพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิด

โอกาสให้เฉพาะแรงงานต่างด้าวที่อยู่นอกระบบผ่อนผันและลักลอบทำงานและผู้ติดตามที่อยู่ในประเทศอยู่แล้วเท่านั้นและป้องกันการสวมสิทธิของแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาใหม่ ซึ่งต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2552 และวันที่ 3 พฤศจิกายน 2552 เห็นชอบให้จดทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่อยู่นอกระบบผ่อนผัน โดยผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวไม่เกินวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 และหากแรงงานต่างด้าวประสงค์จะอยู่และทำงานต่อไปหลังวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 ต้องเข้ารับการพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553

3. รับทราบตามที่รายงานจากประธานกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองว่า รายงานผลการประชุมของคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ครั้งที่ 3/2552 เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552 เห็นชอบให้เปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่อยู่นอกระบบผ่อนผันเพื่อให้ทำงานในกิจการใน 19 กิจการ โดยให้มีการประกาศรับสมัครคนไทยเข้าทำงานก่อน หากคนไทยไม่ทำจึงอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าวได้ (มติ ครม. วันที่ 3 มิถุนายน 2552)

4. เห็นชอบขยายเวลาการจัดทำทะเบียนประวัติ การตรวจสุขภาพ และการขออนุญาตทำงานแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2552 และการจดทะเบียนผ่อนผันให้บุตรแรงงานต่างด้าวให้สามารถอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2552 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2552 โดยจำกัดเฉพาะที่เป็นบุคคลอายุไม่เกิน 15 ปี เท่านั้น (มติ ครม. วันที่ 3 พฤศจิกายน 2552)

5. เห็นชอบการจัดให้มีการขยายเวลาการเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาเฉพาะในกิจการประมงที่ได้ประกาศไว้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2552 จากวันที่ 30 กรกฎาคม 2552 ไปจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2552 โดยไม่รวมบุตรและผู้ติดตาม อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับ สิ้นสุดไม่เกินวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 และเห็นชอบให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติรับไปนำเสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติ พิจารณากรณีบุตรและผู้ติดตามแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่อยู่นอกระบบให้สอดคล้องกับนโยบายด้านความมั่นคงก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี (มติ ครม. วันที่ 28 กรกฎาคม 2552)

ปี พ.ศ.2553

กรมได้มีมติเมื่อวันที่ 19 มกราคม 2553 เห็นชอบการขยายเวลาการพิสูจน์สัญชาติและการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวแก่แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่จดทะเบียนและได้รับอนุญาตทำงานปี พ.ศ. 2552 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2550 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2552 วันที่ 28 กรกฎาคม 2552

และวันที่ 3 พฤศจิกายน 2552 ซึ่งเป็นแรงงานที่ใบอนุญาตทำงานหมดอายุวันที่ 20 มกราคม 2553 และวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 และได้แจ้งความประสงค์เข้ารับการพิสูจน์สัญชาติ โดยขยายเวลาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับไม่เกิน 2 ปี สิ้นสุดวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2555 โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 54 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 โดยแรงงานต่างด้าวต้องกรอกแบบการพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 และเข้ารับการพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จตามวันเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ไม่เกินวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2555

ปี พ.ศ.2554

มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 26 เมษายน 2554 เห็นชอบมาตรการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. มาตรการเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ลักลอบทำงานอยู่ในประเทศไทย ดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ในประเทศไทยซึ่งมีผู้ประสงค์จะจ้างงาน รวมทั้งผู้ติดตามซึ่งเป็นบุตรอายุไม่เกิน 15 ปี โดยใช้มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับไม่เกิน 1 ปี และไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และใช้มาตรา 5 และมาตรา 8/2 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 จัดทำทะเบียนประวัติราษฎรต่างด้าว รวมทั้งใช้มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 อนุญาตให้ทำงานชั่วคราวในระหว่างรอการส่งกลับ
2. มาตรการป้องกันสกัดกั้น และปราบปราม จับกุม ดำเนินคดีแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเน้นดำเนินการในการสกัดกั้นและป้องกันการเข้าใหม่อย่างเด็ดขาดจริงจังและต่อเนื่องทั้งก่อนการ จดทะเบียน ระหว่างจดทะเบียน และหลังสิ้นสุดการจดทะเบียน
3. มาตรการนำเข้าแรงงานต่างด้าวรายใหม่อย่างถูกกฎหมายดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2548

ปี พ.ศ.2555

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 ก.พ.2555 เห็นชอบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ดังนี้

1. เร่งรัดการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาวและกัมพูชาที่ได้รับการผ่อนผันตามมติ ครม. 19 ม.ค.2553 ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 28 ก.พ.2555 ทั้งนี้ไม่เกินวันที่ 14 มิ.ย.2555 โดยขยายเวลาการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรถึงวันที่ 14 มิ.ย.2555 เพื่อให้แรงงานต่างด้าวไปดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ

2. ดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวฯ ที่ได้รับการผ่อนผันตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 26 เม.ย.2554 ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 14 มิ.ย.2555

3. ลดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราให้แก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติและแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาทำงานโดยถูกต้องตามกฎหมายตามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างงาน (MOU) จากอัตราปกติ 2,000 บาท เหลือ 500 บาท และสามารถขอยืดต่อได้อีกครั้งเดียว ค่าธรรมเนียมในอัตรา 500 บาท เช่นกัน โดยมีผลบังคับใช้เป็นเวลา 4 ปี

4. การขยายเวลาการเก็บเงินเข้ากองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ออกไปอีก 1 ปี

กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ 25 ต.ค.2555 กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราและค่าธรรมเนียมคำขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไปสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน โดยให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ.2549 กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน พ.ศ.2551 กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติพม่าซึ่งผ่านการพิสูจน์สัญชาติและมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางของรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าที่กลับเข้ามาทำงานในราชอาณาจักร พ.ศ. 2552 กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน และคนต่างด้าว สัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 โดยได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ คนต่างด้าวดังกล่าวต้องผ่านการพิสูจน์สัญชาติและมีหนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือหนังสือรับรองสถานะบุคคลของคนต่างด้าวโดยกฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ 4 ปี

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิ.ย.2555 เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาการพิสูจน์สัญชาติและผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2554 และวันที่

13 กุมภาพันธ์ 2555 ซึ่งใบอนุญาตทำงานจะหมดอายุในวันที่ 14 มิถุนายน 2555 อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีกจนถึงวันที่ 14 ธันวาคม 2555 เพื่อเข้ารับการพิสูจน์สัญชาติให้แล้วเสร็จ

ปี พ.ศ.2556

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 ม.ค.2556 ขยายเวลาการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่ลักลอบทำงานอยู่กับนายจ้างอยู่แล้ว รวมทั้งบุตรของแรงงานต่างด้าวที่อายุไม่เกิน 15 ปี อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ เป็นเวลา 120 วัน นับแต่ 15 ธ.ค.2555 ถึง 14 เม.ย.2556 และให้กรมการจัดหางานตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการให้กับนายจ้างและแรงงานต่างด้าว

กรมการจัดหางานมีคำสั่งที่ 274/2556 ลง 12 ก.พ.2556 เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จแรงงานต่างด้าวพม่า ลาว และกัมพูชากรณีพิเศษ โดยจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จแรงงานต่างด้าวพม่า ลาว และกัมพูชากรณีพิเศษ จำนวน 12 แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ตาก ขอนแก่น ปทุมธานี กาญจนบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม ระยอง ระนอง สุราษฎร์ธานี และสงขลา

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 เม.ย.2556 ขยายเวลาดำเนินการของศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ออกไป 120 วัน นับแต่วันที่ 14 เม.ย.2556 ไปจนถึงวันที่ 11 ส.ค.2556 เพื่อดำเนินการให้แรงงานต่างด้าวและบุตรของแรงงานต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผันตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 15 ม.ค.2556 ซึ่งนายจ้างได้ยื่นแบบแจ้งความต้องการแรงงานต่างด้าว บัญชีรายชื่อและเอกสารต่างๆ ไว้กับกรมการจัดหางานแล้วอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษต่อไปอีกเป็นเวลา 120 วัน นับแต่วันที่ 14 เม.ย.2556 จนถึงวันที่ 11 ส.ค.2556 เพื่อดำเนินการให้ได้รับหนังสือเดินทางชั่วคราว หรือเอกสารรับรองบุคคลจากประเทศต้นทางและได้รับอนุญาตให้เป็นผู้เดินทางเข้าประเทศอย่างถูกต้องตามกฎหมายพร้อมกับได้รับอนุญาตทำงาน

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 ส.ค.2556 เห็นชอบแนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาวและกัมพูชา หลังวันที่ 11 ส.ค.2556

- ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่นายจ้างได้ยื่นบัญชีรายชื่อไว้กับกรมการจัดหางานแล้วตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 15 ม.ค.2556 แต่ยังไม่ได้รับการรับรองสถานะบุคคลจากประเทศต้นทางให้สามารถอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับไม่เกิน 1 ปี และอนุญาตให้ทำงานตามมาตรา 13(2) แห่ง พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 (ทั้งนี้ไม่เกิน 11 ส.ค.2557) และในระยะเวลาระหว่างการผ่อนผันให้ประเทศต้นทางเข้ามาดำเนินการพิสูจน์สัญชาติ ออกเอกสารเพื่อรับรองสถานะบุคคลให้แรงงานต่างด้าวเพื่อปรับเปลี่ยนสถานะเป็นแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกต้องตามกฎหมายและขอรับอนุญาตทำงานตามมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ต่อไป โดยให้นายจ้างนำหลักฐานการแจ้งความต้องการ

จ้างแรงงานต่างด้าว บัญชีรายชื่อที่ได้ยื่นไว้แล้วกับกรมการจัดหางาน พร้อมพาแรงงานต่างด้าวไปรายงานตัวจัดทำทะเบียนประวัติคนต่างด้าวกับกรมการปกครอง (ท.ร.38/1)

- เปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ลักลอบทำงานอยู่กับนายจ้างในกิจการประมงทะเลใน 22 จังหวัดชายทะเลปีละ 2 ครั้ง โดยให้นายจ้างนำคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติ เมียนมา ลาวและกัมพูชา ที่ลักลอบทำงานอยู่กับนายจ้างในกิจการประมงทะเลใน 22 จังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเลไปจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.38/1) ระหว่างวันที่ 25 ก.ย.- 23 ธ.ค.2556 และขอใบอนุญาตทำงาน โดยอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับ ทั้งนี้ไม่เกิน 24 ก.ย.2557

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ (เฉพาะกิจการประมงทะเล) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 ส.ค.2556 ลง 19 ก.ย.2556 เพื่อให้ นายจ้างนำคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาวและกัมพูชา ที่ลักลอบทำงานอยู่กับนายจ้างในกิจการประมงทะเลใน 22 จังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเล ได้แก่ กระบี่ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี พังงา เพชรบุรี ภูเก็ต ระนอง ระยอง สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สุราษฎร์ธานี สงขลา สตูล ไปรายงานตัวต่อ นายทะเบียนจังหวัด นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ ท้องที่ที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่ ภายในเวลาระหว่างวันที่ 25 ก.ย.- 23 ธ.ค.2556 เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร (ท.ร.38/1) ขอรับใบอนุญาตทำงาน โดยอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตทำงาน ทั้งนี้ไม่เกิน 24 ก.ย.2557

ต่อมาได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ (เฉพาะกิจการประมงทะเล) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 ส.ค.2556 ลง 18 ก.พ.2557 เพื่อให้ นายจ้างนำคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ลักลอบทำงานอยู่กับนายจ้างในกิจการประมงทะเลใน 22 จังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเล ไปรายงานตัวต่อ นายทะเบียนจังหวัด นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ ท้องที่ที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่ ภายในเวลาระหว่างวันที่ 3 มี.ค.- 31 พ.ค.2557 เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร (ท.ร.38/1) และขอรับใบอนุญาตทำงานโดยอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตทำงาน ทั้งนี้ไม่เกินวันที่ 2 มี.ค.2558

ประเภทของการลักลอบเข้าเมือง

ข้อมูลการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าวในไทยไม่ปรากฏแน่ชัด แต่จากข้อมูลของสำนักยุทธศาสตร์ความมั่นคงภายในประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติช่วง มกราคม 2555 พบว่ามีข้อมูลผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายประมาณ 3 ล้านคน แบ่งเป็น 4 กลุ่มใหญ่ คือ

1. ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ที่รัฐบาลอนุญาตให้อาศัยเป็นการถาวรในประเทศไทย ประมาณ 19 กลุ่ม/ชาติพันธุ์ มีประมาณ 5.6 แสนคน
2. ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ที่รัฐบาลอนุญาตให้อาศัยเป็นการชั่วคราวและอยู่ระหว่างการแก้ปัญหา โดยอยู่ระหว่างการพิสูจน์ตัวบุคคลให้ชัดเจน มีประมาณ 1.2 แสนคน
3. กลุ่มที่มีประเด็นปัญหาด้านความมั่นคงและมีนโยบายมาตรการดูแลเป็นการเฉพาะ มีประมาณ 2.1 ล้านคน กลุ่มใหญ่ที่สุดคือ กลุ่มแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา) นอกนั้นเป็นผู้หลบหนีภัยสงครามในที่พักพิง 9 แห่งบริเวณชายแดนไทย-เมียนมา อีกประมาณ 1 แสนคน นอกนั้นเป็น กลุ่มโรฮิงจา และชาวเกาหลีเหนืออีกจำนวนหนึ่ง
4. กลุ่มผู้ลี้ภัยหลบหนีเข้าเมืองรายใหม่ทั่วไป กลุ่มนี้มีการจับกุมและส่งกลับอย่างต่อเนื่อง ประมาณปีละ 2 - 3 แสนคน ซึ่งรวมถึงกลุ่มที่เข้าเมืองถูกกฎหมายแต่ลักลอบอยู่เกินกำหนด อีกประมาณ 4 - 5 หมื่นคน โดยกลุ่มเหล่านี้มีทั้งแรงงานผิดกฎหมาย ค้ามนุษย์ แก๊งค์อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด และการปลอมแปลงเอกสารเดินทางตราประทับผิดกฎหมาย

โดยกลุ่มลักลอบเข้าเมือง 2 กลุ่มแรกเป็นหน้าที่ของฝ่ายปกครองในการดำเนินการทางระบบ ทะเบียน ส่วนกลุ่มที่ 3 เป็นกรณีที่กระทรวงแรงงานเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการตามมาตรการผ่อนผัน ส่วนกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีมาตรการเด็ดขาดในการสกัดกั้นและปราบปรามขั้นเด็ดขาด

ประเภทและสถานะของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในประเทศไทย

แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ปัจจุบันมี 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่หลบหนีเข้าเมืองและได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยและทำงานในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวตามมติคณะรัฐมนตรี แรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้จะมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ระหว่างรอการส่งกลับ โดยแรงงานต่างด้าวต้องดำเนินการรายงานตัวจดทะเบียนประวัติกับกรมการปกครอง เพื่อขอรับเอกสารรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ท.ร.38/1) แล้วต้องไปตรวจสุขภาพกับกระทรวงสาธารณสุขและประกันสุขภาพกับกระทรวงสาธารณสุข และมาขออนุญาตทำงานกับกรมการจัดหางาน เมื่อดำเนินการครบตามขั้นตอนทั้ง 3 ขั้นตอนแล้ว แรงงานต่างด้าวจะได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวเพื่อการทำงาน
2. กลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติโดยแรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียนผ่อนผันตามข้อ 1 และไปเข้ารับการพิสูจน์สัญชาติกับทางการของประเทศต้นทาง ประเทศต้นทางจะออกหนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) ให้เป็นหลักฐานแล้วแรงงานต่างด้าวนำหนังสือ

เดินทางชั่วคราวหรือเอกสารรับรองบุคคลไปขอรับการตรวจลงตรา (Visa) และประทับตราให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี จากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองของไทย โดยวีซ่าที่ได้รับจะเป็นวีซ่าเพื่อการทำงาน (Non Immigrant L-A) สถานะของแรงงานต่างด้าวจะกลายเป็นผู้เข้าเมือง ถูกต้องตามกฎหมาย และต้องมาขออนุญาตทำงานภายใน 15 วัน เมื่อครบ 2 ปี สามารถขอยืดต่อได้อีกไม่เกิน 2 ปี เมื่อครบ 4 ปี แล้วต้องเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

3. กลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา รายใหม่ นำเข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายตามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างงานระหว่างรัฐ (MOU) แรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้จะได้รับการตรวจลงตรา (Visa) เพื่อการทำงาน (Non Immigrant L-A) และประทับตราให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี สถานะของแรงงานต่างด้าวเป็นผู้เข้าเมืองถูกกฎหมาย และต้องมาขออนุญาตทำงานภายใน 30 วัน นับจากวันที่เข้ามาในราชอาณาจักร เมื่อครบกำหนด 2 ปี สามารถขอยืดต่อได้อีกเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี เมื่อครบ 4 ปี แล้วต้องเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ตามบันทึกความเข้าใจที่สำคัญ ดังนี้

- MOU ไทย – เมียนมา ร่วมลงนาม ณ จ.เชียงใหม่ เมื่อ 21 มิถุนายน 2546
- MOU ไทย – ลาว ร่วมลงนาม ณ เมืองเวียงจันทน์ สปป.ลาว เมื่อ 18 ตุลาคม 2545
- MOU ไทย – กัมพูชา ร่วมลงนาม ณ จ.อุบลราชธานี เมื่อ 13 พฤษภาคม 2546

การดำเนินการด้วยวิธีนี้ เป็นการกำหนดแนวทางการนำเข้าแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติให้เป็นระบบและเป็นมาตรฐานต่อเนื่องต่อไปในอนาคต แต่จากการดำเนินการที่ผ่านมา มีข้อสังเกตว่า ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายยังไม่ลดน้อยลงแต่อย่างใด สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากปัญหานายหน้า จัดหางานทั้งสองประเทศ ที่มีค่าใช้จ่ายเรียกเก็บจากแรงงานสูงกว่าอัตราค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับขั้นตอนการบริการที่สะดวกรวดเร็ว ส่งผลให้เป็นภาระค่าใช้จ่ายทั้งนายจ้างและแรงงาน ผู้ประกอบการและแรงงานต่างด้าวหลายรายจึงเลือกที่จะใช้วิธีลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย กลายเป็นปัญหาขบวนการค้ามนุษย์ และการทุจริตจากข้าราชการบางหน่วยโดยมิชอบ

บทที่ 3

แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว และการค้ามนุษย์ (กนร.)

คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ได้เข้ามาบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว โดยมีคำสั่งที่ 73/2557 ลง 25 มิ.ย.2557 แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) มี รองหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และหัวหน้าฝ่ายความมั่นคงคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นประธานกรรมการ เสนาธิการทหาร เป็นกรรมการและเลขานุการ ขับเคลื่อนนโยบายโดยคณะอนุกรรมการประสานงานการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (อกนร.) ตามคำสั่ง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 74/2557 ลง 25 มิ.ย.2557 มี เสนาธิการทหาร เป็นประธานอนุกรรมการ เจ้ากรมยุทธการทหาร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ต่อมาสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่ง ที่ 253/2557 ลง 25 ธ.ค.2557 แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน (กนร.) ใหม่ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเอกภาพ โดยมี รองนายกรัฐมนตรี (พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานฯ ในส่วนของ ตร. มี ผบ.ตร. เป็นกรรมการ ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรมการจัดหางาน อธิบดี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยคณะกรรมการดังกล่าว ได้มีคำสั่ง ที่ 1/2558 ลง 26 ม.ค.58 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประสานงานการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน (อกนร.) มี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นประธานอนุกรรมการ ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานอนุกรรมการ ในส่วนของ ตร. มี ผบช.สยศ.ตร. และ ผบช.สตม. เป็นอนุกรรมการ อธิบดีกรมการจัดหางาน และอธิบดี กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

นโยบายการปฏิบัติงานของ คสช. ด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว

1. ดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวให้ครอบคลุมทุกมิติ

2. รวบรวมคณะกรรมการทุกคณะของรัฐบาลให้ดำเนินการไปในแนวทางเดียวกัน
3. จัดระเบียบแรงงาน – นายจ้าง ฟันฟู แก๊ซ พิสูจน์สัญชาติ การขึ้น ทะเบียนและ
ส่งกลับ
4. ดำเนินการให้ครบทั้งแรงงานประจำวัน (มาเช้า-เย็นกลับ) แรงงานที่เข้ามาตาม
ฤดูกาลและแรงงานรายปี
5. สร้างแรงจูงใจนายจ้างและผู้ประกอบการ อาทิ การลดภาษี และมาตรการเสริมอื่นๆ
เพื่อให้เกิดความร่วมมือ

ตารางที่ 3-1 สถิติการแจ้งข้อมูลแรงงานต่างด้าวก่อนที่ คสช. จะเข้ามาดำเนินการ

แรงงาน	จำนวน	ครบวาระการจ้างงาน 4 ปี		
		พ.ศ.2557	พ.ศ.2558	พ.ศ.2559
MOU	408,507	18,185	55,143	87,893
ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ	1,824,508	324,707	307,064	699,854
แรงงานตามมติ ครม.6 ส.ค.2556	93,866			
รวม	2,326,881	342,892	362,207	787,747

ROAD MAP การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ของ คสช.

1. **ระยะเร่งด่วน (มิ.ย. – ก.ย.2557)** เป็นการจัดตั้ง กนร. และ อกนร. การกำหนด
มาตรการชั่วคราวต่างๆ เช่น จัดตั้งศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชากลับเข้าทำงาน ตั้งศูนย์บริการจดทะเบียน
แรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (one stop service) เพิ่มมาตรการสกัดกั้นและบังคับใช้
กฎหมายกับขบวนการนำพา / การค้ามนุษย์ และเจ้าหน้าที่ทุจริต ผ่อนผันปราบปราม/จับกุม/ผลักดัน
และสร้างแรงจูงใจให้มาจดทะเบียน (เข้มงวดเมื่อสิ้นสุด) พิสูจน์สัญชาติและออกใบอนุญาตทำงาน
และจัดระเบียบเรือประมง/แรงงานประมงใน 22 จังหวัดชายทะเล

2. **ระยะสั้น (7 ต.ค.2557 – ก.ย.2558)** เป็นการทบทวน กนร. และ อกนร. พิสูจน์
สัญชาติและออกใบอนุญาตทำงาน ปรับปรุงระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การโอนนิ่งสถาน

ประกอบการและที่พักอาศัย พัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานฯ เข้มงวดการปราบปราม จับกุม ผลักดันแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย สกัดกั้นแนวชายแดนอย่างต่อเนื่อง บังคับใช้กฎหมายกับ ขบวนการนำพา/ ค้ามนุษย์ และเจ้าหน้าที่ที่ทุจริต จัดระเบียบแรงงานต่างด้าวทั้งระบบทุกประเภท (แรงงานเข้าไปเย็นกลับ แรงงานตามฤดูกาล แรงงานรายปี)

3. ระยะยาว (ก.ย.2558 เป็นต้นไป) เป็นการการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวอย่าง ยั่งยืน กำหนดมาตรการลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว ดำเนินการจับกุม/ผลักดัน/สกัดกั้น/บังคับใช้ กฎหมายต่อแรงงานผิดกฎหมายและผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง กำหนดมาตรการพัฒนาและคุ้มครอง แรงงานถูกกฎหมาย

มาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ของ คสช.

1. ประกาศ คสช. ฉบับที่ 67/2557 เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการดำเนินการต่อ แรงงานต่างด้าว ลง 16 มิ.ย.2557 ยังไม่มีนโยบายที่จะเร่งรัดจับกุมกวาดล้างแรงงานต่างด้าว

2. ประกาศ คสช. ฉบับที่ 68/2557 เรื่อง มาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์และการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ระยะที่ 1 เป็นการชั่วคราว ลง 17 มิ.ย. 2557 ได้มีมาตรการผ่อนผัน ให้ผู้ประกอบการ นายจ้างจัดทำบัญชีแรงงานต่างด้าวเพื่อให้จ่ายต่อการ ดูแล ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเร่งบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกับผู้ที่ เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ กลุ่มแรงงานต่างด้าว แรงงานเด็ก สตรี และการลักลอบนำเข้าแรงงานต่าง ด้าวผิดกฎหมาย โดยจะต้องถูกดำเนินการทางวินัยและทางอาญาทันที

3. ประกาศ คสช. ฉบับที่ 70/2557 เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่าง ด้าวและการค้ามนุษย์ ลง 25 มิ.ย.2557

จัดตั้งศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชากลับเข้าทำงาน ใน จว.สระแก้ว จันทบุรี ตราด และสุรินทร์ โดยให้ศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชากลับเข้าทำงาน มีหน้าที่ในการจัดทำทะเบียน ประวัติและออกบัตรประจำตัวให้แก่คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาออกใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราวแก่คน ต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาที่นายจ้างมารับตัว ใบอนุญาตมีอายุ 60 วันนับแต่วันที่ออก และให้คนต่างด้าว สัญชาติกัมพูชาที่ได้รับใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราวสามารถทำงานกับนายจ้างได้ตั้งแต่วันที่ได้รับ ใบอนุญาต เมื่อนายจ้างรับคนต่างด้าวมาแล้วให้นำบุคคลดังกล่าวไปขอรับใบอนุญาตทำงานชั่วคราว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในเขตจังหวัดซึ่งเป็น ที่ตั้งสถานประกอบการของนายจ้าง เริ่มดำเนินการวันที่ 30 มิ.ย.- 25 ก.ค. 2557

ให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในทุกจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานชั่วคราวให้แก่คนต่างด้าว และจัด

ระเบียบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา โดยให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก มีหน้าที่ในการจัดทำทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัว (ท.ร.38/1) ปฏิบัติงานร่วมกับกระทรวงแรงงาน และกระทรวงสาธารณสุข

จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) จังหวัดสมุทรสาคร เป็นโครงการนำร่อง เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 30 มิ.ย. - 30 ก.ค.2557

ให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาหรืออยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุดแล้ว หรือทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตไปรายงานตัว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ ให้ศูนย์จดทะเบียนฯ ออกใบอนุญาตทำงานชั่วคราวให้แก่คนต่างด้าว โดยใบอนุญาตมีอายุ 60 วัน นับแต่วันที่ออก และให้คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวตามประกาศนี้ จะต้องเข้าสู่กระบวนการตรวจสุขภาพเพื่อการออกใบอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและใบอนุญาตทำงานตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

มิให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 12(3) มาตรา 54 มาตรา 81 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาบังคับใช้แก่คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่ได้รับใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราวหรือใบอนุญาตทำงานชั่วคราวตามประกาศนี้ ในระหว่างที่อายุของใบอนุญาตยังคงอยู่

ให้ควบคุมการผ่านเข้าออกประเทศตามแนวชายแดนอย่างเข้มงวด บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับขบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ตลอดจนดำเนินการทางวินัยและอาญาแก่เจ้าหน้าที่รัฐซึ่งละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

4. ประกาศ คสช. ฉบับที่ 77/2557 เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติม และมาตรการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวที่ทำงานเรือประมงในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเล ลง 3 ก.ค.2557

จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ใน 7 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง สงขลา สมุทรปราการ สุราษฎร์ธานี เพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานชั่วคราวให้แก่คนต่างด้าวและจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา เริ่มดำเนินการ 7 ก.ค. - 6 ส.ค.2557

กำหนดให้นายจ้างของคนต่างด้าวที่ทำงานในเรือประมงเพื่อจับสัตว์น้ำทางทะเลจัดทำบัญชีรายชื่อ สัญชาติ และจำนวน แจ้งต่อสำนักงานจัดหางานจังหวัดตามภูมิลำเนาที่จดทะเบียนเรือใน 22 จังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเลให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 21 ก.ค.2557

5. ประกาศ คสช. ฉบับที่ 90/2557 ลง 11 ก.ค.2557 จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงาน ต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติมในกรุงเทพมหานครจำนวน 6 แห่ง

ได้แก่ ศูนย์กีฬาอารามอินทรา เขตบางเขน ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น) เขตดินแดง ศาลาประชาคมเมืองมีนถิ่นทอง เขตมีนบุรี ศูนย์เยาวชนลุมพินี เขตปทุมวัน ศูนย์เยาวชนทวิวัฒนา เขตทวิวัฒนา ศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา (บางบอน) เขตบางบอน เริ่มดำเนินการ 15 ก.ค. – 14 ส.ค.2557

6. ประกาศ คสช. ฉบับที่ 94/2557 ลง 14 ก.ค.2557 เรื่อง จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติมใน 15 จังหวัด ได้แก่ กระบี่ นครศรีธรรมราช จันทบุรี ตราด ชุมพร เพชรบุรี ตรัง พังงา ประจวบคีรีขันธ์ นราธิวาส ปัตตานี ภูเก็ต ระนอง สตูล สมุทรสงคราม เริ่มดำเนินการวันที่ 22 ก.ค. - 21 ส.ค.2557

7. ประกาศ คสช. ฉบับที่ 117/2557 ลง 21 ก.ค.2557 เรื่อง จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติม โดยจัดตั้งเพิ่มเติมใน 53 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี กาฬสินธุ์ กำแพงเพชร ขอนแก่น ชัยนาท ชัยภูมิ เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครนายก นครปฐม นครพนม นครราชสีมา นครสวรรค์ นนทบุรี น่าน บึงกาฬ บุรีรัมย์ ปทุมธานี ปราจีนบุรี พะเยา พัทลุง พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ มหาสารคาม มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ยโสธร ยะลา ร้อยเอ็ด ราชบุรี ลพบุรี ลำปาง ลำพูน เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สระแก้ว สระบุรี สิงห์บุรี สุโขทัย สุพรรณบุรี สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อ่างทอง อำนาจเจริญ อุตรธานี อุทัยธานี อุดรดิตถ์ อุบลราชธานี เริ่มทำการตั้งแต่ 28 ก.ค.2557 – 31 มี.ค.2558 ให้ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ที่จัดตั้งขึ้นเปิดดำเนินการจนถึงวันที่ 31 มี.ค. 2558

8. ประกาศ คสช. ฉบับที่ 118/2557 ลง 21 ก.ค.2557 เรื่อง กำหนดมาตรการชั่วคราวเพิ่มเติมในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์

ขยายเวลาเปิดดำเนินการศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชากลับเข้าทำงานเฉพาะในจังหวัดจันทบุรี และ สระแก้ว ออกไปจนถึงวันที่ 31 ต.ค.2557

ขยายเวลาในการแจ้งความประสงค์ที่จะเข้าทำงานในประเทศไทยสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาไปจนถึงวันที่ 31 ต.ค.2557

ใบอนุญาตทำงานชั่วคราวที่ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ออกให้ ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 มี.ค.2558 เพื่อให้แรงงานต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวเข้าสู่กระบวนการตรวจพิสูจน์สัญชาติ เพื่อออกใบอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและใบอนุญาตทำงานตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

ให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา สามารถใช้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ในการผ่านเข้าออกตามด่านถาวรบริเวณชายแดนเพื่อไปตรวจพิสูจน์สัญชาติ

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในแต่ละเขตจังหวัดแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบสถานประกอบการและนายจ้างที่ลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าว

ผิดกฎหมาย รวมถึงคนต่างด้าวที่เข้ามาหรืออยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตและบังคับใช้กฎหมายกับแรงงานต่างด้าวและผู้เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่จะดำเนินการต่อไป คลสช.

1. ขั้นตอนการจ้างแรงงานต่างด้าว ประมาณการความต้องการแรงงานในอนาคต (3 ปี)
2. ดำเนินการนำเข้าแรงงานตามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาล ว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน (MOU)
3. คุณสมบัติของแรงงานต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย
  - แรงงานรายปีใช้ Passport
  - แรงงานรายวัน/ฤดูกาล ใช้ Border pass (Smart Card)
  - อายุ 18 ปีบริบูรณ์ ไม่มีผู้ติดตาม ไม่ตั้งครอบครัว ไม่มีโรคติดต่อ ไม่เคยถูกจับหลบหนีเข้าเมือง ไม่มีคดี
  - การอนุญาตทำงานครั้งละไม่เกิน 1 ปี ต่ออายุได้ไม่เกิน 4 ปี เว้น 1 เดือน โดยจะปรับแก้ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน

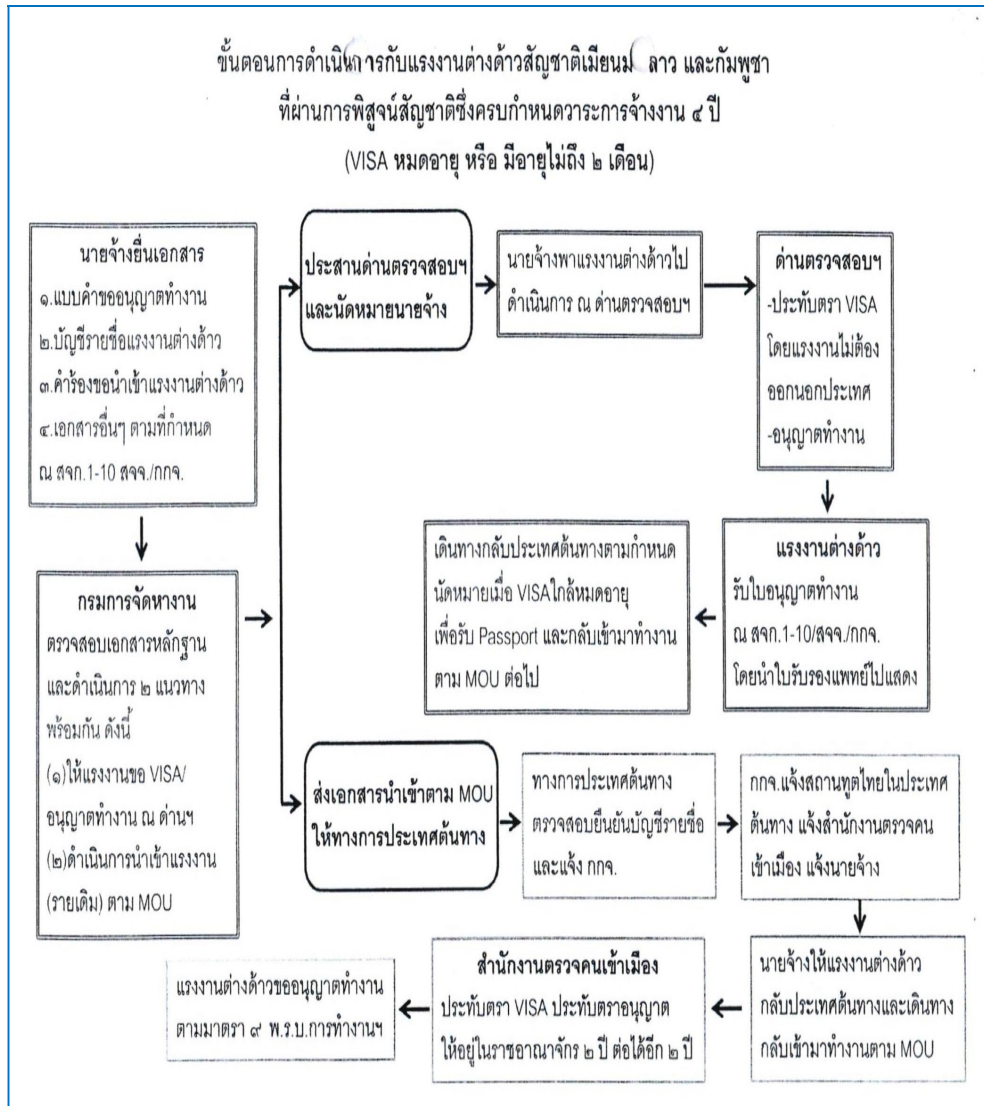
การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาวและกัมพูชา ที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติซึ่งครบกำหนดวาระการจ้างงาน 4 ปี

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 มี.ค.2557 เห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาวและกัมพูชา ที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติซึ่งครบกำหนดวาระการจ้างงาน 4 ปี ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ โดยผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาวและกัมพูชา ที่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติซึ่งครบกำหนดวาระการจ้างงาน 4 ปี ที่ถือหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) แต่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเกินกว่าระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเป็นเวลา 180 วัน หรือจนกว่าจะมีคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เพื่อให้นายจ้างแรงงานต่างด้าวไปขอรับการตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ขอรับใบอนุญาตทำงานตามขั้นตอนและสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด

ประกาศกระทรวงมหาดไทย ลง 14 พ.ค.2557 เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ และการยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 มี.ค.2557 ให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วและถือหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ยังมีอายุเหลืออยู่ทั้งผู้ที่อยู่ในราชอาณาจักรจะ

ครบกำหนดระยะเวลาอนุญาตให้จ้างงาน 4 ปี ภายในวันที่ 21 ก.ย.2557 หรือผู้ที่ครบกำหนดระยะเวลา 4 ปี ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองประทับตราให้คนต่างด้าวอยู่เพื่อการทำงาน และอยู่ในราชอาณาจักรเกินระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต ที่ประสงค์ขอยุติในราชอาณาจักรเพื่อการทำงานไปดำเนินการขอรับการตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง และยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานต่อเจ้าหน้าที่ของกรมการจัดหางาน ตามขั้นตอนและสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนดจนถึงวันที่ 21 ก.ย.2557 โดยจะได้รับการตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามระยะเวลาของหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่เหลืออยู่ ทั้งนี้ไม่เกินวันที่ 21 ก.ย.2559 กรมการจัดหางานได้เปิดศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) รองรับ จำนวน 5 ศูนย์ ที่จังหวัดเชียงราย ตาก ระนอง สมุทรปราการ และสมุทรสาคร ปัจจุบันเหลือ 3 ศูนย์ ได้แก่ที่จังหวัดเชียงราย ตาก และระนอง

แผนภาพที่ 3-1 การดำเนินการกับแรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียน ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)

ตารางที่ 3-2 แรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียน ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ใน 76 จังหวัด ตั้งแต่ 26 มิ.ย. - 31 ต.ค.2557 ดังนี้

สัญชาติ	การจดทะเบียน			รวมทั้งสิ้น
	นายจ้าง	แรงงาน	ผู้ติดตาม	
กัมพูชา	315,880	696,338	42,609	738,947
เมียนมา		623,648	40,801	664,449
ลาว		213,689	9,150	222,839
รวม	315,880	1,533,675	92,560	1,626,235

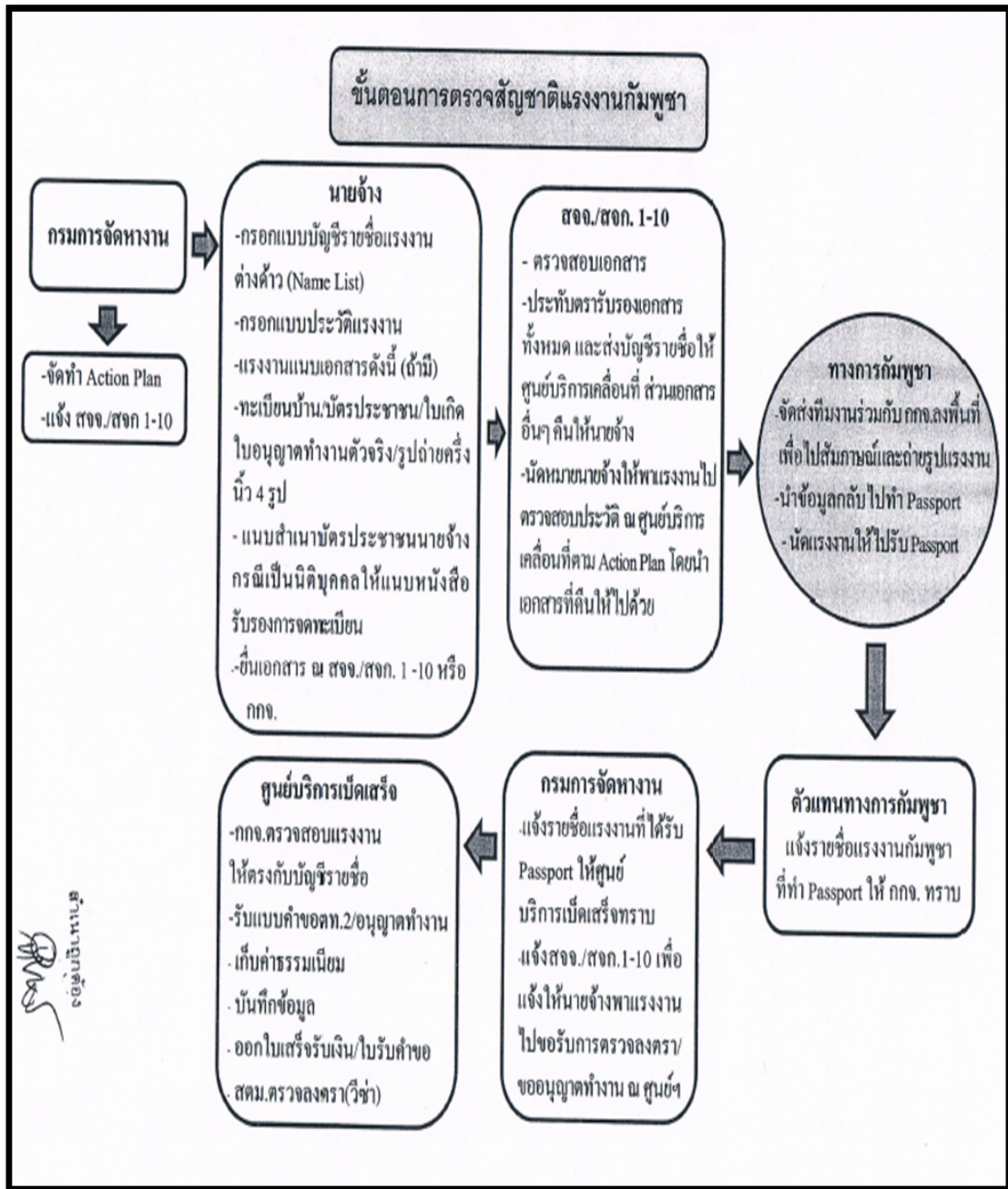
โดยแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ และผู้ติดตามที่มีอายุไม่ถึง 15 ปี และแรงงานประมงที่ได้รับอนุญาตทำงาน ตามมติ ครม. วันที่ 6 ส.ค.2556 จะต้องเข้าสู่ขั้นตอนการตรวจสัญชาติ

ขั้นตอนการตรวจสัญชาติ

เมียนมา : จะดำเนินการตรวจสัญชาติแรงงานและผู้ติดตามในประเทศไทย โดยจะแบ่งแรงงานออกเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ แรงงานที่มีบัตรประชาชน หรือ ทะเบียนบ้าน ทางกรมเมียนมาจะออกหนังสือเดินทาง (Passport) ณ สถานทูตเมียนมาประจำประเทศไทย และสถานที่ออกหนังสือเดินทางทำขึ้นเหล็ก เมียวดี และเกาะสอง สำหรับกลุ่มที่ไม่มีเอกสาร แรงงานจะต้องเดินทางกลับเมียนมาเพื่อจัดทำบัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน และหนังสือเดินทาง

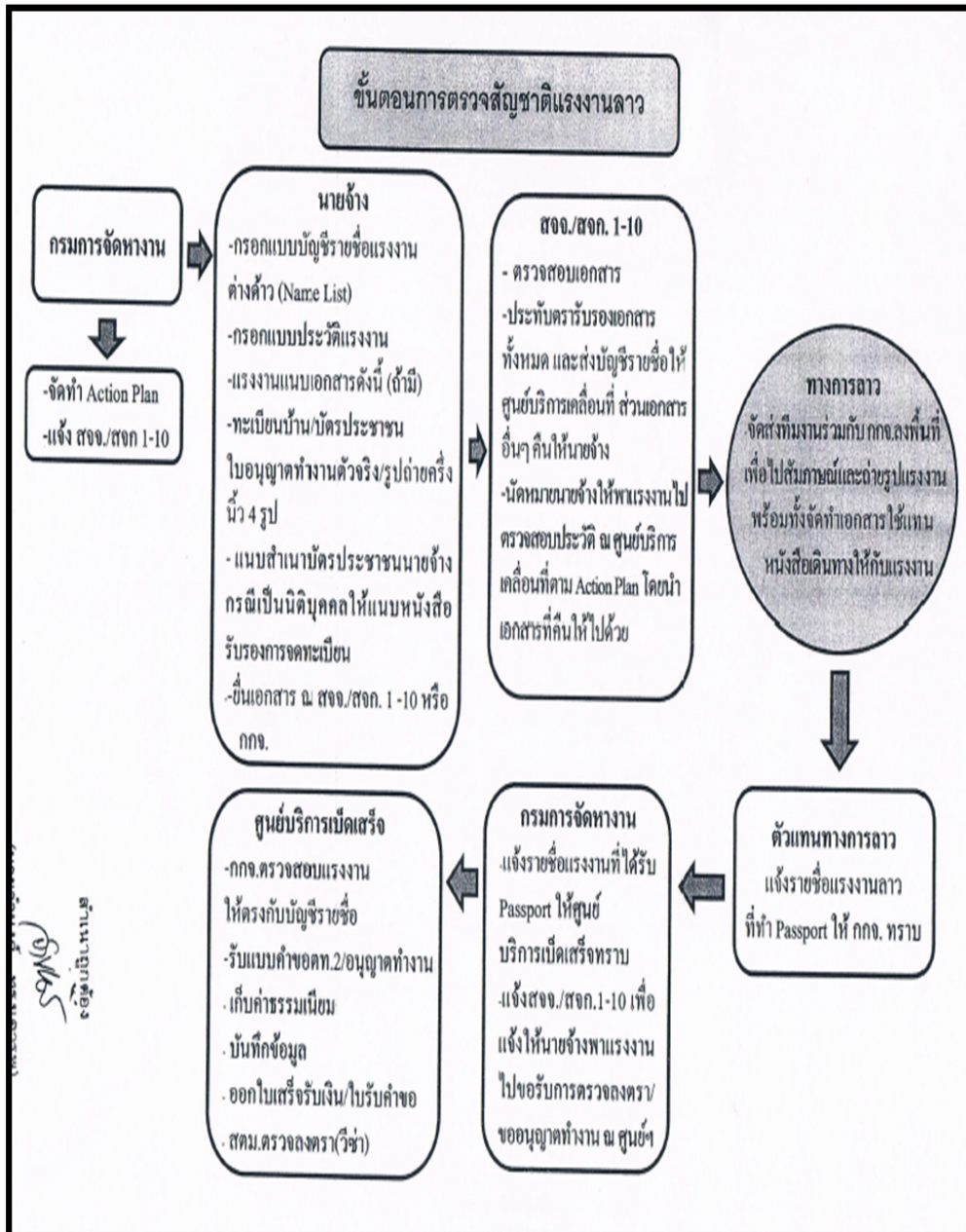
กัมพูชา : จะดำเนินการตรวจสัญชาติแรงงานและผู้ติดตามในประเทศไทย โดยจะส่งทีมงาน 5 ชุด ร่วมกับฝ่ายไทยให้บริการเคลื่อนที่ไปยังจังหวัดต่างๆที่มีแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมากเพื่อจัดเก็บข้อมูล ภาพถ่าย บัตร และส่งให้สถานทูตกัมพูชาในประเทศไทยจัดทำหนังสือเดินทาง(passport) ให้กับแรงงานไทย

แผนภาพที่ 3-2 ขั้นตอนการตรวจสัญชาติแรงงานกัมพูชา

แผนภาพที่ 3-3 ขั้นตอนการตรวจสัญชาติแรงงานลาว

ลาว : จะดำเนินการตรวจสัญชาติแรงงานและผู้ติดตามในประเทศไทย โดยทางการลาวจะจัดส่งทีมงานเพื่อตรวจสัญชาติแรงงานในกรุงเทพมหานคร 1 ชุด และให้บริการเคลื่อนที่ไปยังจังหวัดต่างๆ ร่วมกับฝ่ายไทยอีก 1 ชุด โดยจะออกหนังสือเดินทางชั่วคราว(Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) ให้กับแรงงานที่ผ่านการตรวจสัญชาติ

การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับ

มติ ครม. เมื่อวันที่ 18 ก.พ.2558 เห็นชอบแนวทางการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าว สัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาล ตามมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ดังนี้

1. กำหนดท้องที่ สัญชาติ ประเภทหรือลักษณะงาน ช่วงระยะเวลาหรือฤดูกาล หรือเงื่อนไขที่คนต่างด้าวอาจขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551

ท้องที่ : กำหนดท้องที่เฉพาะที่อนุญาตให้ทำงานและอยู่ในราชอาณาจักรได้ในพื้นที่ ความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับประเทศที่ติดต่อกับราชอาณาจักรไทยและพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษตามที่รัฐบาลกำหนดไว้และให้คนต่างด้าวเดินทางเข้า-ออกผ่านจุดผ่านแดนถาวรหรือจุดผ่านแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถไปดำเนินการตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้แก่คนต่างด้าวได้ ทั้งนี้ เดินทางเข้ามาทางจุดผ่านแดนใด ต้องเดินทางออกไปทางด่าน จุดผ่านแดนนั้น

สัญชาติ : เมียนมา ลาว และกัมพูชา

ประเภทหรือลักษณะงาน : อนุญาตให้ทำงานได้ในงานกรรมกรและงานรับใช้ในบ้าน

ระยะเวลา : คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานสามารถเดินทางเข้ามาเพื่อทำงานได้ตลอดทั้งปี โดยอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างรัฐ โดยให้สามารถเดินทางเข้า-ออกได้หลายครั้ง

2. การดำเนินการ

กระทรวงการต่างประเทศ

ก. เจรจาทกลงกับประเทศต้นทางเพื่อเพิ่มวัตถุประสงค์ในความตกลงว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างรัฐให้ครอบคลุมถึงการเข้ามาทำงาน ให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

ข. มอบอำนาจการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวเพื่อการทำงานในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาลให้แก่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองดำเนินการตรวจลงตราให้กับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ถือบัตรผ่านแดนหรือเอกสารที่ประเทศ ต้นทางออกให้คนต่างด้าวเพื่อใช้ในการเข้ามาในราชอาณาจักรสามารถทำงานในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาล

กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เพื่อกำหนดรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. กำหนดให้บัตรผ่านแดนหรือเอกสารที่ประเทศต้นทางออกให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อทำงานตามแนวบริเวณชายแดนในลักษณะ

ไป-กลับ หรือตามฤดูกาล เป็นเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเพื่อขอรับอนุญาตทำงานตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

ข. กำหนดมิให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 12(3) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ที่ห้ามคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกรรมกรมาใช้บังคับกับคนต่างด้าวดังกล่าว

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ดำเนินการดังนี้

ก. ตรวจสอบตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานตามแนวบริเวณชายแดนในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาล โดยสามารถเข้า-ออก ได้หลายครั้ง และให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมอบหมายเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ประจำอยู่ ณ จุดผ่านแดนถาวรหรือจุดผ่านแดนตรวจคนเข้าเมืองที่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถไปประทับตราอนุญาตให้เข้า-ออกราชอาณาจักรแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานตามแนวบริเวณชายแดนในลักษณะ ไป-กลับ หรือตามฤดูกาล เพื่อตรวจสอบตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่คนต่างด้าว

ข. การประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่คนต่างด้าว ให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างรัฐว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศต้นทาง โดยให้สามารถเดินทางเข้า-ออกได้หลายครั้ง โดยหากผ่านการตรวจเข้ามาในราชอาณาจักรทางด้านตรวจคนเข้าเมืองใด ให้ออกราชอาณาจักรทางด้านตรวจคนเข้าเมืองนั้น

ค. ในกรณีที่คนต่างด้าวมีการเดินทางเข้า-ออกหลายครั้งให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ประจำอยู่ ณ จุดผ่านแดนถาวรหรือจุดผ่านแดนตรวจคนเข้าเมืองที่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถไปประทับตราอนุญาตได้ ควบคุมการเดินทางเข้า-ออกโดยประทับตราเข้า-ออกในบัตรผ่านแดนหรือเอกสารที่ประเทศต้นทางออกให้กับคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือควบคุมการเดินทางเข้า-ออกโดยวิธีอื่นๆ

กระทรวงแรงงาน

ก. ออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดท้องที่ที่อนุญาตให้ทำงาน สัญชาติที่อนุญาตให้ทำงาน ช่วงระยะเวลาหรือฤดูกาล และประเภทงานที่อนุญาตให้ทำรวมทั้งเงื่อนไขในการอนุญาตทำงานให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

ข. จัดตั้งศูนย์ออกใบอนุญาตทำงานชั่วคราวตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551

ค. อนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานและรับชำระค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กฎหมายกำหนด

ง. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่นายจ้าง/สถานประกอบการ คนต่างด้าว ประชาชนทั่วไป ส่วนราชการในพื้นที่ ให้รับทราบแนวทางการดำเนินการจัดระบบคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานบริเวณชายแดน

ประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ 18 พ.ค.2558 เรื่อง การยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 18 ก.พ.2558 โดยกำหนดให้บัตรผ่านแดนตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง ความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง เป็นเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางสำหรับการอนุญาตทำงานตามมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ปัจจุบันอยู่ระหว่างกระทรวงการต่างประเทศไปเจรจากับประเทศเมียนมา ลาว และกัมพูชา เพื่อแก้ไขความตกลงว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างรัฐ โดยเพิ่มวัตถุประสงค์ของบัตรผ่านแดนให้ครอบคลุมถึงการเข้ามาทำงาน และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระยะเวลาการอนุญาตให้พำนักในราชอาณาจักร การกำหนดพื้นที่ตามความตกลงให้สอดคล้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

บทที่ 4

การควบคุมแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ มาตรการสกัดกั้น และกวาดล้างแรงงานผิดกฎหมาย

การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ปัจจุบันอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน (กนร.) เพื่อให้การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเอกภาพ โดยมี รองนายกรัฐมนตรี (พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เป็นประธานกรรมการการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ในปัจจุบัน

ประกาศ คสช. ฉบับที่ 70/2557 เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลง 25 มิ.ย.2557 ให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในทุกจังหวัด เพื่อออกใบอนุญาตทำงานชั่วคราวให้แก่คนต่างด้าวและจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา และฉบับที่ 118/2557 เรื่อง กำหนดมาตรการชั่วคราวเพิ่มเติมในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลง 21 ก.ค. 2557 ขยายอายุใบอนุญาตทำงานชั่วคราวที่ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จออกให้ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 มี.ค.2558 ครม. ได้มีมติเมื่อวันที่ 28 ต.ค. 2557 เห็นชอบแนวทางการตรวจสัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับอนุญาตทำงานชั่วคราวจากศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ โดยแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา รวมทั้งผู้ติดตามที่อายุไม่ถึง 15 ปี และแรงงานประมงที่ได้รับอนุญาตทำงานอนุญาตทำงานตามมติ ครม. วันที่ 6 ส.ค.2556 ที่ได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) เป็นหลักฐานในการขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ตั้งแต่วันที่อนุญาตถึงวันที่ 31 มี.ค.2559 เท่ากันทุกคน โดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราในอัตรา 500 บาท กำหนดให้สิทธิในการอยู่ในราชอาณาจักรของแรงงานต่างด้าวสิ้นสุดลง เมื่อไม่ได้ทำงานกับนายจ้างเดิมแล้วจะได้รับอนุญาตให้ทำงานกับนายจ้างรายใหม่ตามเงื่อนไขที่กรมการจัดหางานกำหนดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ไม่ได้ทำงานอยู่กับนายจ้างเดิม หรือเมื่อเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วแต่มีหนังสือรับรองการจ้างงานต่อไปจากนายจ้าง และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเดินทางออกนอกราชอาณาจักร และเดินทางกลับเข้ามาอีกภายในระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรยังมีเหลืออยู่ โดยชำระค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมาย

กำหนด ผ่อนผันดำเนินการปราบปราม จับกุม ดำเนินคดี ตามสมควรแก่กรณีกับนายจ้าง แรงงานต่างด้าวซึ่งอยู่ระหว่างการจดทะเบียนและการตรวจสัญชาติจนถึงวันที่ 31 มี.ค.2558 ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อย่างเคร่งครัด ภายหลังจากสิ้นสุดกระบวนการจดทะเบียน และการตรวจสัญชาติ เพื่อป้องกันแรงงานต่างด้าวรายใหม่ลักลอบเข้ามาทำงาน รวมทั้งนายจ้างที่ลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าว ผู้นำพาและผู้ให้ที่พักพิงแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

มติ ครม. เมื่อวันที่ 28 ต.ค.57

เพื่อให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ดำเนินการตรวจสัญชาติเพื่อขอรับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) และขอรับการตรวจลงตรา (Visa) ได้ทันภายในวันที่ 31 มีนาคม 2558

เพื่อให้การดำเนินการตรวจสัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประเทศต้นทาง กระทรวงแรงงาน โดยกรมการจัดหางาน จึงได้ประชุมระดับวิชาการ ไทย-เมียนมา เมื่อวันที่ 5-6 สิงหาคม 2557 ประชุมระดับวิชาการ ไทย-กัมพูชา เมื่อวันที่ 17-18 สิงหาคม 2557 และประชุมระดับวิชาการ ไทย-ลาว เมื่อวันที่ 2-3 กันยายน 2557 ผลการประชุมสรุปได้ ดังนี้

1. ทางกรมเมียนมา จะดำเนินการตรวจสัญชาติแรงงานและผู้ติดตามในประเทศไทย โดยจะแบ่งแรงงานออกเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรงงานที่มีบัตรประชาชน หรือทะเบียนบ้าน ทางกรมเมียนมาจะออกหนังสือเดินทาง (Passport) ณ สถานทูตเมียนมาประจำประเทศไทย และสถานที่ออกหนังสือเดินทางท่าซี้เหล็ก เมียวดี และเกาะสอง สำหรับกลุ่มที่ไม่มีเอกสาร แรงงานจะต้องเดินทางกลับเมียนมา เพื่อจัดทำบัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน และหนังสือเดินทาง

2. ทางกรมกัมพูชา จะดำเนินการตรวจสัญชาติแรงงานและผู้ติดตามในประเทศไทย โดยจะจัดส่งทีมงาน 5 ชุด ร่วมกับฝ่ายไทย ให้บริการเคลื่อนที่ไปยังจังหวัดต่าง ๆ ที่มีแรงงานต่างด้าวจำนวนมากเพื่อจัดเก็บข้อมูล ถ่ายภาพใบหน้า และส่งให้สถานทูตกัมพูชาในประเทศไทยจัดทำหนังสือเดินทาง (Passport) ให้กับแรงงานต่อไป

3. ทางกรมลาว จะดำเนินการตรวจสัญชาติแรงงานและผู้ติดตามในประเทศไทย โดยทางกรมลาวจะจัดส่งทีมงานเพื่อตรวจสัญชาติแรงงานในกรุงเทพมหานคร 1 ชุด และให้บริการเคลื่อนที่ไปยังจังหวัดต่าง ๆ ร่วมกับฝ่ายไทยอีก 1 ชุด โดยจะออกหนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) ให้กับแรงงานที่ผ่านการตรวจสัญชาติ

จากการประชุมในระดับวิชาการกับประเทศเมียนมา ลาว และกัมพูชา กระทรวงแรงงาน โดยกรมการจัดหางานได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการตรวจสัญชาติ ดังนี้

แรงงานเมียนมา

1. นายจ้างกรอกแบบฟอร์มประวัติส่วนบุคคล จัดทำบัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าวที่จะเข้ารับการตรวจสัญชาติ และจัดเตรียมเอกสารหลักฐานตามที่กรมการจัดหางานกำหนด ยื่น ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ 1-10 หรือสำนักบริหารแรงงานต่างด้าวเพื่อจัดส่งให้ประเทศต้นทางดำเนินการต่อไป
2. ทางกรมจัดหางาน ตรวจสอบข้อมูล และเตรียมออกหนังสือเดินทาง (Passport) ให้แรงงานต่างด้าวรวมทั้งผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี พร้อมทั้งแจ้งบัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าวที่จะออกหนังสือเดินทาง (Passport) ให้กรมการจัดหางานทราบ
3. กรมการจัดหางาน แจ้งนายจ้างพาแรงงานต่างด้าวไปขอรับหนังสือเดินทาง (Passport) ณ สถานทูตเมียนมาประจำประเทศไทย หรือสถานที่ออกหนังสือเดินทางในฝั่งเมียนมา ณ ท่าซีเหล็ก เมียวดี และเกาะสอง
4. นายจ้างพาแรงงานต่างด้าวไปยังศูนย์บริการตรวจลงตราและพิจารณาออกใบอนุญาตทำงาน ที่จัดตั้งขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ เชียงราย ตาก และระนอง หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนายจ้างและแรงงานต่างด้าว ดังนี้
  - ขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
  - ยื่นคำขออนุญาตทำงานตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 (ตท.2) และชำระค่าธรรมเนียมในอัตราที่กฎหมายกำหนด
  - กรมการจัดหางาน อนุญาตทำงานให้กับแรงงานต่างด้าวและจัดเก็บข้อมูลแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน

แรงงานลาว และแรงงานกัมพูชา

1. นายจ้างกรอกแบบฟอร์มประวัติส่วนบุคคล จัดทำบัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าวที่จะเข้ารับการตรวจสัญชาติ และจัดเตรียมเอกสารหลักฐานตามที่กรมการจัดหางานกำหนด ยื่น ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ 1-10 หรือสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว เพื่อจัดส่งให้กับหน่วยบริการเคลื่อนที่ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของประเทศต้นทางและเจ้าหน้าที่ของกรมการจัดหางาน
2. หน่วยบริการเคลื่อนที่ ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน พร้อมทั้งแจ้งบัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าวรวมทั้งผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี ที่จะออกหนังสือเดินทาง (Passport) ให้กรมการจัดหางานทราบ กรณีแรงงานลาวจะออกหนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) ให้กับแรงงานต่างด้าว ณ หน่วยบริการเคลื่อนที่

3. กรมการจัดหางาน แจ้งนายจ้างพาแรงงานต่างด้าวไปยังศูนย์บริการตรวจลงตรา และพิจารณาออกใบอนุญาตทำงาน ที่จัดตั้งขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ สะแกว ชลบุรี ขอนแก่น และหนองคาย หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนายจ้างและแรงงานต่างด้าวเพื่อดำเนินการ ดังนี้

- รับหนังสือเดินทาง (Passport) กรณีแรงงานกัมพูชา
- ขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว(Non-Immigrant-LA) กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
- ยื่นคำขออนุญาตทำงานตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 และชำระค่าธรรมเนียมในอัตราที่กฎหมายกำหนด
- กรมการจัดหางาน อนุญาตทำงานให้กับแรงงานต่างด้าวและจัดเก็บข้อมูลแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน

ทั้งนี้ ขั้นตอนการดำเนินการอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดและแนวทางการดำเนินการของประเทศต้นทางซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลง

การกำหนดรายละเอียด ระยะเวลาของการตรวจลงตรา รวมถึงการกำหนดประเภทของแรงงานต่างด้าว ต้องอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงจะดำเนินการได้

แนวทางการตรวจสัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับการอนุญาตทำงานชั่วคราวจากศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย

1. อาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีออกประกาศกำหนดให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับใบอนุญาตทำงานชั่วคราว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และเข้าสู่กระบวนการตรวจสัญชาติ ซึ่งได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) รวมทั้งผู้ติดตามที่อายุยังไม่ถึง 15 ปี และแรงงานประมงที่ได้รับอนุญาตทำงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2556 ให้ถือเสมือนเป็นคนต่างด้าวตามข้อ 5 ของ “กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราและค่าธรรมเนียมคำขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไปสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ซึ่งเข้ามาเพื่อทำงานในราชอาณาจักรตราบเท่าที่ความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ.2555” เพื่ออนุโลมใช้กฎกระทรวง

ดังกล่าวในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา ในอัตรา 500 บาท ทั้งแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตาม

2. ออกประกาศรับรองการใช้เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางและออกประกาศยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา โดยมีให้นำบัพัญญูติตามมาตรา 12(3) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาใช้บังคับกับแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) ให้สามารถใช้หลักฐานดังกล่าว เพื่อขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ตั้งแต่วันที่อนุญาตจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 ตามที่ได้รับแจ้งจากกรมการจัดหางานและสามารถทำงานเป็นกรรมกรหรือรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายได้

3. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับใบอนุญาตทำงานชั่วคราว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และเข้าสู่กระบวนการตรวจสัญชาติ ซึ่งได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) รวมทั้งผู้ติดตามที่อายุไม่ถึง 15 ปี และแรงงานประมงที่ได้รับอนุญาตทำงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2556 ตั้งแต่วันที่อนุญาตจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 เท่ากันทุกคนตามที่ได้รับแจ้งจากกรมการจัดหางาน โดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมในอัตรา 500 บาท

4. กำหนดให้สิทธิในการอยู่ในราชอาณาจักรของแรงงานต่างด้าวสิ้นสุดลง ดังนี้

1. เมื่อไม่ได้ทำงานกับนายจ้างเดิม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้ทำงานกับนายจ้างรายใหม่ ตามเงื่อนไขที่กรมการจัดหางานกำหนด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ไม่ได้ทำงานอยู่กับนายจ้างเดิม

2. เมื่อเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่มีหนังสือรับรองการจ้างงานต่อไปจากนายจ้าง และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเดินทางออกนอกราชอาณาจักร และเดินทางกลับเข้ามาอีกภายในระยะเวลาที่การได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรยังมีเหลืออยู่ โดยชำระค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนด

ทั้งนี้ ให้กระทรวงมหาดไทยออกประกาศให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเพื่อให้ทันต่อการตรวจสัญชาติแรงงานต่างด้าว

กระทรวงการต่างประเทศ

มอบอำนาจให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีอำนาจในการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) แก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา รวมทั้งตรวจลงตราในลักษณะผู้ติดตาม ให้แก่ผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี ซึ่งได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) โดยให้มีอำนาจการตรวจลงตรา (visa) ณ ด่านตรวจคนเข้าเมือง หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

จัดส่งเจ้าหน้าที่เพื่อร่วมดำเนินการในศูนย์บริการตรวจลงตราและพิจารณาอนุญาตทำงานแรงงานเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการตรวจสัญชาติ หรือสถานที่ที่กรมการจัดหางานกำหนด โดยตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการตรวจสัญชาติ และได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) รวมทั้งตรวจลงตราในลักษณะผู้ติดตามให้แก่ผู้ติดตามที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ตั้งแต่วันที่อนุญาตถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 เท่ากันทุกคน ตามที่ได้รับแจ้งจากกรมการจัดหางาน โดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราในอัตรา 500 บาท

กรมการจัดหางาน

1. จัดตั้งศูนย์บริการตรวจลงตรา และพิจารณาอนุญาตทำงานแรงงานเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการตรวจสัญชาติ ในพื้นที่ที่เห็นว่าเหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการให้กับนายจ้างและแรงงานต่างด้าว
2. กำหนดให้ยื่นแบบคำขออนุญาตทำงาน (ตท.2) ผ่านระบบ On-line เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง
3. พิจารณาอนุญาตทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการตรวจสัญชาติ และได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2558 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 เท่ากันทุกคน โดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราที่กฎหมายกำหนด
4. บันทึกข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลการอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าว
5. ประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างพาแรงงานต่างด้าวไปขอรับการตรวจสัญชาติเพื่อขอรับหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) และขอรับการตรวจลงตรา (Visa) ณ สถานที่ที่กรมการจัดหางาน

กำหนด โดยให้กรมการปกครองจัดส่งข้อมูลการอนุญาตทำงานซึ่งประกอบด้วย ชื่อ-ที่อยู่นายจ้าง และแรงงานต่างด้าวให้กรมการจัดหางานเพื่อดำเนินการต่อไป

สำนักงานประกันสังคม

ดำเนินการให้แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 เข้าสู่ระบบประกันสังคมตามที่กฎหมายกำหนด

กระทรวงสาธารณสุข

เนื่องจากใบรับรองแพทย์ที่ออกให้กับแรงงานต่างด้าวที่ได้จดทะเบียน ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) มีอายุ 1 ปี จึงไม่ต้องตรวจสุขภาพใหม่ แต่ให้ซื้อบัตรประกันสุขภาพเพิ่มเติมเฉพาะกรณีเป็นแรงงานต่างด้าวที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขึ้นทะเบียนประกันสังคม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ดังนี้

1. ผ่อนผันดำเนินการปราบปราม จับกุม ดำเนินคดี ตามสมควรแก่กรณี กับนายจ้าง แรงงานต่างด้าวซึ่งอยู่ระหว่างการจดทะเบียน และการตรวจสัญชาติจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2558

2. ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อย่างเคร่งครัด ภายหลังจากสิ้นสุดการจดทะเบียนและการตรวจสัญชาติ เพื่อป้องกันแรงงานต่างด้าวรายใหม่ลักลอบเข้ามาทำงาน รวมทั้งนายจ้างที่ลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าว ผู้นำพา และผู้ให้ที่พักพิงแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

ทั้งนี้ ให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องได้ทันทีนับแต่วันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบโดยไม่ต้องรอการยืนยันจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยให้เริ่มดำเนินการตรวจสัญชาติแรงงานต่างด้าวโดยเร็ว และให้สิ้นสุดการดำเนินการในวันที่ 31 มีนาคม 2558

แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานในกิจการประมงตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2556 ที่เห็นชอบให้มีการจดทะเบียน ปีละ 2 ครั้ง

ครั้งแรก สิ้นสุดการผ่อนผันในวันที่ 24 กันยายน 2557 เห็นควรให้ไปดำเนินการจดทะเบียน ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) และเข้าสู่กระบวนการตรวจสัญชาติต่อไป

ครั้งที่สอง สิ้นสุดการผ่อนผันในวันที่ 2 มีนาคม 2558 เห็นควรให้เข้าสู่กระบวนการตรวจสัญชาติตามมาตราการนี้ด้วย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 28 ต.ค.2557 ลงวันที่ 14 ก.พ.2558 ให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ใน

ราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ (เฉพาะกิจการประมงทะเล) ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 6 ส.ค. 2556 ลงวันที่ 18 ก.พ. 2557 ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 70/2557 เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ 25 มิ.ย.2557 และประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 118/2557 เรื่อง กำหนดมาตรการชั่วคราวเพิ่มเติมในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ 21 ก.ค. 2557 ที่ผ่านการตรวจสอบจรรยาบรรณและมีหนังสือเดินทางเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือหนังสือรับรองสถานะบุคคลที่ประเทศต้นทางออกให้ อยู่ในราชอาณาจักรโดยยกเว้นการบังคับใช้ พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาตรา 12(3) เพื่อทำงานเป็นกรรมกรหรือรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายได้นับตั้งแต่วันที่อนุญาตถึงวันที่ 31 มี.ค.2559 เท่ากันทุกคนสำหรับผู้ติดตามซึ่งเป็นบุตรที่อายุไม่เกินสิบห้าปีในวันที่คนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาที่บิดาหรือมารดาได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ต่อมาเมื่ออายุเกินสิบห้าปีให้มีสิทธิอยู่ได้ตามสิทธิของบิดามารดา แต่ไม่เกินวันที่ 31 มี.ค. 2559

มติ ครม. เมื่อ 3 มีนาคม 2558

เนื่องจากจำนวนแรงงานที่จะเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบจรรยาบรรณมีจำนวนมาก แต่มีข้อจำกัดด้านระยะเวลาการดำเนินการตรวจสอบจรรยาบรรณแรงงานต่างด้าวตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 70/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 และประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 118/2557 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2557 ที่กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดในวันที่ 31 มีนาคม 2558 ซึ่งไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ประกอบกับนายจ้าง ผู้ประกอบการยังมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจเอกชนที่มีความต้องการใช้แรงงานอย่างต่อเนื่อง และเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลให้ได้รับการจ้างงานที่ถูกต้อง ป้องกันการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

ต่อมา ครม. ได้มีมติเมื่อวันที่ 3 มี.ค. 2558 เห็นชอบแนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว ดังนี้

เห็นชอบแนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาหลังวันที่ 31 มี.ค.2558 โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการตรวจสอบจรรยาบรรณแล้วภายในวันที่ 31 มี.ค.2558 มติ ครม. เมื่อวันที่ 28 ต.ค. 2557 อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานถึงวันที่ 31 มี.ค. 2559 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาอนุญาตแล้วจะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตให้ทำงานต่อไปอีกไม่เกิน 2 ปี และเมื่อครบกำหนดดังกล่าวแล้วแรงงานกลุ่มนี้ต้องเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และสามารถกลับเข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (MOU) ได้ในโอกาสต่อไป

กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ถือใบอนุญาตทำงานที่ออกให้ ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ที่ยังไม่ได้เข้ารับการตรวจสอบจรรยาบรรณภายใน

วันที่ 31 มี.ค.2558 ให้มารายงานตัวเพื่อขอรับบัตรใหม่และขออนุญาตทำงานภายในวันที่ 30 มิ.ย. 2558 แร้งงานต่างด้าวดังกล่าวจะได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เป็นเวลา 1 ปี และได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย.2558 จนถึง 31 มี.ค. 2559 เพื่อเข้าสู่กระบวนการตรวจสัญชาติให้แล้วเสร็จ เมื่อผ่านการตรวจสัญชาติแล้วจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานต่อไปอีก 2 ปี ให้กระทรวงแรงงานพิจารณารูปแบบการดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ให้กระทรวงมหาดไทยจัดเตรียมสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) และเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติงานร่วมกับ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดเวลาเปิดดำเนินการของ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในวันที่ 1 เม.ย. 2558 และสิ้นสุดการดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ไม่เกิน 30 มิ.ย. 2558

กลุ่มที่ไม่มารายงานตัวเพื่อขอรับบัตรใหม่ และขออนุญาตทำงานภายในวันที่ 30 มิ.ย. 2558 ให้ดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม จับกุม และผลักดันส่งกลับ ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ตามคำสั่ง คสช. ที่ 100/2557 และคำสั่ง คสช. ที่ 101/2557 ลง 21 ก.ค. 2557

กลุ่มผู้ติดตาม ให้ผู้ติดตามมารายงานตัวเพื่อขอรับบัตรใหม่พร้อมกับแรงงานต่างด้าวภายใน 30 มิ.ย.2558 ผู้ติดตามที่มารายงานตัวจะมีสิทธิอยู่ในราชอาณาจักรเช่นเดียวกับแรงงานต่างด้าวกลุ่มที่ 1 หรือ 2 แล้วแต่กรณี สำหรับผู้ติดตามที่ไม่มารายงานตัวจะต้องถูกดำเนินการผลักดันพร้อมแรงงานต่างด้าวที่ไม่มารายงานตัวกลุ่มที่ 3

การแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงทะเล

การแก้ปัญหาระยะสั้น ดำเนินการตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 6 ส.ค. 2556 โดยเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล โดยให้นายจ้างยื่นแบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวและนำแรงงานต่างด้าวไปทำทะเบียนประวัติ ตรวจสอบสุขภาพ ขออนุญาตทำงานให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในพื้นที่จังหวัดชายทะเล ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย.- 30 มิ.ย. 2558 แร้งงานต่างด้าวดังกล่าวจะได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เป็นเวลา 1 ปี และได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 2558 จนถึง 31 มี.ค. 2559 เพื่อเข้าสู่กระบวนการตรวจสัญชาติให้แล้วเสร็จ เมื่อผ่านการตรวจสัญชาติแล้วจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร และอนุญาตทำงานต่อไปอีก 2 ปี

การแก้ไขปัญหาระยะยาว โดยการนำเข้าแรงงานประมงต่างด้าวอย่างถูกกฎหมายตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การลงทะเบียนแรงงาน นายจ้าง และรวบรวมความต้องการแรงงานประมง
2. การรับสมัครแรงงานไทยและการอนุมัตินำเข้าแรงงานต่างด้าว

3. การคัดเลือกบริษัทจัดหางานที่ถูกกฎหมายกรณีนำเข้าแรงงานต่างด้าว
4. การนำเข้าแรงงานต่างด้าว สมาคมการประมงแห่งประเทศไทยในฐานะตัวแทนสมาชิก หรือนายจ้างประมง ประสานการดำเนินงานกับบริษัทจัดหางาน
5. ดูแลแรงงานประมงก่อนลงเรือ โดยการปฐมนิเทศชี้แจงข้อปฏิบัติให้แรงงานทราบ
6. ควบคุมตรวจติดตามเรือประมงและแรงงานบนเรือ
7. ลงโทษ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
เห็นชอบให้มีการปรับปรุงบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน
ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว และรัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชา ในประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะการปรับระยะเวลาการ
กลับเข้าทำงานใหม่ของแรงงานต่างด้าวหลังทำงานครบกำหนด 4 ปี จากเดิมกำหนดให้เว้นระยะเวลา
3 ปี จึงจะกลับเข้าทำงานได้ใหม่ให้ลดลงเหลือเว้นระยะเวลา 30 วัน

แนวทางการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา หลังวันที่ 31 มีนาคม 2558 ดำเนินการกับแรงงานต่างด้าว จำนวน 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการตรวจสัญชาติแล้วภายในวันที่ 31 มีนาคม 2558

แรงงานในกลุ่มดังกล่าวจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2557 เนื่องจากแรงงานกลุ่มนี้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด สมควรอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตให้ทำงานต่อไปได้อีกไม่เกิน 2 ปี หลังสิ้นสุดการอนุญาต 31 มีนาคม 2559 แล้ว เมื่อครบกำหนดแรงงานกลุ่มนี้ต้องเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และสามารถกลับเข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (ตาม MOU) ในโอกาสต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ก่อนวันที่ 31 มีนาคม 2559 ให้แรงงานต่างด้าว รวมถึงผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี ขอรับการขยายระยะเวลาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีกเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี ณ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง หรือสถานที่ที่กระทรวงแรงงานกำหนดตามความเหมาะสมและขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด/สำนักจัดหางานกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ 1-10 หรือสถานที่ที่กระทรวงแรงงานกำหนดตามความเหมาะสม
2. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา รวมถึงผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี ต่อไปอีกไม่เกิน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559 เป็นต้นไป โดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมในอัตรา 500 บาท

3. นายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าว ต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้กับแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ต่อไปอีกไม่เกิน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559 เป็นต้นไป โดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราตามที่กฎหมายกำหนด

การดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. กระทรวงมหาดไทย

1.1 ดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ออกประกาศยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา โดยมีให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 12(3) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาใช้บังคับกับแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการตรวจสัญชาติแล้ว ให้สามารถใช้หนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) เพื่อขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี และสามารถทำงานเป็นกรรมกรหรือรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายได้ ทั้งนี้ให้รวมถึงผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปีด้วย โดยให้ได้รับการตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่ากับตัวแรงงาน (กรณีประกาศฉบับเดิมไม่ครอบคลุม)

1.2. ออกกฎกระทรวงเพื่อรองรับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรในอัตรา 500 บาทต่อครั้ง ทั้งนี้ให้รวมถึงผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปีด้วย

2. กระทรวงการต่างประเทศ มอบอำนาจให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีอำนาจในการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) แก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา รวมทั้งผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี ที่ผ่านการตรวจสัญชาติซึ่งถือหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) โดยให้มีอำนาจการตรวจลงตรา (visa) ณ ด้านตรวจคนเข้าเมืองหรือสถานที่ที่กระทรวงแรงงานกำหนด (กรณีการมอบอำนาจเดิมไม่ครอบคลุมถึง)

3. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ดำเนินการ ดังนี้

ตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา รวมทั้งผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี ต่อไปอีกไม่เกิน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559 เป็นต้นไป โดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมในอัตรา 500บาท

4. กระทรวงแรงงาน ดำเนินการดังนี้

พิจารณาต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการตรวจสัญชาติและได้รับการตรวจลงตรา (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร โดยแรงงานต่างด้าวต้องยื่นคำขออนุญาต และชำระค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กฎหมายกำหนด

กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ถือใบอนุญาตทำงานที่ออกให้ ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ที่ยังไม่ได้เข้ารับการตรวจสัญชาติภายในวันที่ 31 มีนาคม 2558 ให้มารายงานตัวเพื่อขอรับบัตรใหม่ ภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2558 และขอรับใบอนุญาตทำงาน ซึ่งแรงงานต่างด้าวดังกล่าวจะได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เป็นเวลา 1 ปี และได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2558 จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 เพื่อเข้าสู่กระบวนการตรวจสัญชาติให้แล้วเสร็จ เมื่อผ่านการตรวจสัญชาติแล้วจะได้รับการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและอนุญาตทำงานต่อไปอีก 2 ปี ทั้งนี้ ให้กระทรวงแรงงานพิจารณารูปแบบการดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ให้กระทรวงมหาดไทยจัดเตรียมสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) และเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติงานร่วมกับกระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเวลาเปิดดำเนินการของศูนย์บริการจดทะเบียนฯ ในวันที่ 1 เมษายน 2558 และสิ้นสุดการดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ไม่เกินวันที่ 30 มิถุนายน 2558

ขั้นตอน และการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการดังนี้

1.1 ดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีออกประกาศ ดังนี้

1.1.1 ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าว รวมถึงผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับเป็นเวลา 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2558 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 โดยไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 และอนุญาตให้ทำงานได้เป็นการชั่วคราวในระหว่างรอการส่งกลับ

1.1.2 รับรองการใช้เอกสารแทนหนังสือเดินทางของแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา

1.1.3 กำหนดเงื่อนไขรับรองการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรของแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา เพื่อไปตรวจสัญชาติในประเทศของตน

1.1.4 ยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา โดยมีให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 12(3) แห่ง

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 มาใช้บังคับกับแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และ กัมพูชา ที่ผ่านการตรวจสัญชาติแล้ว รวมถึงผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี ให้สามารถใช้หนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) เพื่อขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 และเมื่อครบกำหนดให้ประทับตราอนุญาตต่อไปอีกเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559 เป็นต้นไป ณ สถานที่ที่กระทรวงแรงงานกำหนด หรือศูนย์บริการที่กระทรวงแรงงานตั้งขึ้นตามความเหมาะสม อัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา 500 บาท และสามารถทำงานเป็นกรรมกรหรือรับจ้างทำงานด้วยกำลังกายได้ กรณีผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี ให้ได้รับการตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่ากับตัวแรงงาน อัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา 500 บาท เช่นกัน

1.2 ออกกฎกระทรวงมารองรับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ในอัตรา 500 บาทต่อครั้ง โดยให้มีผลรวมถึงผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปีด้วย(กรณีกฎกระทรวงฉบับเดิมไม่ครอบคลุม)

ทั้งนี้ ให้กระทรวงมหาดไทยเร่งดำเนินการออกประกาศและกฎกระทรวงดังกล่าวโดยเร็ว

2. กระทรวงแรงงาน ดำเนินการดังนี้

- 2.1 ตรวจสอบบัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าวเพื่อเข้ารับการตรวจสัญชาติ
- 2.2 รับแบบคำขออนุญาตทำงาน
- 2.3 เก็บเงินค่าธรรมเนียมการอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนด
- 2.4 ประสานแจ้งข้อมูลกรมการปกครอง

3. กรมการปกครอง ปรับปรุงทะเบียนประวัติ และออกบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือเอกสารหลักฐานอื่นๆ พร้อมทั้งจัดส่งข้อมูลทะเบียนประวัติให้กรมการจัดหางานเพื่อดำเนินการต่อไป

4. กระทรวงสาธารณสุข ตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักร และออกใบรับรองให้แรงงานต่างด้าวเป็นหลักฐานเพื่อไปรับใบอนุญาตทำงาน

5. แรงงานต่างด้าวไปรับใบอนุญาตทำงาน ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 1-10 โดยนำไปรับรองแพทย์ไปแสดง

6. แรงงานต่างด้าวตรวจสัญชาติ ตามวิธีการ ขั้นตอนที่กระทรวงแรงงานกำหนด ร่วมกับประเทศต้นทาง

7. เมื่อแรงงานต่างด้าวเข้ารับการตรวจสัญชาติ และได้รับหนังสือเดินทางหรือหนังสือเดินทางชั่วคราว หรือเอกสารรับรองบุคคลจากประเทศต้นทางแล้ว ให้แรงงานต่างด้าวยื่นขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพ และยื่นคำขออนุญาตทำงานตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ณ สถานที่ที่กระทรวงแรงงานกำหนด หรือศูนย์บริการที่กระทรวงแรงงานตั้งขึ้นตามความเหมาะสมให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ทั้งนี้ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการอนุญาตทำงานที่ทับซ้อนกัน

8. กระทรวงการต่างประเทศ มอบอำนาจให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีอำนาจในการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) แก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา รวมทั้งผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี ที่ผ่านการตรวจสัญชาติซึ่งถือหนังสือเดินทาง (Passport) หนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) โดยให้มีอำนาจการตรวจลงตรา (visa) ณ ด่านตรวจคนเข้าเมือง หรือสถานที่ที่กระทรวงแรงงานกำหนด (กรณีการมอบอำนาจเดิมไม่ครอบคลุมถึง)

9. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการตรวจสัญชาติ รวมถึงผู้ติดตามที่อายุไม่เกิน 15 ปี ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 และเมื่อครบกำหนดให้ประทับตราอนุญาตต่อไปอีกเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559 เป็นต้นไป ณ สถานที่ที่กระทรวงแรงงานกำหนด หรือศูนย์บริการที่กระทรวงแรงงานตั้งขึ้นตามความเหมาะสม อัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา 500 บาท เมื่อครบกำหนดแรงงานต่างด้าวต้องเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และสามารถกลับเข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (ตาม MOU) ได้ในโอกาสต่อไป

กลุ่มที่ไม่มารายงานตัวเพื่อขอรับบัตรใหม่และขออนุญาตทำงานภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2558 ให้ดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม จับกุม และผลักดันส่งกลับตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 100/2557 และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 101/2557 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2557

กลุ่มผู้ติดตาม ให้ผู้ติดตามมารายงานตัวเพื่อขอรับบัตรใหม่พร้อมกับแรงงานต่างด้าวภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2558 ผู้ติดตามที่มารายงานตัวจะมีสิทธิอยู่ในราชอาณาจักรเช่นเดียวกับแรงงานต่างด้าวตามข้อ 8.1.1 หรือ 8.1.2 แล้วแต่กรณี สำหรับผู้ติดตามที่ไม่มารายงานตัว จะต้องถูกดำเนินการผลักดันพร้อมแรงงานต่างด้าวตามข้อ 8.1.3

การแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงทะเล

1. การแก้ไขปัญหาระยะสั้นโดยการเปิดจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล

1.1 ให้ดำเนินการผ่อนผันแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามแนวทางมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2556 (จดทะเบียนปีละ 2 ครั้ง)

1.2 ให้นายจ้างยื่นแบบแจ้งความต้องการแรงงานต่างด้าว และให้นำแรงงานต่างด้าวไปทำทะเบียนประวัติ ตรวจสุขภาพ และขออนุญาตทำงานให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2558 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2559 ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในพื้นที่จังหวัดชายทะเล

1.3 รูปแบบ และวิธีการดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ 8.1.2

2. การแก้ไขปัญหาระยะยาว โดยการนำเข้าแรงงานประมงต่างด้าวตามกฎหมายตามมีสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอ 7 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การลงทะเบียนแรงงาน นายจ้าง และรวบรวมความต้องการแรงงานประมง

2.2 การรับสมัครแรงงานไทยและการอนุมัตินำเข้าแรงงานต่างด้าว

2.3 การคัดเลือกบริษัทจัดหางานที่ถูกกฎหมายกรณินำเข้าแรงงานต่างด้าว

2.4 การนำเข้าแรงงานต่างด้าว สมาคมการประมงแห่งประเทศไทยในฐานะตัวแทนสมาชิก หรือนายจ้างประมง ประสานการดำเนินงานกับบริษัทจัดหางาน

2.5 การดูแลแรงงานประมงก่อนลงเรือ โดยการปฐมุนิเทศ ชี้แจง ข้อปฏิบัติให้แรงงานทราบ

2.6 การควบคุมตรวจติดตามแรงงานประมงและแรงงานบนเรือ

2.7 การลงโทษ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ

ทั้งนี้ ให้กระทรวงแรงงานสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการได้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ

การปรับปรุงบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ รัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชา

ให้กระทรวงแรงงานขอความเห็นชอบคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการปรับปรุงบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และรัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชา ในประเด็นต่าง ๆ โดยเฉพาะการปรับระยะเวลาการกลับเข้าทำงานใหม่ของแรงงานต่างด้าวหลังทำงานครบกำหนด 4 ปีแล้ว จากเดิมกำหนดไว้ 3 ปี ให้ลดลงเหลือ 30 วัน เพื่อความต่อเนื่องของการทำงาน

และสอดคล้องกับระยะเวลาการเตรียมการจัดทำเอกสารเพื่อกลับเข้าทำงานใหม่ รวมทั้งแรงงานได้กลับไปเพื่อพักผ่อนอยู่กับครอบครัวหลังจากเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว

ประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ 18 พ.ค.2558 เรื่อง การยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 28 ต.ค.2557 (ฉบับที่ 2) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองประทับตราอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งถือหนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือหนังสือรับรองสถานะบุคคลของคนต่างด้าวซึ่งต้องเป็นแบบที่กระทรวงการต่างประเทศให้การรับรอง เข้ามาและทำงานอยู่ในราชอาณาจักร นับตั้งแต่วันที่อนุญาตจนถึงวันที่ 31 มี.ค.2559 เมื่อคนต่างด้าวตามประกาศ คสช. ฉบับที่ 70/2557 ลงวันที่ 25 มิ.ย.2557 และประกาศ คสช. ฉบับที่ 118/2557 ลงวันที่ 21 ก.ค.2557 อยู่ในราชอาณาจักรครบกำหนดระยะเวลาที่อนุญาตแล้ว หากประสงค์จะอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีกเพื่อการทำงานให้มีสิทธิขออยู่ในราชอาณาจักรได้อีกไม่เกิน 2 ปี อนุญาตให้บุตรของคนต่างด้าวที่อายุไม่เกินสิบห้าปีในวันที่คนต่างด้าวนั้นได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวซึ่งติดตามมาด้วย อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาที่บิดาหรือมารดาของตนได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ต่อมาเมื่ออายุเกินสิบห้าปีให้มีสิทธิอยู่ได้ตามสิทธิของบิดาหรือมารดาแต่ไม่เกินวันที่ 31 มี.ค.2561 ทั้งนี้ให้สามารถทำงานได้ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย

ประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ 18 พ.ค.2558 เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 3 มี.ค.2558 มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1. ให้คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา และผู้ติดตามซึ่งเป็นบุตรที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และได้รับอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ตามประกาศ คสช. ที่ 70/2557 ลง 25 มิ.ย. 2557 และประกาศ คสช. ที่ 118/2557 ลง 21 ก.ค. 2557 ที่ยังไม่ได้เข้ารับการตรวจสุขภาพภายในวันที่ 31 มี.ค. 2558 หากประสงค์จะอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปเพื่อการทำงานให้นายจ้างนำคนต่างด้าวไปรายงานตัว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จในท้องถิ่นกรุงเทพฯ หรือจังหวัดที่เป็นที่ตั้งสถานประกอบการของนายจ้าง เพื่อขอรับบัตรใหม่ ขอรับใบอนุญาตทำงาน ตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพ ระหว่างวันที่ 1 เม.ย. – 30 มิ.ย. 2558 และอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ทั้งนี้ ไม่เกินวันที่ 31 มี.ค.2559 สำหรับบุตรซึ่งต่อมามีอายุเกินสิบห้าปีให้มีสิทธิอยู่ได้ตามสิทธิของบิดามารดาแต่ไม่เกินวันที่ 31 มี.ค.2559 สามารถทำงานได้ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย

2. การอนุญาตเป็นอันสิ้นสุด เมื่อเป็นโรคต้องห้าม หรือต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ความผิดซึ่งได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือมี

พฤติกรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีพฤติกรรมน่าเชื่อว่าเป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุข หรือความปลอดภัยของประชาชนหรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือถูกเลิกจ้าง หรือออกนอกเขตพื้นที่จังหวัดที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติหรือจังหวัดที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน เว้นแต่ ได้รับอนุญาตทำงานรับใช้ในบ้าน ให้เคลื่อนย้ายออกนอกเขตท้องที่จังหวัดที่ได้รับอนุญาตเพื่อติดตามนายจ้าง สามีหรือภรรยาของนายจ้างไปทำหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ โดยนายจ้าง สามีหรือภรรยาของนายจ้างและลูกจ้างจะต้องเดินทางไปด้วยกัน หรือ ได้รับอนุญาตในกิจการประมงทะเลหรือขนถ่ายสินค้าทางน้ำให้เคลื่อนย้ายออกนอกท้องที่จังหวัดที่ได้รับอนุญาตโดยทางเรือ เพื่อไปทำงานในท้องที่ทุกแห่งที่มีท่าเรือทำการประมงทะเล หรือในเส้นทางที่เป็นปกติทางการค้าของกิจการขนถ่ายสินค้าได้ ทั้งนี้ มิให้ออกนอกเขตบริเวณท่าเรือที่ทำการประมงทะเลหรือขนถ่ายสินค้า หรือ เพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเพื่อการรักษาพยาบาล หรือได้รับอนุญาตให้ทำงานกับนายจ้างใหม่ หรือให้เพิ่มท้องที่ทำงานไปยังจังหวัดอื่น หรือเป็นบุตรซึ่งเดินทางไปพร้อมกับบิดาหรือมารดา

3. กำหนดเงื่อนไขการออกนอกเขตท้องที่จังหวัดที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติ เพื่อไปดำเนินการตรวจสัญชาติ

4. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองประทับตราอนุญาตให้คนต่างด้าว ซึ่งถือเอกสารหนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือหนังสือรับรองสถานะบุคคลของคนต่างด้าวต้องเป็นแบบที่กระทรวงการต่างประเทศให้การรับรอง เข้ามาและทำงานอยู่ในราชอาณาจักรนับตั้งแต่วันที่อนุญาตจนถึงวันที่ 31 มี.ค.2559 เมื่อคนต่างด้าวดังกล่าวอยู่ในราชอาณาจักรครบกำหนดระยะเวลาที่อนุญาตแล้ว หากประสงค์จะอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีกเพื่อทำงาน ให้มีสิทธิขออยู่ในราชอาณาจักรได้อีกไม่เกินสองปี นับถึงวันที่ 31 มี.ค.2561 กรณีบุตรของคนต่างด้าวที่อายุไม่เกินสิบห้าปี ให้ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามระยะเวลาที่บิดาหรือมารดาได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ต่อมาเมื่ออายุเกินสิบห้าปีให้มีสิทธิอยู่ได้ตามสิทธิของบิดามารดาแต่ไม่เกินวันที่ 31 มี.ค.2561 ทั้งนี้ให้สามารถทำงานได้ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย

5. การได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวจะสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตในกรณี 1) ไม่ได้ทำงานอยู่กับนายจ้างเดิม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนฯ ให้ทำงานกับนายจ้างใหม่ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ไม่ได้ทำงานอยู่กับนายจ้างเดิม 2) เมื่อเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่มีหนังสือรับรองการจ้างงานต่อไปจากนายจ้าง และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเดินทางออกนอกราชอาณาจักร และเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีกภายในระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

ผลการรายงานตัวขอรับบัตรใหม่และขออนุญาตทำงาน ตั้งแต่ 1 เม.ย. – 30 มิ.ย.58

สัญชาติ	การจดทะเบียน			รวมทั้งสิ้น
	นายจ้าง	แรงงาน	ผู้ติดตาม	
เมียนมา	177,569	436,189	18,125	454,314
ลาว		135,012	3,955	138,967
กัมพูชา		437,566	16,788	454,354
รวม	177,569	1,008,767	38,868	1,047,635

ประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ 18 พ.ค. 2558 เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ (เฉพาะกิจการประมงทะเล) ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 3 มี.ค.2558 สำคัญดังนี้

1. คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรก่อนวันที่ประกาศมีผลใช้บังคับและทำงานในเรือประมงเพื่อจับสัตว์น้ำทางทะเลกับนายจ้างอยู่แล้วใน 22 จังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเล ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชุมพร ตราด ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี พังงา เพชรบุรี ภูเก็ต ระนอง ระยอง สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สุราษฎร์ธานี สงขลา สตูล ให้นายจ้างยื่นแบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวและนำคนต่างด้าวไปรายงานตัวเพื่อยื่นคำขอจัดทำทะเบียนประวัติ ตรวจสุขภาพ และขออนุญาตทำงาน ภายในวันที่ 1 เม.ย. – 30 มิ.ย. 2558 ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จในพื้นที่จังหวัดชายทะเลที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่ และอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ทั้งนี้ ไม่เกินวันที่ 31 มี.ค. 2559

2. การอนุญาตเป็นอันสิ้นสุด เมื่อเป็นโรคต้องห้าม หรือต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่ความผิดซึ่งได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือมีพฤติการณ์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุข หรือความปลอดภัยของประชาชนหรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือถูกเลิกจ้าง หรือออกนอกเขตพื้นที่จังหวัดที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติ หรือจังหวัดที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน เว้นแต่ ได้เคลื่อนย้ายออกนอกเขตท้องที่จังหวัดที่ได้รับอนุญาตโดยทางเรือเพื่อไปทำงานในท้องที่ทุกแห่งที่มีท่าเรือทำการประมงทะเล ทั้งนี้ มิให้ออกนอกเขตบริเวณ

ท่าเรือที่ทำการประมงทะเล หรือเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือเพื่อการรักษาพยาบาล หรือได้รับอนุญาตให้ทำงานในเรือประมงกับนายจ้างใหม่ กรณีถูกเลิกจ้างหากหากต้องการทำงานในราชอาณาจักรต่อไปต้องมีนายจ้างใหม่รับเข้าทำงานในเรือประมงทะเลเท่านั้นภายในสิบห้าวัน

3. กำหนดเงื่อนไขการออกนอกเขตท้องที่จังหวัดที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติ เพื่อไปดำเนินการตรวจสัญชาติ

4. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองประทับตราอนุญาตให้คนต่างด้าว ซึ่งถือเอกสารหนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือหนังสือรับรองสถานะบุคคลของคนต่างด้าวต้องเป็นแบบที่กระทรวงการต่างประเทศให้การรับรอง เข้ามาและทำงานอยู่ในราชอาณาจักร นับตั้งแต่วันที่อนุญาตจนถึงวันที่ 31 มี.ค.2559 เมื่อคนต่างด้าวดังกล่าวอยู่ในราชอาณาจักรครบกำหนดระยะเวลาที่อนุญาตแล้ว หากประสงค์จะอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีกเพื่อทำงาน ให้มีสิทธิขอยุติในราชอาณาจักรได้อีกไม่เกินสองปี นับถึงวันที่ 31 มี.ค.2561

5. การได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวจะสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตในกรณี 1) ไม่ได้ทำงานอยู่กับนายจ้างเดิม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนฯ ให้ทำงานกับนายจ้างใหม่ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ไม่ได้ทำงานอยู่กับนายจ้างเดิม 2) เมื่อเดินทางออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่มีหนังสือรับรองการจ้างงานต่อไปจากนายจ้าง และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเดินทางออกนอกราชอาณาจักร และเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีกภายในระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

ผลการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในกิจการประมงทะเล ตั้งแต่ 1 เม.ย. – 30 มิ.ย.58

สัญชาติ	นายจ้าง	การจดทะเบียน
เมียนมา	9,941	30,594
ลาว		1,142
กัมพูชา		22,671
รวม	9,941	54,407

การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับ

มติ ครม. เมื่อวันที่ 18 ก.พ.2558 เห็นชอบแนวทางการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าว สัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาล ตามมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ดังนี้

1. กำหนดท้องที่ สัญชาติ ประเภทหรือลักษณะงาน ช่วงระยะเวลาหรือฤดูกาล หรือเงื่อนไขที่คนต่างด้าวอาจขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551

ท้องที่ : กำหนดท้องที่เฉพาะที่อนุญาตให้ทำงานและอยู่ในราชอาณาจักรได้ในพื้นที่ ความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับประเทศที่ติดต่อกับราชอาณาจักร ไทยและพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษตามที่รัฐบาลกำหนดไว้และให้คนต่างด้าวเดินทางเข้า-ออกผ่านจุด ผ่านแดนถาวรหรือจุดผ่านแดนที่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถไปดำเนินการตรวจลงตราและ ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้แก่คนต่างด้าวได้ ทั้งนี้ เดินทางเข้ามาทางจุดผ่านแดนใด ต้องเดินทางออกไปทางด้าน จุดผ่านแดนนั้น

สัญชาติ : เมียนมา ลาว และกัมพูชา

ประเภทหรือลักษณะงาน : อนุญาตให้ทำงานได้ในงานกรรมกรและงานรับใช้ในบ้าน

ระยะเวลา : คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานสามารถเดินทางเข้ามาเพื่อทำงานได้ตลอดทั้งปี โดยอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างรัฐ โดยให้สามารถเดินทางเข้า-ออก ได้หลายครั้ง

2. การดำเนินการ

2.1 กระทรวงการต่างประเทศ

ก. เสร็จตกลงกับประเทศต้นทางเพื่อเพิ่มวัตถุประสงค์ในความตกลงว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างรัฐให้ครอบคลุมถึงการเข้ามาทำงาน ให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติ

ข. มอบอำนาจการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวเพื่อการทำงานใน ลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาลให้แก่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ดำเนินการตรวจลงตราให้กับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ถือบัตรผ่านแดนหรือเอกสารที่ ประเทศ ต้นทางออกให้คนต่างด้าวเพื่อใช้ในการเข้ามาในราชอาณาจักรสามารถทำงานในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาล

2.2 กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยอาศัย อำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เพื่อกำหนดรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. กำหนดให้บัตรผ่านแดนหรือเอกสารที่ประเทศต้นทางออกให้คนต่างด้าว สัญชาติ เมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อทำงานตามแนวบริเวณชายแดนใน

ลักษณะไป-กลับหรือตามฤดูกาล เป็นเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเพื่อขอรับอนุญาตทำงานตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

ข. กำหนดมิให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 12(3) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ที่ห้ามคนต่างด้าวเข้ามาทำงานกรรมกรมาใช้บังคับกับคนต่างด้าวดังกล่าว

2.3 สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ดำเนินการดังนี้

ก. ตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานตามแนวบริเวณชายแดนในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาล โดยสามารถเข้า-ออก ได้หลายครั้ง และให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมอบหมายเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ประจำอยู่ ณ จุดผ่านแดนถาวรหรือจุดผ่านแดนตรวจคนเข้าเมืองที่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถไปประทับตราอนุญาตให้เข้า-ออกราชอาณาจักรแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานตามแนวบริเวณชายแดนในลักษณะ ไป-กลับ หรือตามฤดูกาล เพื่อตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่คนต่างด้าว

ข. การประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่คนต่างด้าว ให้เป็นไปตามความตกลงระหว่างรัฐว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างไทยกับประเทศต้นทาง โดยให้สามารถเดินทางเข้า-ออกได้หลายครั้ง โดยหากผ่านการตรวจเข้ามาในราชอาณาจักรทางด้านตรวจคนเข้าเมืองใดให้ออกราชอาณาจักรทางด้านตรวจคนเข้าเมืองนั้น

ค. ในกรณีที่คนต่างด้าวมีการเดินทางเข้า-ออกหลายครั้งให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ประจำอยู่ ณ จุดผ่านแดนถาวรหรือจุดผ่านแดนตรวจคนเข้าเมืองที่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถไปประทับตราอนุญาตได้ ควบคุมการเดินทางเข้า-ออกโดยประทับตราเข้า-ออกในบัตรผ่านแดนหรือเอกสารที่ประเทศต้นทางออกให้กับคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือควบคุมการเดินทางเข้า-ออกโดยวิธีอื่นๆ

2.4 กระทรวงแรงงาน

ก. ออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดท้องที่ที่อนุญาตให้ทำงาน สัญชาติที่อนุญาตให้ทำงาน ช่วงระยะเวลาหรือฤดูกาล และประเภทงานที่อนุญาตให้ทำรวมทั้งเงื่อนไขในการอนุญาตทำงานให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ

ข. จัดตั้งศูนย์ออกใบอนุญาตทำงานชั่วคราวตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551

ค. อนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานและรับชำระค่าธรรมเนียมนิยมตามอัตราที่กฎหมายกำหนด

ง. ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่นายจ้าง/สถานประกอบการ คนต่างด้าว ประชาชนทั่วไป ส่วนราชการในพื้นที่ ให้รับทราบแนวทางการดำเนินการจัดระบบคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน บริเวณชายแดน

ประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ 18 พ.ค.2558 เรื่อง การยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 18 ก.พ.2558 โดยกำหนดให้บัตรผ่านแดนตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง ความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง เป็นเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางสำหรับการอนุญาตทำงานตามมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 10 มิ.ย. 58 เรื่อง การใช้บังคับมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 สำคัญ คือ ให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาในราชอาณาจักร โดยมีบัตรผ่านแดนหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองที่ประเทศ ต้นทางออกให้ สามารถขอรับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวเพื่อทำงานเฉพาะในท้องที่ตามความตกลงระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศ ท้องที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประเภทงานกรรมกร หรืองานรับใช้ในบ้าน สามารถเดินทางเข้ามาทำงานได้ครั้งละไม่เกิน 3 เดือน โดยต้องมีการตรวจสุขภาพและทำประกันสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

ปัจจุบันอยู่ระหว่างกระทรวงการต่างประเทศไปเจรจากับประเทศเมียนมา ลาว และกัมพูชา เพื่อแก้ไขความตกลงว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างรัฐ โดยเพิ่มวัตถุประสงค์ของบัตรผ่านแดนให้ครอบคลุมถึงการเข้ามาทำงาน และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระยะเวลาการอนุญาตให้พำนักในราชอาณาจักร การกำหนดพื้นที่ตามความตกลงให้สอดคล้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

การตรวจสอบแรงงานต่างด้าว

คำสั่ง คสช. ฉบับที่ 100/2557 ลง 21 ก.ค.2557 แต่งตั้งคณะทำงานติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร มีปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานคณะทำงาน รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และรองปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานคณะทำงาน ในส่วนของ ตร. มี ผบช.ก. ผบก.สตม. ผบช.น. เป็นคณะทำงาน ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบนายจ้างและสถานประกอบการ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้า

มนุษย์ การบังคับใช้แรงงาน และการใช้แรงงานเด็กในเขตกรุงเทพฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่งตั้งชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

คณะทำงานติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ กรุงเทพมหานคร ได้มีคำสั่ง ที่ 1/2557 เรื่อง แต่งตั้งชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร ลง 29 ก.ย.2557 มี ผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว เป็นหัวหน้าชุด ในส่วนของ สตม. มี ผกก.2 บก.ตม.1 , ผกก.1 บก.สส.ตม. , ผกก.2 บก.สส.ตม. ร่วมเป็นชุดติดตาม

คำสั่ง คสช. ฉบับที่ 101/2557 ลง 21 ก.ค.2557 แต่งตั้งชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นหัวหน้าชุดตรวจสอบรองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด และ ปลัดจังหวัด เป็นรองหัวหน้าชุดตรวจสอบ ในส่วนของ ตร. มี ผู้บังคับการตำรวจน้ำ และ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นชุดตรวจสอบ จัดหางานจังหวัด เป็นเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบนายจ้างและสถานประกอบการ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงาน และการใช้แรงงานเด็กในเขตจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประสานงานและติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในเขตจังหวัด

ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ผ่านมาได้มีการเร่งรัดให้สืบสวน สอบสวน รวบรวมพยานหลักฐานและบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และขบวนการลักลอบนำแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย รวมทั้งนายทุน ผู้สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร พิสูจน์ทราบพฤติการณ์ สืบสวน รวบรวมพยานหลักฐานและจับกุม ดำเนินคดีตามกฎหมายโดยเคร่งครัด และในการดำเนินการกับแรงงานต่างด้าวจะต้องคำนึงถึงมาตรฐานสากลด้านสิทธิแรงงานและหลักมนุษยธรรม โดยเฉพาะเด็กและสตรีที่เป็นกลุ่มเสี่ยงจะต้องคัดแยกผู้ที่อาจตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ทุกราย ให้ความร่วมมือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายเพื่อให้แรงงานต่างด้าวได้รับการคุ้มครองในการทำงานและไม่ถูกบังคับใช้แรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการ นายจ้างในอุตสาหกรรมประมงและกิจการต่อเนื่อง กำชับข้าราชการตำรวจทุกนายไม่ให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้ามนุษย์กลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย แรงงานเด็ก/สตรี และการลักลอบนำเข้าแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย หากพบว่า

มีการปล่อยปลະละเลย จะต้องถูกดำเนินการทางปกครอง วินัย และอาญาทันที ทั้งนี้จึงกำหนดแนวทางในแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ดังนี้

1. คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ถือหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง สามารถเดินทางไปในพื้นที่ต่างๆ ได้ทั่วราชอาณาจักร รวมทั้งสามารถเดินทางออกนอกประเทศได้

2. การตรวจสอบแรงงานต่างด้าวในที่สาธารณะหรือระหว่างเดินทาง มีแนวทางดังนี้

2.1 กรณีมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง ให้ตรวจสอบว่า

2.1.1 หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางดังกล่าว ระยะเวลาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลงหรือไม่ หากระยะเวลาสิ้นสุดลงแล้วให้จับกุมส่งสถานีตำรวจท้องที่ที่รับผิดชอบ สอบสวนดำเนินคดีตามมาตรา 81 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 เมื่อคดีสิ้นสุดแล้ว ให้นำส่ง ตม.จว./ด่าน ตม. พื้นที่ เพื่อผลักดันส่งกลับออกนอกราชอาณาจักรต่อไป

2.1.2 เป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับการตรวจลงตราประเภท Non Immigrant L-A แต่อยู่นอกเขตท้องที่ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ให้ตรวจสอบว่าแรงงานต่างด้าวดังกล่าว ได้ทำงานผิดท้องที่ที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ โดยตรวจสอบจากใบอนุญาตทำงานของกรมการจัดหางาน (Work Permit) หากเป็นกรณีทำงานผิดท้องที่ให้ดำเนินการตามมาตรา 26 ประกอบมาตรา 52 แห่ง พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551

2.2 กรณีมีบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ตามที่ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ออกให้ ให้ตรวจสอบว่า

2.2.1 บุคคลที่ถือบัตรและบุคคลในบัตรเป็นบุคคลเดียวกันหรือไม่ กรณีมีข้อสงสัยหรือต้องการยืนยันตัวบุคคลของแรงงานต่างด้าวที่ถือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ให้ดำเนินการตรวจสอบด้วยระบบ POLIS โดยให้กรอกเลขประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย 13 หลัก ในช่อง “เลขประจำตัว” แล้วเลือกช่อง “แหล่งข้อมูล” ประเภท “คนต่างด้าว” และหากตรวจพบว่าไม่ได้ทำงานกับนายจ้างตามที่ได้จดทะเบียนไว้ และไม่สามารถแสดงเอกสารที่ทางราชการออกให้ว่าได้รับอนุญาตให้ทำงานกับนายจ้างใหม่ หรือให้เพิ่มท้องที่ทำงานไปยังจังหวัดอื่น ให้ถือว่าเป็นความผิดตามมาตรา 52 แห่ง พ.ร.บ. การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551 เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าได้รับอนุญาตทำงานรับใช้ในบ้าน เดินทางออกนอกเขตพื้นที่จังหวัด เพื่อติดตามนายจ้าง สามีหรือภรรยาของนายจ้าง

2.2.2 ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. – 30 มิ.ย.58 ตรวจสอบบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ตามที่ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ออกให้ ซึ่งบัตรดังกล่าวหมดอายุในวันที่ 31 มี.ค.58 แม้ในบัตรระบุวันหมดอายุก่อน 31 มี.ค.

58 ก็มีสิทธิ์ทำงานและอยู่ในราชอาณาจักรถึงวันที่ 30 มิ.ย.58 หากตรวจพบให้แนะนำประชาสัมพันธ์ให้แรงงานต่างด้าวไปดำเนินการขอรับบัตรใหม่ ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดที่เป็นที่ตั้งสถานประกอบการของนายจ้าง ภายในวันที่ 30 มิ.ย.58

2.2.3 หลังวันที่ 30 มิ.ย.58 ตรวจสอบบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ตามที่ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ออกให้ใหม่ โดยบัตรด้านหน้าจะเป็นสีชมพูมีข้อมูลพร้อมภาพถ่ายเจ้าของบัตร รายการสัญชาติ หมายเลข 13 หลัก ชื่อ ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ วันออกบัตร วันบัตรหมดอายุ ลายมือชื่อพร้อมตำแหน่งผู้ออกบัตร สำหรับด้านหลังจะแยกสีตามสัญชาติ คือ สัญชาติเมียนมาเป็นสีเขียว สัญชาติลาวเป็นสีฟ้า สัญชาติกัมพูชาเป็นสีน้ำตาล ประกอบด้วยข้อมูลชื่อสถานประกอบการ/นายจ้าง ที่อยู่นายจ้าง ประเภทงาน สิทธิการรักษาพยาบาล (ระบุชื่อสถานพยาบาล) และ **คาดด้วยแถบสีเหลือง** ที่ระบุข้อมูล “ผู้ถือบัตรได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยได้ชั่วคราวถึงวันที่ 31 มี.ค.2559”

กรณีแรงงานต่างด้าวแสดงบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ซึ่งระบุวันหมดอายุในวันที่ 31 มี.ค.58 หรือหมดอายุก่อนวันที่ 31 มี.ค.58 ถือว่าการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลงแล้ว ให้ดำเนินการตามข้อ 2.1.1

2.2.4 กรณีพบแรงงานต่างด้าวอยู่นอกเขตท้องที่จังหวัดที่ออกบัตรหรือจังหวัดที่ได้รับอนุญาตทำงานโดยแจ้งว่าจะเดินทางเพื่อไปดำเนินการตรวจสัญชาติทั้งในและนอกราชอาณาจักร ให้ตรวจสอบว่าแรงงานต่างด้าวดังกล่าวมีหนังสือรับรองจากกรมการจัดหางาน หรือจัดหางานจังหวัด หรือผู้อำนวยการสำนักจัดหางานกรุงเทพเขตพื้นที่ 1-10 ให้บุคคลดังกล่าวเดินทางไปตรวจสัญชาติหรือไม่ โดยหนังสือรับรองต้องปรากฏชื่อและเลขประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย 13 หลัก หากแรงงานต่างด้าวไม่สามารถแสดงเอกสารดังกล่าวได้ ให้จับกุมส่งพนักงานสอบสวนท้องที่เพื่อนำส่ง ตม.จว. หรือ ด่าน ตม. พื้นที่นั้นๆ เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย

2.3 การตรวจสอบแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล ให้ตรวจสอบ ดังนี้

2.3.1 ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. – 30 มิ.ย.58 หากตรวจพบแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ถือเอกสารบัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเล (Name List of Worker) หรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ซึ่งบัตรดังกล่าวหมดอายุในวันที่ 31 มี.ค.58 แม้ในบัตรระบุวันหมดอายุก่อนวันที่ 31 มี.ค.58 หรือตรวจพบคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและลักลอบทำงานในเรือประมงให้แนะนำประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างไปยื่นแบบแจ้งความต้องการและพาแรงงานต่างด้าวไปดำเนินการจดทะเบียน ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในพื้นที่จังหวัดชายทะเลที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่ ภายในวันที่ 30 มิ.ย.58

2.3.2 **หลังวันที่ 30 มิ.ย.58** ตรวจสอบบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ตามที่ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ออกให้ โดยบัตรด้านหน้าจะเป็นสีชมพูมีข้อมูลพร้อมภาพถ่ายเจ้าของบัตร รายการสัญชาติ หมายเลข 13 หลัก ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด อยู่ วันออกบัตร วันบัตรหมดอายุ ลายมือชื่อพร้อมตำแหน่งผู้ออกบัตร สำหรับด้านหลังจะแยกสีตามสัญชาติ คือ สัญชาติเมียนมาเป็นสีเขียว สัญชาติลาวเป็นสีฟ้า สัญชาติกัมพูชาเป็นสีน้ำตาล ประกอบด้วยข้อมูลชื่อสถานประกอบการ/นายจ้าง ที่อยู่นายจ้าง ประเภทงาน สิทธิการรักษาพยาบาล (ระบุชื่อสถานพยาบาล) และ**คาดด้วยแถบสีเหลือง** ที่ระบุข้อมูล “ผู้ถือบัตรได้รับการผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยได้ชั่วคราว ถึงวันที่ 31 มี.ค.2559” กรณีมีข้อสงสัยหรือต้องการยืนยันตัวบุคคลของแรงงานต่างด้าวที่ถือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ให้ดำเนินการตรวจสอบด้วยระบบ POLIS โดยให้กรอกเลขประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย 13 หลัก ในช่อง “เลขประจำตัว” แล้วเลือกช่อง “แหล่งข้อมูล” ประเภท “คนต่างด้าว” และหากตรวจพบว่าไม่ได้ทำงานกับนายจ้างตามที่ได้จดทะเบียนไว้ ไม่สามารถแสดงเอกสารที่ทางราชการออกให้ว่าได้รับอนุญาตให้ทำงานในเรือประมงกับนายจ้างใหม่หรือตรวจพบว่าอยู่นอกเขตท่าเรือ ให้ถือว่าเป็นความผิดตามมาตรา 52 แห่ง พ.ร.บ. การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551

กรณีแรงงานต่างด้าวแสดงบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ซึ่งระบุวันหมดอายุในวันที่ 31 มี.ค.58 หรือหมดอายุก่อนวันที่ 31 มี.ค.58 ถือว่าการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลงแล้ว ให้ดำเนินการตามข้อ 2.1.1

2.3.3 กรณีได้รับแจ้งว่าจะเดินทางไปเพื่อดำเนินการตรวจสัญชาติให้ตรวจสอบเช่นเดียวกับแรงงานต่างด้าวในข้อ 2.2.4

3. กรณีไม่สามารถแสดงหนังสือเดินทาง (Passport) หรือหนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองสถานะบุคคล (Certificate of Identity) หรือบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าคนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตและให้ดำเนินการตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 จับกุมพนักงานสอบสวนท้องที่เพื่อนำส่ง ตม. ผลักดันส่งกลับต่อไป รวมทั้งให้ดำเนินคดีกับนายจ้าง ผู้นำพา ผู้ให้ที่พักพิง ตลอดจนผู้ให้การช่วยเหลือสนับสนุนตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

อนึ่ง การตรวจสอบแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด เป็นหน้าที่ของชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ตาม คำสั่ง คสช. ที่ 100/2557 เรื่อง การแต่งตั้งคณะทำงานติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร ลง 21 ก.ค.57 และคำสั่ง คสช.ที่ 101/2557 เรื่อง

การแต่งตั้งชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จังหวัด ลง 21 ก.ค.57 และคำสั่งคณะทำงานและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ กรุงเทพมหานคร ที่ 1/2557 เรื่อง แต่งตั้งชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว และการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร ลง 29 ก.ย.57 ที่ประกอบกำลังจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการในรูปแบบคณะทำงาน

4. การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

เจ้าหน้าที่ ตม.จว. , ด่าน ตม. , ศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวอิมพลีเรียลลาดพร้าว, ศูนย์บริการแรงงานต่างด้าวเมเจอร์ฮอลล์วูด และเจ้าหน้าที่ที่ร่วมดำเนินการในศูนย์บริการตรวจลงตราและพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการตรวจสัญชาติ ซึ่งกรมการจัดหางานได้จัดตั้งขึ้นจำนวน 4 ศูนย์ ได้แก่ 1) ศูนย์บริการตรวจลงตราและพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชากรุงเทพมหานคร ที่ตั้งอาคารเลขที่ 119/154-152 ซ.สุขสวัสดิ์ 62/2 ต.บางพลี อ.พระประแดง จว.สมุทรปราการ 2) ศูนย์บริการตรวจลงตราและพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา จว.เชียงราย ที่ตั้งอาคารเลขที่ 100/262 หมู่ 5 ต.เวียงพางคำ อ.แม่สาย จว.เชียงราย 3) ศูนย์บริการตรวจลงตราและพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา จว.ตาก ที่ตั้งอาคารเลขที่ 393/2-4 หมู่ 2 ต.ท่าสายลวด อ.แม่สอด จว.ตาก และ 4) ศูนย์บริการตรวจลงตราและพิจารณาอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา จว.ระนอง ที่ตั้งอาคารเลขที่ 89/227 หมู่ 1 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จว.ระนอง ตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการตรวจพิสูจน์สัญชาติและได้รับหนังสือเดินทาง (Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate of Identity) รวมทั้งผู้ติดตามที่อายุต่ำกว่า 15 ปี ดังนี้

1. ตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant-LA) และประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรนับแต่วันที่อนุญาตถึงวันที่ 31 มี.ค.2559 ค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา 500 บาท

2. ตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีกเพื่อการทำงาน ไม่เกิน 2 ปี ทั้งนี้ไม่เกินวันที่ 31 มี.ค.2561 ค่าธรรมเนียมค่าขออนุญาตเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไป อัตรา 500 บาท

5. ด้านการป้องกันปราบปราม

- สกัดกั้น จับกุม ปราบปรามแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติที่ยังลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย

- ในพื้นที่ กทม. ให้ บก.ตม.1 และ บก.สส.สทม. จัดกำลังร่วมบูรณาการกับชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร (ตามคำสั่งคณะทำงานติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร ที่ 1/2557 เรื่อง แต่งตั้งชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร ลง 29 ก.ย.57)

- ในพื้นที่ต่าง จว. บก.ตม.3 - 6 จัดกำลังร่วมบูรณาการกับชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จังหวัด (ตามคำสั่ง คสช. ที่ 101/2557 เรื่อง การแต่งตั้งคณะทำงานติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จังหวัด ลง 21 ก.ค.57)

- กำหนดมาตรการในการควบคุมแรงงานต่างด้าวไม่ให้ก่อความไม่สงบ หรือก่อเหตุการณใดๆ ที่กระทบต่อความเรียบร้อยของประเทศและสังคม ควบคุมแรงงาน 3 สัญชาติไม่ให้ก่อความเดือดร้อน เช่น การใช้ผู้นำกลุ่มหรือชุมชนแรงงานต่างด้าวเป็นแนวร่วมสำคัญในการควบคุมพฤติกรรมของแรงงานต่างด้าว และจัดทำฐานข้อมูลชุมชนอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษา การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว และกัมพูชา) ในประเทศไทย ผู้ดำเนินการศึกษาวิจัยโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview research) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3 หน่วยงานคือ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงแรงงาน และสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง จำนวน 3 ท่าน คือ

1. นายจ่านง ทรงเคารพ นักวิชาการชำนาญการ กรมการจัดหางาน
2. พล.ต.ต.ชัชฎพงษ์ ยุกตะทัต ที่ปรึกษาด้านความมั่นคง สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
3. นายวิเชียร ชิดกนกนารถ ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูลของผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยนำข้อมูลการสัมภาษณ์ระดับลึกเป็นรายบุคคลของทั้ง 3 กลุ่ม มาวิเคราะห์ตามเนื้อหา ด้วยการวิเคราะห์เปรียบเทียบพร้อมทั้งบรรยายเปรียบเทียบสิ่งที่มีความเหมือนกัน (agreement) และเปรียบเทียบสิ่งที่มีความแตกต่างกัน การบรรยายนี้เน้นเนื้อหาที่ปรากฏในข้อความ พิจารณา จากเนื้อหา โดยผู้วิจัยไม่มีอคติ หรือนาความรู้สึกรู้สึกของตัวเองเข้าไปพัวพัน ไม่เน้นการตีความหรือ ความหมายที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง หรือระหว่างบรรทัด การวิเคราะห์เนื้อหาในงานวิจัยนี้ จะมีลักษณะ สำคัญ 3 ประการ คือ 1. มีความเป็นระบบ 2. มีความเป็นสภาพวัตถุวิสัย และอิงกรอบทฤษฎีจากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปผล ได้ดังนี้

จากการศึกษาวิเคราะห์ของผู้ดำเนินการศึกษา พบว่า อุปสรรคที่มีต่อมาตรการสกัดกั้น แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. การลักลอบเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว อันเนื่องมาจากสถานะเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศนั้นๆ ประกอบกับสภาพภูมิประเทศของไทยมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นระยะทางยาวเกิดช่องทางธรรมชาติจำนวนมาก รวมถึงกระบวนการขนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้าทำงานในประเทศไทย ซึ่งมีมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ ดังนี้

- 1.1 ต่่านถาวร มี ตม. รับผิดชอบ ในการเดินทางเข้า – ออก ต้องใช้เอกสาร หนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางชั่วคราว หรือหนังสือผ่านแดน

1.2 จุดผ่อนปรนด้านการค้าซึ่งเปิดโดยอาศัยมติคณะกรรมการเปิดจุดผ่านแดน โดยผู้ว่าราชการจังหวัด ออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ด้วยความเห็นชอบตามมติกรม. มีฝ่ายปกครอง ทหาร เป็นผู้ดูแล ซึ่งเป็นการผ่อนปรนให้เข้ามาค้าขายตามแนวชายแดน การผ่านแดนนั้น มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองเป็นผู้ออกเอกสารชั่วคราวให้ โดยอาจเป็นตัวฉีกให้เข้าเมือง โดยมีได้เก็บเป็นระบบ

1.3 เขตผ่อนปรนขนถ่ายสินค้า ซึ่งอธิบดีกรมศุลกากรกำหนด โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ.2529 เปิดให้ขนถ่ายสินค้า โดยไม่มีการควบคุมแรงงานต่างด้าวที่ขนถ่ายสินค้า มีเจ้าหน้าที่ศุลกากรดูแล

1.4 ช่องทางธรรมชาติตามแนวชายแดน มีหลายหน่วยงานร่วมกันรับผิดชอบ ได้แก่ ตชด. ทหารบก ไม่ว่าจะเป็นทหารหลักหรือทหารพราน ทหารเรือตามแนวลำน้ำโขง (นรข.) รับผิดชอบ การตรวจสอบคนผ่านแดน บางแห่งมีเพียงการจดลงสมุดเท่านั้นไม่มีการตรวจสอบและไม่ทราบว่ามีการลักลอบออกไปหรือไม่

2. นายจ้าง/ผู้ประกอบการ ไม่มีความรับผิดชอบ ขาดความสำนึกในหน้าที่ ไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ โดยจ้างแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายเพื่อลดต้นทุนการผลิต เนื่องจากแรงงานต่างด้าว ที่ลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย มักจะไม่เก็ยงค่าจ้างแรงงาน (เนื่องจากบุคคลเหล่านี้เข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย) เมื่อผู้ประกอบการเสนอราคาให้มักจะรับทำงานทันที เพื่อรอเวลาหาช่องทาง เปลี่ยนสถานที่ทำงานใหม่ต่อไปการที่ผู้ประกอบการเห็นว่าการจ้างแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามา ทำงานเป็นการลดต้นทุนการผลิต ทำให้ตนเองมีผลกำไรมากขึ้น จึงยินดีจ้างแรงงานผิดกฎหมาย เหล่านี้ ซึ่งหลายรายยอมให้ที่พักพิงแก่แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน และร่วมกันปกปิดต่อ หน่วยราชการ โดยผู้ประกอบการเหล่านั้นรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ถึงผลเสียที่จะตามมาในเรื่องของ งบประมาณแฝงที่รัฐต้องสูญเสียให้กับแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงานอย่างมหาศาล อาทิ งบประมาณด้านการสาธารณสุข เมื่อแรงงานต่างด้าวมึครอบครัว และมีสมาชิกในครอบครัว สมาชิกเหล่านี้สามารถใช้บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฉีดวัคซีน การหยอดยาประจำปี งบประมาณด้านการศึกษา เด็กที่เกิดในประเทศไทยทุกคน สามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐได้ และเมื่อจบการศึกษาแล้วทางโรงเรียนต้องออกไปรับรองการศึกษาให้กับเด็ก ด้วย

3. เจ้าหน้าที่รัฐ บางหน่วยงาน บางคน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ยังเป็นอุปสรรค ที่มีต่อมาตรการสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน ซึ่งอาจเป็นการกระทำ โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือประมาท หรือด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ

บางนาย บางหน่วยงาน กระทำ หรือละเว้นการกระทำ อันเป็นสาเหตุให้แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงานไม่ถูกจับกุม ตาเนนคดีตามกฎหมาย

4. ประชาชนมักวางเฉยกับการเห็นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน ไม่มีการแจ้งให้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองได้ทราบ จึงเป็นเหตุให้แรงงานเหล่านั้น สามารถอยู่ร่วมกับสังคมไทยได้อย่างเปิดเผย ทั้ง ๆ ที่คนไทยส่วนใหญ่ ทราบว่าแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองเหล่านั้น ผิดกฎหมาย และจะต้องถูกดำเนินคดี

5. ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และแนวทางการปฏิบัติที่ล้าสมัยไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายแรงงานไทยในส่วนของแรงงานต่างด้าวยังไม่สอดคล้องกับหลักการด้านสิทธิมนุษยชน หลักการแรงงานระหว่างประเทศ และหลักการปฏิบัติต่อบุคคลอย่างเท่าเทียมและไม่ถือปฏิบัติ

6. ไม่มีฐานข้อมูลด้านแรงงานที่ครบถ้วนแม่นยำ การเก็บข้อมูลชีวภาพ (biometric data) ขาดฐานข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวางแผน การขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ การเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องระหว่างหน่วยงานที่ไม่เป็นระบบและไม่เป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ยังขาดการบริหารจัดการอย่างครบวงจร และขาดการวางแผนในระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การควบคุม การป้องกันและแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวในภาพรวม ขาดการบูรณาการด้านข้อมูลข่าวสาร และขาดประสิทธิภาพ

7. หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวมียหลายหน่วยงาน ขาดการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ไม่มียุทธศาสตร์ร่วมกัน ขาดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักในการเป็นศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว

8. นโยบายการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวไม่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่องและจริงจัง บ่อยครั้งเมื่อปฏิบัติไปแล้ว มักจะมีการผ่อนผัน หรือขยายระยะเวลาการดำเนินการอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาทำให้ทราบข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ว่าประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ยังคงมีแรงงานที่เข้าเมืองโดยไม่ถูกต้องอยู่ร่วมในสังคมไทย การจัดการกับปรากฏการณ์การย้ายถิ่นไม่ปกติ (irregular migration) หรือการเข้าเมืองโดยปราศจากเอกสารการเดินทางถูกต้อง (undocument migration) ซึ่งน่าจะเป็นประเด็นเชิงนโยบายที่สำคัญค้างคาเพื่อพิจารณาอยู่เสมอ หัวใจสำคัญที่สุดในเรื่องนี้ จึงมิใช่เพียงที่พยายามป้องกันการหลั่งไหลเข้ามา แต่รวมถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมระหว่างผู้ย้ายถิ่นกับประชาชนไทยและรัฐไทยอย่างไรให้มีปัญหาน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อสถานการณ์การจ้างงานแรงงานต่างด้าวที่จะเกิดขึ้น และการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อรักษาสมดุลในมิติต่างๆ คือ **หนึ่ง** สอดคล้องกับสภาพการจ้างงานที่เป็นจริง **สอง** สอดคล้องกับความต้องการแรงงาน **สาม** สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน และ **สี่** สอดคล้องกับความมั่นคงของชาติ ที่ต้องรวมเรื่องความมั่นคงของมนุษย์เข้าไปด้วยจึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. การสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน

บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแรงงานต่างด้าวทุกฝ่าย และการเสริมสร้างระบบรายงานและฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานได้ เช่น ข้อมูลจากสำนักจัดหางานกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และสามารถเรียกข้อมูลรวมมาคำนวณหาแบบแผนระดับชาติได้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย

ควบคุมการผ่านเข้าออกประเทศตามแนวชายแดนอย่างเข้มงวดและให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนด การพัฒนาระบบการเข้า – ออก บริเวณชายแดน โดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมการอนุญาตเข้า – ออก เพื่อควบคุมและตรวจสอบการอยู่ในประเทศทุกช่องทาง จัดให้มีการบูรณาการจัดตั้งจุดตรวจจุดสกัด (Check point) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตัดโอกาสในการเดินทางเข้าพื้นที่ชั้นใน บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกับผู้หลบหนีเข้าเมือง นายจ้าง ผู้ประกอบการ ผู้ให้ที่พักพิง ขบวนการนำพาแรงงานต่างด้าวอย่างเด็ดขาด

2. การแก้ไขปัญหาอันเกิดจากนายจ้าง/ผู้ประกอบการ ไม่มีความรับผิดชอบ และไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างทราบถึงแนวทางการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย และให้ตระหนักถึงความผิดเกี่ยวกับการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย การให้ที่พักพิง รวมทั้งความผิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมให้ใช้แรงงานต่างด้าวในระบบนำเข้า (MOU) การให้ข้อมูลรายละเอียดของแรงงานต่างด้าวแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการควบคุมสถานะของแรงงานต่างด้าว รวมทั้งจะต้องควบคุมดูแลแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองตลอดช่วงเวลาทำงานจนกว่าจะเลิกจ้าง

กรณี นายจ้างมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด ควรมีการมอบรางวัลให้แก่ นายจ้าง เพื่อเป็นแรงจูงใจในการตามส่วนราชการ เช่น มีการลดภาษีให้กับนายจ้าง เป็นต้น

3. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความรับผิดชอบต่อแรงงานต่างด้าว หากเจ้าหน้าที่ของรัฐคนใดปล่อยปละละเลย หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้ามนุษย์ กลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย แรงงานเด็ก สตรี และการลักลอบนำเข้าแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายจะต้องถูกดำเนินการทางวินัยและ ทางอาญาอย่างจริงจังและเด็ดขาดทุกราย นอกจากนี้ยังควรเพิ่มค่าตอบแทนพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่

ทำงานด้านความมั่นคง เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งยังเป็นหลักประกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย

4. ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหาความมั่นคงให้สอดคล้องกับความต้องการของคนและชุมชนในพื้นที่ โดยเฉพาะเวทีการจัดทำแผนระดับชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัด เพื่อสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนถึง มิติปัญหาด้านความมั่นคงที่กระทบต่อตนเองและชุมชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนา การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันระดับประชาชนและชุมชน รวมทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจ และให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวกับประชาชน ให้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากปัญหาการลักลอบเข้าเมืองและการจ้างงานโดยผิดกฎหมายเพื่อให้ประชาชนช่วยกันสอดส่องดูแล แจ้งข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่รัฐ

5. ควรมีการปฏิรูปกฎหมาย และปรับปรุงกระบวนการร่างและแก้ไขกฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเพื่อแก้ไขปัญหการบังคับใช้กฎหมายให้มีมาตรฐานเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันและให้สอดคล้องประสานกันระหว่างหน่วยงานต่างๆที่รับผิดชอบ ควรเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดความเกรงกลัวและหลาบจำ

6. พัฒนาและจัดทำข้อมูลและระบบฐานข้อมูลด้านการข่าว การบูรณาการด้านการข่าว ในทุกระดับ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information Sharing) และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลนำไปสู่การแจ้งเตือนและสั่งการแก้ไขปัญหาได้ทันเหตุการณ์ โดยอาจจัดให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information Sharing Center) ควรมอบหมายหน่วยงานกลางรับผิดชอบการบริหารจัดการฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ ตั้งแต่คนต่างด้าวเดินทางเข้ามา การพักอาศัย การอนุญาตทำงาน จนกระทั่งเดินทางออกนอกราชอาณาจักร รวมทั้งข้อมูลการกระทำผิด หรือข้อมูลอื่นๆ ที่จะ เป็นประโยชน์ในการควบคุม ติดตามและตรวจสอบบุคคลต่างด้าวที่อยู่ในประเทศ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งข้อมูลมาที่หน่วยงานกลางและสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวร่วมกัน

7. การบูรณาการหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้วยแรงงานต่างด้าวเข้าด้วยกัน โดยจะต้องมีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพ เป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ แผนการจัดการแรงงานต่างด้าวระยะยาว (แผนชาติ) ซึ่งกำหนดร่วมกันอย่างชัดเจน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาตามนโยบายของรัฐบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

8. รัฐบาลต้องกำหนดปัญหาแรงงานต่างด้าวเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดแนวนโยบายอย่างต่อเนื่องและชัดเจน มีกรอบระยะเวลาการดำเนินการเป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างเคร่งครัดไม่ควรมีการผ่อนผันหรือขยายระยะเวลาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การดำเนินการพิสูจน์สัญชาติครั้งนี้ ควรเป็น

ครั้งสุดท้าย และต้องไม่ควรเปิดให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอีก และให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวนำเข้า (MOU) ทุกราย โดยการกำหนดมาตรการจัดการที่ชัดเจนต่อแรงงานกลุ่ม MOU

9. การสร้างกลไกการปกป้องคุ้มครองสิทธิแรงงานต่างด้าว เช่น ช่องทางในการร้องเรียน เรื่องการถูกปฏิบัติไม่เป็นธรรมจากนายจ้าง และหรือเจ้าหน้าที่รัฐ การอนุญาตให้จัดตั้งสหภาพ การสนับสนุนการทำงานขององค์กรประชาสังคมด้านสิทธิแรงงานต่างด้าว เพราะนอกจากจะช่วยงานของทางราชการทางอ้อมแล้ว ยังเป็นองค์กรที่ช่วยสื่อสารความเดือดร้อนของแรงงานมาয়ภาครัฐ รวมถึงการช่วยชี้แนะและเปิดประเด็นที่ภาครัฐมองข้ามไป

ปัญหาแรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งที่ประชาชนทุกคนในชาติจะต้องร่วมกันเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง นายจ้าง/ผู้ประกอบการ ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะแก้ไขปัญหา นี้ โดยจะต้องมีความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกในหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัด ประชาชนทั่วไปต้องให้ความร่วมมือ สอดส่องดูแล เป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐและเจ้าพนักงานจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีการบูรณาการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐจะต้องมีแนวนโยบายที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และจริงจัง ในการแก้ไขปัญหา เพื่อที่จะให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้ามาอยู่ร่วมกับสังคมไทยอย่างปกติสุข เพื่อช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า โดยไม่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กฤตยา อาชวนกุล และพันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. คำถามและข้อท้าทายต่อนโยบายรัฐไทยใน มิติสุขภาวะและสิทธิของแรงงานข้ามชาติ. นครปฐม : สถาบันวิจัย, 2548.
- ฉลองขวัญ อุดทะยอด. “ผลกระทบของการจ้างแรงงานต่างชาติต่อความมั่นคงแห่งชาติ : กรณีศึกษาแรงงาน พม่า”. วิทยานพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- ตรวจคนเข้าเมือง,สำนักงาน. บรรยายสรุปผลการปฏิบัติงานประจำปี 2556. กรุงเทพฯ : สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2556.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. “สถานการณ์และผลกระทบของแรงงานต่างด้าวในระบบเศรษฐกิจไทย” รายงานวิจัย, 2555.
- นิวัฒน์ ศรีโภาค. “ปัจจัยที่มีผลต่อการย้ายถิ่นของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในอำเภอเมืองเชียงใหม่” . รายงานการวิจัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่, 2550.
- บริหารแรงงานต่างด้าว,สำนัก กรมการจัดหางาน. ข้อควรรู้สำหรับแรงงานต่างด้าวสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ที่ทำงานในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : กรมการจัดหางาน, 2555.
- บุญคง หนูจางสิทธิ์. เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : โอ.เอส พรินติ้ง เฮาส์, 2540.
- เฟื่องฟ้า ปัญญา. “การจ้างงานแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลและกิจการต่อเนื่องในจังหวัดสมุทรสาคร”. วิทยานิพนธ์พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.
- รุ่งเกียรติ สนแจ้ง. “นโยบายรัฐบาลกับปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ศึกษากรณี: แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า”. วิทยานพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.
- วิทยา สิงห์มณี. “กระบวนการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างดาวจากประเทศพม่าและการจัดการปัญหาของ ภาครัฐ: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- สมชัย รักวิจิตร. สมชายตอบคำถามเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2521.
- สุณี ฉัตราคม. เศรษฐศาสตร์แรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Economic EC 406). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.

สุภางค์ จันทวานิช. การย้ายถิ่นข้ามชาติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก: ปัญหาและแนวโน้ม. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย, 2540.

สูตรไพศาล. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522. กรุงเทพฯ : สูตรไพศาล, 2550.

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์. “รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประเทศไทย พ.ศ. 2554-2555”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.notforsale.in.th/autopagev4/showpage.php?topic_id=1562&auto_id=7&TopicPk=, 2554.

ภาษาต่างประเทศ

Douglas S.Massey. Theories of International Migration: A Review and Appraisal. Population Council, 1993.

Lee, E.S. A Theory of Migration. Demography Vasuprasat, Pracha 2007.

Interstate Cooperation on Labor Migration. Lessons learned from the MOUs between Thailand and Neighboring Countries. Mimeo. May, 1966, p. 47-57.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๗๓/๒๕๕๗

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์

เพื่อให้การบริหารราชการของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ทั้งระบบ และปัญหาการค้ามนุษย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการบูรณาการ ลดผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา จึงให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๙/๒๕๕๗ และใช้คำสั่งดังต่อไปนี้

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) ประกอบด้วย

๑.๑	รองหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ	ประธานกรรมการ
๑.๒	ผู้บัญชาการทหารสูงสุด (หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย)	รองประธานกรรมการ
๑.๓	ปลัดกระทรวงแรงงาน	รองประธานกรรมการ
๑.๔	ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	รองประธานกรรมการ
๑.๕	ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๑.๖	ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑.๗	ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
๑.๘	ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
๑.๙	ปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
๑.๑๐	ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๑.๑๑	ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑.๑๒	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑.๑๓	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๑.๑๔	ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
๑.๑๕	ปลัดกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
๑.๑๖	ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กรรมการ
๑.๑๗	ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๑๘	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑.๑๙	เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ

๑.๒๐	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๒๑	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน	กรรมการ
๑.๒๒	เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๒๓	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ	กรรมการ
๑.๒๔	ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
๑.๒๕	ผู้บัญชาการทหารเรือ	กรรมการ
๑.๒๖	ผู้บัญชาการทหารอากาศ	กรรมการ
๑.๒๗	ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๑.๒๘	เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร	กรรมการ
๑.๒๙	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการ
๑.๓๐	เสนาธิการทหาร	กรรมการและเลขานุการ
๑.๓๑	เจ้ากรมยุทธการทหาร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๓๒	อธิบดีกรมการจัดหางาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒.	คณะกรรมการมีอำนาจดังนี้	
๒.๑	เสนอแนะนโยบาย มาตรการ และแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงาน และการใช้แรงงานเด็กต่อคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ	
๒.๒	อำนาจการ กำกับดูแล ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายการแก้ปัญหา แรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ และรายงานผลต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	
๒.๓	พิจารณาให้ความเห็นชอบ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเสนอคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	
๒.๔	พิจารณาสนับสนุนให้ทบวงกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	
๒.๕	แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ตาม ความจำเป็น	
๒.๖	ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติมอบหมาย	

๓. คณะกรรมการตามคำสั่งนี้ สามารถยุบเลิก หรือปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ได้ตามความเหมาะสม เมื่อสถานการณ์บ้านเมืองเข้าสู่ภาวะปกติ
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๗๔/๒๕๕๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์

เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเอกภาพ และเกิดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมโดยเร็ว คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๐/๒๕๕๗ และแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (อจนร.) เพื่อช่วยปฏิบัติงานของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	เสนาธิการทหาร	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒	อธิบดีกรมการจัดหางาน	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓	อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๔	เสนาธิการทหารบก	อนุกรรมการ
๑.๕	เสนาธิการทหารเรือ	อนุกรรมการ
๑.๖	เสนาธิการทหารอากาศ	อนุกรรมการ
๑.๗	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม	อนุกรรมการ
๑.๘	รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑.๙	ผู้อำนวยการศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๒ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	อนุกรรมการ
๑.๑๐	อธิบดีกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๑.๑๑	อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการ
๑.๑๒	อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ	อนุกรรมการ
๑.๑๓	อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	อนุกรรมการ
๑.๑๔	อธิบดีกรมประมง	อนุกรรมการ
๑.๑๕	อธิบดีกรมเจ้าท่า	อนุกรรมการ
๑.๑๖	อธิบดีกรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๑.๑๗	อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก	อนุกรรมการ
๑.๑๘	อธิบดีกรมอาเซียน	อนุกรรมการ
๑.๑๙	อธิบดีกรมอนามัย	อนุกรรมการ
๑.๒๐	ปลัดกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ

หน้า ๕

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๒๕ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗

๑.๒๑	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและ พิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ	อนุกรรมการ
๑.๒๒	ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ	อนุกรรมการ
๑.๒๓	ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	อนุกรรมการ
๑.๒๔	เจ้ากรมยุทธการทหาร	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๒๕	ผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการ กรมยุทธการทหาร	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๖	ผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ เสนอแนะนโยบาย มาตรการ และแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงาน และการใช้แรงงานเด็ก ต่อคณะกรรมการ

๒.๒ ประสานงาน ติดตามการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการ การจัดทำรายงาน ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

๒.๓ พิจารณากลับกรองแผนงาน โครงการ และมาตรการที่เกี่ยวข้องก่อนนำเสนอ คณะกรรมการ

๒.๔ พิจารณาทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการและแก้ไข ปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ก่อนเสนอคณะกรรมการ พิจารณา

๒.๕ กำกับการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งพันธกรณีระหว่างประเทศ

๒.๖ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๓. คณะอนุกรรมการตามคำสั่งนี้ สามารถยุบเลิก หรือปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ได้ตามความเหมาะสม เมื่อสถานการณ์บ้านเมืองเข้าสู่ภาวะปกติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๑๐๐/๒๕๕๗

เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว
และการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร

ตามที่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ตามคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๓/๒๕๕๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้วนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวและการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงแรงงาน	ประธานคณะกรรมการ
(๒) รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามที่ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มอบหมาย	รองประธานคณะกรรมการ
(๓) รองปลัดกรุงเทพมหานคร ตามที่ปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมาย	รองประธานคณะกรรมการ
(๔) อธิบดีกรมการจัดหางาน	คณะกรรมการ
(๕) อธิบดีกรมการปกครอง	คณะกรรมการ
(๖) อธิบดีกรมการแพทย์	คณะกรรมการ
(๗) ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง	คณะกรรมการ
(๘) ผู้บัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง	คณะกรรมการ
(๙) ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	คณะกรรมการ
(๑๐) รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในกรุงเทพมหานคร (ฝ่ายทหาร)	คณะกรรมการ
(๑๑) ผู้อำนวยการสำนักงานปกครองและทะเบียนกรุงเทพมหานคร	คณะกรรมการ

(๑๒) ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว คณะทำงานและเลขานุการ
กรมการจัดหางาน

ข้อ ๒ ให้คณะทำงานติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์
กรุงเทพมหานครตามข้อ ๑ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตาม ตรวจสอบนายจ้างและสถานประกอบการ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับ
ใช้แรงงาน และการใช้แรงงานเด็กภายในเขตกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

(๒) ประสานงานและติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ
และภาคเอกชนภายในเขตกรุงเทพมหานคร

(๓) รายงานผลการดำเนินงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการนโยบาย
การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์

(๔) แต่งตั้งชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์
กรุงเทพมหานครเพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและ
การค้ามนุษย์มอบหมาย

ข้อ ๓ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐภายในเขตกรุงเทพมหานคร สนับสนุน
การดำเนินงานของคณะทำงานติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์
กรุงเทพมหานคร และชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์
กรุงเทพมหานคร ตามที่ได้รับการร้องขอ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๑๐๑/๒๕๕๗

เรื่อง การแต่งตั้งชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จังหวัด

ตามที่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๓/๒๕๕๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้วนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวและการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้แต่งตั้งชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด	หัวหน้าชุดตรวจ
(๒) รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (ฝ่ายทหาร)	รองหัวหน้าชุดตรวจ
(๓) ปลัดจังหวัด	รองหัวหน้าชุดตรวจ
(๔) ผู้บังคับการตำรวจน้ำ	ชุดตรวจ
(๕) ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค	ชุดตรวจ
(๖) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	ชุดตรวจ
(๗) ประชาสัมพันธ์จังหวัด	ชุดตรวจ
(๘) ประมงจังหวัด	ชุดตรวจ
(๙) ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัด	ชุดตรวจ
(๑๐) พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	ชุดตรวจ
(๑๑) พาณิชย์จังหวัด	ชุดตรวจ
(๑๒) สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด	ชุดตรวจ
(๑๓) อุตสาหกรรมจังหวัด	ชุดตรวจ
(๑๔) ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด	ชุดตรวจ
(๑๕) จัดหางานจังหวัด	ชุดตรวจและเลขานุการ
(๑๖) แรงงานจังหวัด	ชุดตรวจและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๒ ให้ชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จังหวัดตามข้อ ๑ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตาม ตรวจสอบนายจ้างและสถานประกอบการ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การบังคับใช้แรงงาน และการใช้แรงงานเด็กภายในเขตจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

(๒) ประสานงานและติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนภายในเขตจังหวัด

(๓) รายงานผลการดำเนินงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์มอบหมาย

ข้อ ๓ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐภายในเขตจังหวัด สนับสนุนการดำเนินงานของชุดติดตามและตรวจสอบการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จังหวัดตามที่ได้รับ การร้องขอ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ภาคผนวก ข

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๖๗/๒๕๕๗

เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการดำเนินการต่อแรงงานต่างด้าว

ตามที่ปรากฏข่าวสารที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย จนเป็นผลให้แรงงานต่างด้าวอพยพ และละทิ้งงานกลับไปภูมิลำเนาของตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การประกอบกิจการ ตลอดจนระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีความกังวลต่อผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว ดังนั้นจึงขอแจ้งมาตรการชั่วคราวในการดำเนินการต่อ แรงงานต่างด้าวให้ทราบ ดังต่อไปนี้

๑. คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ยังไม่มีนโยบายที่จะเร่งรัดจับกุมกวาดล้างแรงงานต่างด้าว ตามที่ปรากฏเป็นข่าว

๒. การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว ในขณะนี้ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ กำหนดให้มี มาตรการควบคุมแรงงานต่างด้าว โดยให้ผู้ประกอบการ นายจ้าง ที่ประกอบกิจการบนบก และทางทะเล จัดเตรียมรายชื่อลูกจ้างในสังกัดให้ครบถ้วน เพื่อให้พร้อมรับการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวในห้วงต่อไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย ปัญหาอาชญากรรม การจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม การประทุษร้าย รวมทั้งเพื่อให้แรงงาน ได้รับการดูแลอย่างเป็นธรรม ตามหลักสิทธิมนุษยชน และหลักมนุษยธรรม ตลอดจนสามารถชี้แจง ต่างประเทศได้ โดยไม่ถูกลดระดับความน่าเชื่อถือ

๓. สำหรับมาตรการ/กระบวนการ และการปรับปรุงกฎหมาย ตลอดจนระเบียบต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวนั้น ยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อให้ปัญหาได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ มีความยั่งยืน และไม่ให้เกิดผลกระทบดังเช่นที่เคยเกิดขึ้น ในอดีต ทั้งนี้ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ มุ่งหวังที่จะได้ดูแลแรงงานของทุกชาติที่อยู่ในประเทศไทย อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ให้สมกับที่ประเทศต้นทางของแรงงานเหล่านั้นให้ความเป็นห่วง

๔. ให้ระมัดระวัง กรณีที่มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคล แอบอ้างตัวเป็นเจ้าหน้าที่ มาปล่อยข่าว ให้แรงงานเกิดความหวาดกลัว ซึ่งกลุ่มที่กระทำการดังกล่าว อาจเป็นกลุ่มที่มุ่งหวังผลประโยชน์ ในการจัดระเบียบแรงงานผิดกฎหมายกลุ่มใหม่ หรือ ไม่ต้องการจ่ายค่าจ้างให้ครบถ้วนตามที่ตกลงกันไว้ ในสัญญา ทั้งนี้ หากตรวจพบการกระทำดังกล่าว ให้แจ้งเบาะแสแก่เจ้าหน้าที่ และคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตรวจสอบ และลงโทษตามกฎหมายต่อไป

๕. ให้ผู้ประกอบการ นายจ้าง ฯลฯ ที่มีลูกจ้างเป็นแรงงานต่างด้าว ให้ความสนใจกับลูกจ้าง และให้ความร่วมมือกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งระบบ โดยในระยะนี้ ให้ถือว่าเป็นมาตรการชั่วคราวในการดำเนินการต่อแรงงานต่างด้าว

๖. หากผู้ประกอบการ นายจ้าง แรงงานต่างด้าว และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีข้อสงสัย ในการดำเนินการเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ขอให้แจ้งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการ ความสงบแห่งชาติทราบ ตลอดจนสอบถามข้อสงสัยดังกล่าวโดยทันที ก่อนที่จะดำเนินการใด ๆ ต่อไป

๗. ประเทศไทย ถูกกดดันจากองค์กรสิทธิมนุษยชน และสังคมโลก ในประเด็นเกี่ยวกับการ ละเมิดสิทธิมนุษยชน การค้ามนุษย์ การใช้แรงงานเถื่อน แรงงานทาส การใช้กำลังประทุษร้าย ต่อแรงงาน ฯลฯ ซึ่งไม่เป็นความจริงแต่ประการใด ดังนั้น การเผยแพร่ประเด็นดังกล่าวจึงทำให้ ประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือและส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ

๘. คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ขอประชาสัมพันธ์ให้สื่อต่างประเทศ/องค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ เข้าใจโดยทั่วกัน เพื่อไม่ให้เกิดความตื่นตระหนก เสียหายต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม ตลอดจน การก่อให้เกิดความเข้าใจผิดกับประเทศต้นทาง โดยเฉพาะกรณีที่มีการปล่อยข่าวว่าเจ้าหน้าที่ใช้อาวุธ ต่อแรงงานจนเสียชีวิต หรือ มีการจับกุมกวาดล้าง ฯลฯ ซึ่งไม่เป็นความจริง ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน

๙. ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กองกำลังป้องกันชายแดน ของกองทัพบกและกองทัพเรือ กองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อย ตลอดจนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ยึดถือการดำเนินการตามข้อ ๑ - ๘ เป็นแนวทางในการปฏิบัติโดยทั่วกัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๖๘/๒๕๕๗

เรื่อง มาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
และการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ระยะที่ ๑ เป็นการชั่วคราว

ตามที่ปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายได้ทวีความรุนแรงและยืดเยื้อมาเป็นเวลานาน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นไปอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพและมีการบูรณาการ เคารพต่อหลักการสากลด้านสิทธิมนุษยชน คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีประกาศดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ผู้ประกอบการ นายจ้าง ที่ใช้แรงงานต่างด้าว ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมาย เพื่อให้แรงงานต่างด้าวได้รับการคุ้มครองในการทำงานและไม่ถูกบังคับใช้แรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ประกอบการ นายจ้าง ในอุตสาหกรรมประมงและกิจการต่อเนื่อง โดยในช่วงนี้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีมาตรการผ่อนผันให้ผู้ประกอบการ นายจ้าง จัดทำบัญชีแรงงานต่างด้าว ที่อยู่ในความดูแลให้ครบถ้วน เพื่อให้ง่ายต่อการจัดระเบียบในห้วงต่อไป

ข้อ ๒ ให้ผู้ประกอบการ นายจ้าง และแรงงานต่างด้าวที่อยู่อาศัยในประเทศไทย ให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามแนวทางที่ทางราชการกำหนด ทั้งนี้ เพื่อทางการไทยสามารถให้การคุ้มครองดูแลตามหลักสิทธิมนุษยชนและหลักมนุษยธรรม ตามมาตรการระยะที่ ๑ ที่ยังมีการผ่อนผันอยู่ในปัจจุบัน แต่ต้องมีการควบคุม

ข้อ ๓ ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเร่งบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามผู้กระทำความผิดด้านการค้ามนุษย์และขบวนการลักลอบนำพาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ข้อ ๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐคนใดปล่อยปละละเลย หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้ามนุษย์ กลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย แรงงานเด็ก สตรี และการลักลอบนำเข้าแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย จะต้องถูกดำเนินการทางวินัยและทางอาญาทันที

ข้อ ๕ ให้การดำเนินการข้างต้นสอดคล้องกับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และประชาคมโลก ตลอดจนมาตรฐานสากลด้านสิทธิแรงงานและหลักการมนุษยธรรม เพื่อความเป็นธรรมเสมอภาค และมีมนุษยธรรม

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ และให้รายงานผลให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติทราบอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗

เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ขึ้น เพื่อนำไปสู่การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวในประเทศ และการสร้างมาตรฐานในการทำงานของแรงงานต่างด้าวที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมทั้งเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประกอบการและนายจ้างซึ่งประกอบกิจการบางประเภทที่มีความจำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเป็นอย่างมาก และเพื่อขจัดการบังคับใช้แรงงานหรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากแรงงานต่างด้าว คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้จัดตั้งศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชากลับเข้าทำงาน ในจังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดสุรินทร์ เพื่อดำเนินการพิจารณาออกใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราวให้แก่คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาที่ประสงค์จะกลับเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก และปฏิบัติงานร่วมกับกระทรวงแรงงาน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ให้ศูนย์ดังกล่าวเริ่มทำการตั้งแต่วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชากลับเข้าทำงานมีหน้าที่ในการจัดทำทะเบียนประวัติและออกบัตรประจำตัวให้แก่คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๒ คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย ไม่ว่าจะได้เคยทำงานในประเทศไทยมาก่อนหรือไม่ก็ตาม ให้แจ้งความประสงค์ต่อศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชากลับเข้าทำงาน ภายในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว การเข้ามาทำงานของคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาให้เป็นไปตามกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ

ในกรณีที่นายจ้างยื่นแบบแจ้งความต้องการแรงงานต่างด้าว หรือบัญชีรายชื่อแรงงานต่างด้าวที่เคยทำงานในกิจการของตนเองไว้กับศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชากลับเข้าทำงาน หากศูนย์ดังกล่าวตรวจสอบแล้วพบว่าคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาที่แจ้งความประสงค์ไว้เป็นผู้ที่มีลักษณะตรงตามความต้องการของนายจ้างหรือเมื่อมีการตรวจสอบบัญชีรายชื่อของนายจ้างแล้วตรงกับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาที่แจ้งความประสงค์ไว้ ให้แจ้งนายจ้างมารับตัวบุคคลนั้นเพื่อดำเนินการขอใบอนุญาตทำงานชั่วคราวต่อไป

ให้ศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชากลับเข้าทำงานพิจารณาออกใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราวแก่คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาที่นายจ้างมารับตัวตามวรรคสอง โดยให้ใบอนุญาตมีอายุหกสิบวันนับแต่วันที่ออก และให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาที่ได้รับใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราวสามารถทำงานกับนายจ้างได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต

ข้อ ๓ เมื่อนายจ้างรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาตามข้อ ๒ มาแล้ว ให้นำบุคคลดังกล่าวไปขอรับใบอนุญาตทำงานชั่วคราว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จตามข้อ ๔ ในเขตจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการของนายจ้าง

ใบอนุญาตทำงานชั่วคราวที่ออกตามวรรคหนึ่ง ให้มีอายุเท่าจำนวนวันที่เหลืออยู่ของใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราว

ข้อ ๔ ให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในทุกจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานชั่วคราวให้แก่คนต่างด้าวและจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว ซึ่งเป็นคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา โดยให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก และปฏิบัติงานร่วมกับกระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้จัดตั้งศูนย์ดังกล่าวในจังหวัดสมุทรสาครเป็นแห่งแรกและเริ่มทำการตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ส่วนการจัดตั้งในจังหวัดอื่นใดและเริ่มทำการเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการความสงบแห่งชาติประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จมีหน้าที่ในการจัดทำทะเบียนประวัติ ออกบัตรประจำตัว และตรวจสุขภาพคนต่างด้าว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ ๕ ให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาหรืออยู่ในประเทศไทย โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายหรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุดแล้ว หรือทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ไปรายงานตัว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ

ในกรณีที่คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งไปรายงานตัวพร้อมนายจ้างและแจ้งความประสงค์จะทำงานเป็นกรรมกร หรือรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการฝึกทางวิชาการ หรือทำงานอื่นอันมิได้เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ให้ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานชั่วคราวแก่คนต่างด้าวนั้น โดยให้ใบอนุญาตมีอายุหกสิบวันนับแต่วันที่ออก และให้คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวสามารถทำงานกับนายจ้างได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต

ข้อ ๖ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวตามประกาศนี้แล้ว จะต้องเข้าสู่กระบวนการตรวจสัญชาติเพื่อการออกใบอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและใบอนุญาตทำงานตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

ข้อ ๗ ใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราวและใบอนุญาตทำงานชั่วคราวตามประกาศนี้สิ้นสุดลงเมื่อคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราวหรือใบอนุญาตทำงานชั่วคราวตามประกาศนี้มีกรณีอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) วิกฤตหรือเป็นโรคที่ต้องห้ามตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด หรือเป็นผู้ที่สุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานโดยดุลยพินิจของแพทย์

(๒) ต้องโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) มีพฤติการณ์ที่เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือเป็นบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

(๔) มีพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากรหรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ข้อ ๘ มิให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๑๒ (๓) มาตรา ๕๔ และมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับแก่คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราวหรือใบอนุญาตทำงานชั่วคราวตามประกาศนี้ ในระหว่างที่อายุของใบอนุญาตยังคงอยู่

ข้อ ๙ ให้ผู้ประกอบการ นายจ้าง และแรงงานต่างด้าว ให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามแนวทางที่ทางราชการกำหนด ทั้งนี้ เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่กำหนดในใบอนุญาตเข้าเมืองชั่วคราวและใบอนุญาตทำงานชั่วคราวแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบังคับใช้กฎหมายแก่แรงงานต่างด้าวและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๑๐ ให้กองกำลังป้องกันชายแดนของกองทัพบกและกองทัพเรือ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุมการผ่านเข้าออกประเทศตามแนวชายแดนอย่างเข้มงวดและให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนด และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับขบวนการลักลอบนำเข้าแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ตลอดจนดำเนินการทางวินัยและอาญาแก่เจ้าหน้าที่รัฐซึ่งละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

ข้อ ๑๑ ให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กองกำลังป้องกันชายแดนของกองทัพบกและกองทัพเรือ กองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อย ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ยึดถือข้อกำหนดในประกาศนี้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานโดยทั่วกัน และให้พิจารณากำหนดมาตรการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้ประกอบการและนายจ้าง หรือมาตรการอื่นใดอันจะเป็นการส่งเสริมการดำเนินการตามประกาศนี้

ข้อ ๑๒ ให้คณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๓/๒๕๕๗ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการ

หน้า ๔

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๒๔ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๔ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นผู้กำกับดูแล
การดำเนินงาน ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อทราบ
อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๗๗/๒๕๕๗

เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติม และมาตรการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวที่ทำงานเรือประมงในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเล

โดยที่ข้อ ๔ ของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จในทุกจังหวัด โดยการจัดตั้งในจังหวัดอื่นใดและเริ่มทำการเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติประกาศกำหนด ประกอบกับเพื่อให้การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวที่ทำงานเรือประมงในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ตามข้อ ๔ ของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพิ่มเติมใน ๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง สงขลา สมุทรปราการ และสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้ ให้เริ่มทำการตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้นายจ้างของคนต่างด้าวที่ทำงานในเรือประมงเพื่อจับสัตว์น้ำทางทะเล จัดทำบัญชีรายชื่อ สัญชาติ และจำนวนของคนต่างด้าวดังกล่าว และแจ้งต่อสำนักงานจัดหางานจังหวัดตามภูมิลำเนาที่จดทะเบียนเรือใน ๒๒ จังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเล ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชุมพร ตราด ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี พังงา เพชรบุรี ภูเก็ต ระนอง ระยอง สงขลา สตูล สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุราษฎร์ธานี ให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงแรงงาน ประกาศกำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๙๐/๒๕๕๗

เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติม

โดยที่ข้อ ๔ ของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จในทุกจังหวัด โดยการจัดตั้งในจังหวัดอื่นใดและเริ่มทำการเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติประกาศกำหนด คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ตามข้อ ๔ ของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพิ่มเติมในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๖ แห่ง ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ศูนย์กีฬารามอินทรา เขตบางเขน
- (๒) ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย - ญี่ปุ่น) เขตดินแดง
- (๓) ศาลาประชาคมเมืองมีนถิ่นทอง เขตมีนบุรี
- (๔) ศูนย์เยาวชนลุมพินี เขตปทุมวัน
- (๕) ศูนย์เยาวชนทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา
- (๖) ศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา (บางบอน) เขตบางบอน

ทั้งนี้ ให้เริ่มทำการตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้กระทรวงมหาดไทยและกรุงเทพมหานครมีหน้าที่รับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกในการดำเนินการของศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จที่จัดตั้งตามข้อ ๑ โดยปฏิบัติงานร่วมกับกระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๙๔/๒๕๕๗

เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติม

โดยที่ข้อ ๔ ของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จในทุกจังหวัด โดยการจัดตั้งในจังหวัดอื่นใดและเริ่มทำการเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติประกาศกำหนด คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ตามข้อ ๔ ของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพิ่มเติมใน ๑๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ จันทบุรี ชุมพร ตรัง ตรวดี นครศรีธรรมราช นราธิวาส ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี พังงา เพชรบุรี ภูเก็ต ระนอง สตูล และสมุทรสงคราม ทั้งนี้ ให้เริ่มทำการตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๗

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๑๗/๒๕๕๗

เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติม

โดยที่ข้อ ๔ ของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จในทุกจังหวัดโดยการจัดตั้งในจังหวัดอื่นใด และเริ่มทำการเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติประกาศกำหนด คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ตามข้อ ๔ ของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพิ่มเติมใน ๕๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี กาฬสินธุ์ กำแพงเพชร ขอนแก่น ชัยนาท ชัยภูมิ เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครนายก นครปฐม นครพนม นครราชสีมา นครสวรรค์ นนทบุรี น่าน บึงกาฬ บุรีรัมย์ ปทุมธานี ปราจีนบุรี พะเยา พัทลุง พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ มหาสารคาม มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ยโสธร ยะลา ร้อยเอ็ด ราชบุรี ลพบุรี ลำปาง ลำพูน เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สระแก้ว สระบุรี สิงห์บุรี สุโขทัย สุพรรณบุรี สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อ่างทอง อำนาจเจริญ อุตรธานี อุทัยธานี อุตรดิตถ์ และอุบลราชธานี ทั้งนี้ ให้เริ่มทำการตั้งแต่วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘

ข้อ ๒ ให้ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ดังต่อไปนี้ เปิดดำเนินการถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ เว้นแต่คณะกรรมการนโยบายจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๑) ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๒) ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๗/๒๕๕๗ เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติม และมาตรการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวที่ทำงานเรือประมงในจังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเล ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๓) ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๐/๒๕๕๗ เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และ

(๔) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๔/๒๕๕๗ เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บริการ
จดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) เพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม
พุทธศักราช ๒๕๕๗

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๑๘/๒๕๕๗

เรื่อง การกำหนดมาตรการชั่วคราวเพิ่มเติมในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์

ตามที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติได้ออกประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อกำหนดมาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวในประเทศต่อไปนั้น เนื่องจากยังมีแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาจำนวนมากต้องการแจ้งความประสงค์ที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย ประกอบกับยังมีนายจ้างและแรงงานต่างด้าวจำนวนมากไม่สามารถจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวและทำการตรวจสัญชาติได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด จึงจำเป็นต้องขยายระยะเวลาการดำเนินการของศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชา กลับเข้าทำงานและขยายระยะเวลาใบอนุญาตทำงานชั่วคราวที่ออกโดยศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ศูนย์ประสานรับแรงงานกัมพูชากลับเข้าทำงานซึ่งจัดตั้งขึ้นตามข้อ ๑ ของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดสระแก้ว ขยายระยะเวลาเปิดดำเนินการถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้ขยายระยะเวลาในการแจ้งความประสงค์ที่จะเข้าทำงานในประเทศไทยสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ตามข้อ ๒ ของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

ข้อ ๓ ให้ใบอนุญาตทำงานชั่วคราวที่ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ออกให้แก่แรงงานต่างด้าวใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ทั้งนี้ เพื่อให้แรงงานต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการตรวจสัญชาติเพื่อการออกใบอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและใบอนุญาตทำงานตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

การดำเนินการตรวจสัญชาติตามวรรคหนึ่ง ให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชาสามารถใช้บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย สำหรับผ่านเข้าออกตามด่านถาวรบริเวณชายแดนเพื่อไปตรวจสัญชาติได้

ข้อ ๔ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในแต่ละเขตจังหวัดแล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบสถานประกอบการและนายจ้างที่ลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมาย รวมถึงคนต่างด้าวที่เข้ามาหรืออยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต และบังคับใช้กฎหมาย กับแรงงานต่างด้าวและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ภาคผนวก ค

ภาคผนวก ค

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๒๕๓ /๒๕๕๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน

ในคราวประชุมคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว และการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและเอกภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

(๑) รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ)	ประธานกรรมการ
(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน	รองประธานกรรมการ
(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	รองประธานกรรมการ
(๔) ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
(๕) ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
(๖) ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
(๗) ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กรรมการ
(๘) ปลัดกระทรวงการพัฒนาดังคมและความมั่นคง ของมนุษย์	กรรมการ
(๙) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
(๑๐) ปลัดกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
(๑๑) ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
(๑๒) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
(๑๓) ปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
(๑๔) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
(๑๕) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
(๑๖) ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
(๑๗) ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	กรรมการ

- ๒ -

(๑๘) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
(๑๙) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
(๒๐) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
(๒๑) อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการ
(๒๒) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	กรรมการ
(๒๓) ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
(๒๔) ผู้บัญชาการทหารเรือ	กรรมการ
(๒๕) ผู้บัญชาการทหารอากาศ	กรรมการ
(๒๖) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
(๒๗) เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ	กรรมการ
(๒๘) เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน	กรรมการ
(๒๙) เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	กรรมการ
(๓๐) เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร	กรรมการ
(๓๑) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรรมการ
(๓๒) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กรรมการ
(๓๓) ปลัดกระทรวงแรงงาน	กรรมการและเลขาธิการ
(๓๔) อธิบดีกรมการจัดหางาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ
(๓๕) อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

๒. อำนาจหน้าที่

(๑) เสนอแนะนโยบาย มาตรการ และแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน การบังคับใช้แรงงาน และการใช้แรงงานเด็ก ต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) อำนวยการ กำกับดูแล ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบายการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน การดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ และรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรี

(๓) ทิ่จาวณาให้ความเห็นชอบ ยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี

(๔) ทิ่จาวณาสนับสนุนให้ทบหวนกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องให้สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

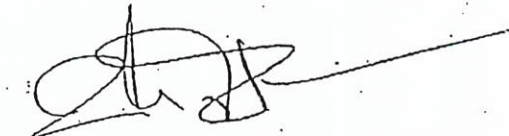
/(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ...

- ความจำเป็น
- (๕) แต่งตั้งคณะกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ตาม
  - (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ล้ง ณ วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน

ที่ ๑ /๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ (๕) ของคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๕๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน คณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงานจึงแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน	ประธานคณะกรรมการ
(๒) ปลัดกระทรวงแรงงาน	รองประธานคณะกรรมการ
(๓) ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	รองประธานคณะกรรมการ
(๔) ปลัดกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
(๕) รองปลัดกระทรวงแรงงาน	อนุกรรมการ
(๖) รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	อนุกรรมการ
(๗) รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
(๘) อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ	อนุกรรมการ
(๙) อธิบดีกรมเอเชียตะวันออก	อนุกรรมการ
(๑๐) อธิบดีกรมการท่องเที่ยว	อนุกรรมการ
(๑๑) อธิบดีกรมประมง	อนุกรรมการ
(๑๒) อธิบดีกรมเจ้าท่า	อนุกรรมการ
(๑๓) อธิบดีกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
(๑๔) อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ	อนุกรรมการ
(๑๕) อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	อนุกรรมการ
(๑๖) อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	อนุกรรมการ
(๑๗) อธิบดีกรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
(๑๘) อธิบดีกรมอนามัย	อนุกรรมการ
(๑๙) รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ

- ๒ -

(๒๐) เสนาธิการทหาร	อนุกรรมการ
(๒๑) เสนาธิการทหารบก	อนุกรรมการ
(๒๒) เสนาธิการทหารเรือ	อนุกรรมการ
(๒๓) เสนาธิการทหารอากาศ	อนุกรรมการ
(๒๔) ผู้อำนวยการศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ ๒ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	อนุกรรมการ
(๒๕) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหม สำนักงานปัดศัตรูทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
(๒๖) ผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(๒๗) ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและ พิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ	อนุกรรมการ
(๒๘) ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(๒๙) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
(๓๐) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
(๓๑) อธิบดีกรมการจัดหางาน	อนุกรรมการและเลขานุการ
(๓๒) อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อนุกรรมการและเลขานุการ
(๓๓) ผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
(๓๔) ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหา การค้าหญิงและเด็ก กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนวยการหน้าที่

(๑) เสนอแนะนโยบาย มาตรการ และแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน การบังคับใช้แรงงาน และการใช้แรงงานเด็กต่อ คณะกรรมการ

(๒) ประสานงาน ติดตามการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการ การจัดทำรายงาน ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

(๓) พิจารณากลับกรองแผนงาน โครงการ และมาตรการที่เกี่ยวข้องก่อนนำเสนอ คณะกรรมการ

(๔) พิจารณาทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการและแก้ไข ปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ก่อนเสนอ คณะกรรมการพิจารณา

(๕) กำกับการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งพันธกรณีระหว่างประเทศ

- ๓ -

- (๖) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานได้ตามความจำเป็น
(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง

ประธานกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว

และการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะ
สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กำหนดให้บัตรผ่านแดนตามความตกลง ดังต่อไปนี้ เป็นเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง สำหรับการขออนุญาตทำงานตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

(๑) ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

(๒) ความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐

(๓) ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐

สำหรับเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอื่น ๆ ต้องเป็นแบบที่กระทรวงการต่างประเทศให้การรับรอง

ข้อ ๒ มิให้นำมาตรา ๑๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับแก่คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่ถือเอกสารตามข้อ ๑

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะ
สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ (ฉบับที่ ๒)

ตามที่ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ฉบับลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองประทับตราอนุญาตให้คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่ผ่านการตรวจสัญชาติ และมีหนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือหนังสือรับรองสถานะบุคคล เข้ามาและทำงานอยู่ในราชอาณาจักร นับตั้งแต่วันที่อนุญาต จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ ของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

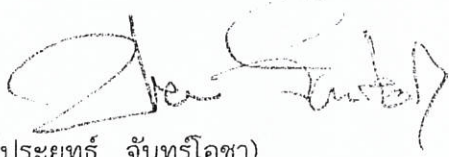
“ข้อ ๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองประทับตราอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งถือเอกสาร ตามข้อ ๓ เข้ามาและทำงานอยู่ในราชอาณาจักร นับตั้งแต่วันที่อนุญาต จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เมื่อคนต่างด้าวตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑๘/๒๕๕๗ เรื่อง การกำหนดมาตรการชั่วคราวเพิ่มเติมในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ อยู่ในราชอาณาจักรครบกำหนดระยะเวลาที่อนุญาตแล้ว หากประสงค์จะอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีกเพื่อการทำงาน ให้มีสิทธิขออยู่ในราชอาณาจักรได้อีกไม่เกินสองปี

บุตรของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งที่อายุไม่เกินสิบห้าปีในวันที่คนต่างด้าวนั้นได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ซึ่งติดตามมาด้วยอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามระยะเวลาที่บิดาหรือมารดาของตนได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

ในกรณีบุตรของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตตามวรรคสองต่อมามีอายุเกินสิบห้าปีให้มีสิทธิ
อยู่ได้ตามสิทธิของบิดาหรือมารดา แต่ไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ให้สามารถทำงานได้ภายใต้
บทบัญญัติของกฎหมาย”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คนต่างด้าวที่จะได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ตามประกาศนี้ หมายถึงคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา และผู้ติดตามซึ่งเป็นบุตรที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และได้รับอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๐/๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการชั่วคราวในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑๘/๒๕๕๗ เรื่อง การกำหนด มาตรการชั่วคราวเพิ่มเติมในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ที่ยังไม่ได้เข้ารับการตรวจสุขภาพภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้หมายความรวมถึงบุตรของคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรระหว่างบิดา มารดาได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

ข้อ ๒ คนต่างด้าวตามข้อ ๑ ที่ประสงค์จะอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปเพื่อการทำงานกับ นายจ้าง ให้นายจ้างนำคนต่างด้าวไปรายงานตัว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ ในท้องที่กรุงเทพมหานครหรือจังหวัดที่เป็นที่ตั้งสถานประกอบการของนายจ้าง เพื่อขอรับบัตรประจำตัวใหม่ ขอรับใบอนุญาตทำงาน ตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพ ภายในเวลาระหว่างวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

บุตรของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตตามข้อ ๑ ซึ่งติดตามมาด้วยต่อมามีอายุเกินสิบห้าปีให้มี สิทธิอยู่ได้ตามสิทธิของบิดามารดา แต่ไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ ให้สามารถทำงานได้ภายใต้ บทบัญญัติของกฎหมาย

ข้อ ๓ มิให้นำมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับแก่ คนต่างด้าวตามข้อ ๑ ที่ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒ แห่งประกาศนี้แล้ว ซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ใน ราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ทั้งนี้ ไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๔ การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราวตามประกาศนี้ เป็นอันสิ้นผลในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นโรคต้องห้ามตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดหรือเป็นผู้ที่สุขภาพ ไม่สมบูรณ์แข็งแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานโดยอยู่ในดุลยพินิจของแพทย์

(๒) ต้องโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดซึ่งได้กระทำโดยประมาท หรือ ความผิดลหุโทษ

(๓) ออกนอกเขตพื้นที่จังหวัดที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติ หรือจังหวัดที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน เว้นแต่

(ก) ได้รับอนุญาตทำงานรับใช้ในบ้าน ให้เคลื่อนย้ายออกนอกเขตท้องที่จังหวัดที่ได้รับ อนุญาตเพื่อติดตามนายจ้าง สามีหรือภรรยาของนายจ้างไปทำหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ โดยนายจ้าง สามี หรือภรรยาของนายจ้างและลูกจ้างจะต้องเดินทางไปด้วยกันและต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทุกครั้งที่มีการขอตรวจสอบ

(ข) ได้รับอนุญาตทำงานในกิจการประมงหรือขนถ่ายสินค้าทางน้ำให้เคลื่อนย้ายออก นอกท้องที่จังหวัดที่ได้รับอนุญาตโดยทางเรือ เพื่อไปทำงานในท้องที่ทุกแห่งที่มีท่าเรือทำการประมงทะเล หรือ ในเส้นทางที่เป็นปกติทางการค้าของกิจการขนถ่ายสินค้าได้ ทั้งนี้ มิให้ออกนอกเขตบริเวณท่าเรือที่ทำการ ประมงทะเลหรือขนถ่ายสินค้า

(ค) เพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นพยานศาล ได้รับหมายเรียกจาก พนักงานสอบสวน มีหนังสือเรียกตัวจากหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงแรงงาน หรือเพื่อการรักษาพยาบาล โดยมีหนังสือหรือเอกสารที่ทางราชการออกให้แสดงในแต่ละกรณี

(ง) ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับนายจ้างใหม่หรือให้เพิ่มท้องที่การทำงานไปยังท้องที่ จังหวัดอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว โดยมีหนังสือหรือเอกสารที่ทางราชการออกให้แสดง

(จ) เป็นบุตรซึ่งเดินทางไปพร้อมกับบิดาหรือมารดาตามเงื่อนไขตามข้อ (ก) ถึง ข้อ (ง)

(๕) หน่วยงานด้านความมั่นคงหรือการรักษาความสงบเรียบร้อย รายงานว่าคนต่างด้าว ดังกล่าวมีพฤติกรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีพฤติกรรมน่าเชื่อว่าเป็น ภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุข หรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความ มั่นคงแห่งราชอาณาจักร

(๕) คนต่างด้าวถูกเลิกจ้างไม่ว่าในกรณีใด ๆ

ในกรณีตาม (๕) ให้นายจ้างแจ้งให้นายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของ คนต่างด้าวทราบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้เลิกจ้าง

คนต่างด้าวที่ถูกนายจ้างเดิมเลิกจ้างตาม (๕) หากประสงค์จะทำงานในราชอาณาจักรต่อไป ต้องมีนายจ้างใหม่รับเข้าทำงานโดยให้คนต่างด้าวยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ไม่ได้ทำงาน อยู่กับนายจ้างเดิม ทั้งนี้ ให้คนต่างด้าวยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในระยะเวลาและหลักเกณฑ์ที่อธิบดี กรมการจัดหางานกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

การสิ้นสุดการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว ของผู้ติดตามซึ่งเป็นบุตร ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่บังคับใช้กับบิดาหรือมารดาของคนต่างด้าว

ข้อ ๕ การออกนอกเขตท้องที่จังหวัดที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติของคนต่างด้าว เพื่อไปดำเนินการตรวจสัญชาติให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีตรวจสัญชาติในราชอาณาจักร ณ สถานที่ที่กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน กำหนด ให้กรมการจัดหางานหรือหน่วยงานในสังกัด จัดทำหนังสือรับรองรายชื่อพร้อมเลขประจำตัวของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ที่จะเข้ารับการตรวจสัญชาติ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบในการออกนอกเขตท้องที่จังหวัด

(๒) กรณีการเดินทางไปเพื่อตรวจสัญชาติและรับหนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง และหนังสือรับรองสถานะบุคคลของคนต่างด้าว นอกราชอาณาจักร ให้กรมการจัดหางานจัดทำหนังสือรับรองรายชื่อพร้อมเลขประจำตัวของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ที่ประเทศต้นทางตอบรับเพื่อใช้เป็นเอกสารในการออกนอกเขตท้องที่จังหวัด และการดำเนินการวิธีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร และกลับเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการทำงาน

ข้อ ๖ มิให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๑๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับกับคนต่างด้าวตามข้อ ๓ ที่ถือหนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือหนังสือรับรองสถานะบุคคล โดยได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการทำงาน

ข้อ ๗ หนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือหนังสือรับรองสถานะบุคคลของคนต่างด้าวต้องเป็นแบบที่กระทรวงการต่างประเทศให้การรับรอง

ข้อ ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองประทับตราอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งถือเอกสารตามข้อ ๗ เข้ามาและทำงานอยู่ในราชอาณาจักร นับตั้งแต่วันที่อนุญาตจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เมื่อคนต่างด้าวดังกล่าวอยู่ในราชอาณาจักรครบกำหนดระยะเวลาที่อนุญาตแล้ว หากประสงค์จะอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีกเพื่อการทำงาน ให้มีสิทธิขอยุติในราชอาณาจักรได้อีกไม่เกินสองปี

สำหรับผู้ติดตามซึ่งเป็นบุตรที่อายุไม่เกินสิบห้าปีในวันที่คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งได้รับอนุญาต ให้ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามระยะเวลาที่บิดาหรือมารดาของคนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

บุตรของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตตามวรรคสองต่อมาเมื่ออายุเกินสิบห้าปี ให้มีสิทธิอยู่ได้ตามสิทธิของบิดามารดา แต่ไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ให้สามารถทำงานได้ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย

ข้อ ๙ การได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวจะสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตตามข้อ ๘ ในกรณี

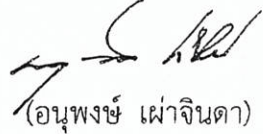
(๑) ไม่ได้ทำงานอยู่กับนายจ้างเดิม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวให้ทำงานกับนายจ้างใหม่ ในลักษณะงานตามมาตรา ๑๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ตามเงื่อนไขที่อธิบดีกรมการจัดหางานกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ไม่ได้ทำงานอยู่กับนายจ้างเดิม

(๒) เมื่อเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่มีหนังสือรับรองการจ้างงานต่อไปจาก นายจ้าง และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเดินทางออกนอกราชอาณาจักร และเดินทางกลับเข้ามา ในราชอาณาจักรอีกภายในระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

พลเอก
(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

แนวทางปฏิบัติ

ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ และสอดคล้องกับบทบัญญัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกนอกพื้นที่จังหวัดที่ได้ทำทะเบียนประวัติหรือจังหวัดที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ดังนี้

๑. การออกนอกพื้นที่กรุงเทพมหานคร/จังหวัดที่ได้ทำทะเบียนประวัติ หรือที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานตามข้อ ๔ (๓) ของประกาศกระทรวงมหาดไทย

๑.๑ กรณีเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นพยานศาล ได้รับหมายเรียกจากพนักงานสอบสวน มีหนังสือเรียกตัวจากหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงแรงงาน หรือเพื่อการรักษาพยาบาล ตามข้อ ๔ (๓) (ค) ของประกาศกระทรวงมหาดไทย

แรงงานต่างด้าวจะต้องมีหนังสือหรือเอกสารที่ทางราชการออกในแต่ละกรณี เพื่อใช้ประกอบในการออกนอกพื้นที่ และแสดงต่อเจ้าหน้าที่ที่มีการขอตรวจสอบ

๑.๒ การออกนอกพื้นที่เพื่อการทำงานตามข้อ ๔ (๓) (ง) ของประกาศกระทรวงมหาดไทย

(๑) กรณีการเปลี่ยนนายจ้าง หรือนายจ้างเดิมเปลี่ยนที่อยู่ไปยังจังหวัดอื่น

แรงงานต่างด้าวจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางานหรือผู้ได้รับมอบหมาย ให้เปลี่ยนนายจ้างหรือเปลี่ยนท้องที่การทำงานไปยังท้องที่จังหวัดอื่นก่อน แล้วจึงนำหนังสือหรือเอกสารดังกล่าว ใช้เป็นเอกสารหลักฐานในการดำเนินการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านที่อยู่เดิม และแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านที่จะเข้าอยู่ใหม่ กับนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น

(๒) การเพิ่มท้องที่การทำงานไปยังกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอื่น

แรงงานต่างด้าวจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางานหรือผู้ได้รับมอบหมายให้เพิ่มเปลี่ยนท้องที่การทำงานไปยังท้องที่อื่นก่อน และใช้หนังสือหรือเอกสารดังกล่าว เป็นเอกสารประกอบในการออกนอกพื้นที่ และแสดงต่อเจ้าหน้าที่ที่มีการขอตรวจสอบ (ไม่ต้องย้ายทะเบียนบ้าน)

๒. การออกนอกพื้นที่เพื่อการตรวจสุขภาพตามข้อ ๕ ของประกาศกระทรวงมหาดไทย

๒.๑ กรณีการพิสูจน์สัญชาติในราชอาณาจักร

ให้กรมการจัดหางานหรือหน่วยงานในสังกัดจัดทำหนังสือรับรองรายชื่อพร้อมเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ของคนต่างด้าวที่จะเข้ารับการตรวจสุขภาพ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบในการออกนอกเขตท้องที่จังหวัด ไปยังสถานที่ตรวจสุขภาพ ที่กรมการจัดหางานกำหนด

๒.๒ กรณีการเดินทางไปเพื่อตรวจสุขภาพ นอกราชอาณาจักร

ให้กรมการจัดหางานจัดทำหนังสือรับรองรายชื่อพร้อมเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ของคนต่างด้าวที่ประเทศต้นทางตอบรับ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบในการออกนอกเขตท้องที่จังหวัด และการดำเนินการวิธีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร และกลับเข้ามาในราชอาณาจักร ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ทั้งนี้ ตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ให้บุตรสามารถเดินทางไปพร้อมกับบิดาหรือมารดาตามเงื่อนไขดังกล่าวได้

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ
(เฉพาะกิจการประมงทะเล) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๘๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ และวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คนต่างด้าวที่จะได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษตามประกาศนี้ หมายถึงคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ และทำงานในเรือประมงเพื่อจับสัตว์น้ำทางทะเลกับนายจ้างอยู่แล้ว ใน ๒๒ จังหวัดที่มีพื้นที่ติดทะเล ได้แก่จังหวัดกระบี่ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี พังงา เพชรบุรี ภูเก็ต ระนอง ระยอง สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สุราษฎร์ธานี สงขลา และสตูล

ข้อ ๒ คนต่างด้าวตามข้อ ๑ ที่ประสงค์จะได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษตามประกาศนี้ ให้นายจ้างยื่นแบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวและนำคนต่างด้าวไปรายงานตัวเพื่อยื่นคำขอจัดทำทะเบียนประวัติ ตรวจสุขภาพ และขออนุญาตทำงาน ภายในเวลาระหว่างวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ ในพื้นที่จังหวัดชายทะเลที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่

ข้อ ๓ มิให้นำมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับแก่คนต่างด้าวตามข้อ ๑ ที่ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ตามข้อ ๒ แห่งประกาศนี้แล้ว ซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ทั้งนี้ ไม่เกินวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๔ การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราวตามประกาศนี้เป็นอันสิ้นสุดในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นโรคต้องห้ามตามที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดหรือเป็นผู้ที่สุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานโดยอยู่ในดุลยพินิจของแพทย์

(๒) ต้องโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดซึ่งได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(ก) ออกนอกเขตพื้นที่จังหวัดที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติ หรือจังหวัดที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน
เว้นแต่

(ก) ได้เคลื่อนย้ายออกนอกท้องที่จังหวัดที่ได้รับอนุญาตโดยทางเรือ เพื่อไปทำงาน
ในท้องที่ทุกแห่งที่มีท่าเรือทำการประมงทะเล ทั้งนี้ มิให้ออกนอกเขตบริเวณท่าเรือที่ทำการประมงทะเล

(ข) เพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นพยานศาล ได้รับหมายเรียกจาก
พนักงานสอบสวน มีหนังสือเรียกตัวจากหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงแรงงาน หรือเพื่อการรักษาพยาบาล
โดยมีหนังสือหรือเอกสารที่ทางราชการออกให้แสดงในแต่ละกรณี

(ค) ได้รับอนุญาตให้ทำงานในเรือประมงกับนายจ้างใหม่ ตามเงื่อนไขที่กรมการจัดหางาน
กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว โดยมีหนังสือหรือเอกสารที่ทางราชการออกให้แสดง

(๔) หน่วยงานด้านความมั่นคงหรือการรักษาความสงบเรียบร้อย รายงานว่าคนต่างด้าว
ดังกล่าวมีพฤติกรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือมีพฤติกรรมน่าเชื่อว่าเป็น
ภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุข หรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความ
มั่นคงแห่งราชอาณาจักร

(๕) คนต่างด้าวถูกเลิกจ้างไม่ว่าในกรณีใด ๆ

ในกรณีตาม (๕) ให้นายจ้างแจ้งให้นายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของ
คนต่างด้าวทราบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เลิกจ้าง

คนต่างด้าวที่ถูกนายจ้างเดิมเลิกจ้างตาม (๕) หากประสงค์จะทำงานในราชอาณาจักรต่อไป
ต้องมีนายจ้างใหม่รับเข้าทำงานในเรือประมงทะเลเท่านั้น ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ไม่ได้ทำงาน
อยู่กับนายจ้างเดิม ทั้งนี้ ให้คนต่างด้าวยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในระยะเวลาและหลักเกณฑ์ที่อธิบดี
กรมการจัดหางานกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

ข้อ ๕ การออกนอกเขตท้องที่จังหวัดที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติของคนต่างด้าว เพื่อไป
ดำเนินการตรวจสัญชาติ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีตรวจสัญชาติในราชอาณาจักร ณ สถานที่ที่กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน
กำหนด ให้กรมการจัดหางานหรือหน่วยงานในสังกัด จัดทำหนังสือรับรองรายชื่อพร้อมเลขประจำตัวของ
คนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ที่จะเข้ารับการตรวจสัญชาติ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบ
ในการออกนอกเขตท้องที่จังหวัด

(๒) กรณีการเดินทางไปเพื่อตรวจสัญชาติและรับหนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือ
เดินทาง และหนังสือรับรองสถานะบุคคลของคนต่างด้าว นอกราชอาณาจักร ให้กรมการจัดหางานจัดทำ
หนังสือรับรองรายชื่อพร้อมเลขประจำตัวของคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ที่ประเทศ
ต้นทางตอบรับ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบในการออกนอกเขตท้องที่จังหวัด และการดำเนินการวิธี
การเดินทางออกนอกราชอาณาจักร และกลับเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการทำงาน

ข้อ ๖ มิให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๑๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒
มาใช้บังคับกับคนต่างด้าวตามข้อ ๓ ที่ถือหนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือหนังสือรับรอง
สถานะบุคคล โดยได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการทำงาน

ข้อ ๗ หนังสือเดินทาง เอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง หรือหนังสือรับรองสถานะบุคคล
ของคนต่างด้าวต้องเป็นแบบที่กระทรวงการต่างประเทศให้การรับรอง

ข้อ ๘ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองประทับตราอนุญาตให้คนต่างด้าว ซึ่งถือเอกสารตามข้อ ๗ เข้ามาและทำงานอยู่ในราชอาณาจักร นับตั้งแต่วันที่อนุญาตจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เมื่อคนต่างด้าวดังกล่าวอยู่ในราชอาณาจักรครบกำหนดระยะเวลาที่อนุญาตแล้ว หากประสงค์ จะอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปอีกเพื่อการทำงาน ให้มีสิทธิขออยู่ในราชอาณาจักรได้อีกไม่เกินสองปี

ข้อ ๙ การได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวจะสิ้นสุดลงก่อนระยะเวลา ที่ได้รับอนุญาตตามข้อ ๘ ในกรณี

(๑) ไม่ได้ทำงานอยู่กับนายจ้างเดิม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนตามกฎหมาย ว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวให้ทำงานกับนายจ้างใหม่ ในลักษณะงานและพื้นที่ตามข้อ ๑ ตามเงื่อนไข ที่อธิบดีกรมการจัดหางานกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ไม่ได้ทำงานอยู่กับนายจ้างเดิม

(๒) เมื่อเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่มีหนังสือรับรองการจ้างงานต่อไปจาก นายจ้าง และได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเดินทางออกนอกราชอาณาจักร และเดินทางกลับเข้ามา ในราชอาณาจักรอีกภายในระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

แนวทางปฏิบัติ

ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ
(เฉพาะกิจการประมงทะเล) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ และสอดคล้องกับบทบัญญัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกนอกพื้นที่จังหวัดที่ได้ทำทะเบียนประวัติหรือจังหวัดที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ดังนี้

๑. การออกนอกพื้นที่กรุงเทพมหานคร/จังหวัดที่ได้ทำทะเบียนประวัติ หรือที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ตามข้อ ๔ (๓) ของประกาศกระทรวงมหาดไทย

๑.๑ กรณีเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นพยานศาล ได้รับหมายเรียกจากพนักงานสอบสวน มีหนังสือเรียกตัวจากหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงแรงงาน หรือเพื่อการรักษาพยาบาล ตามข้อ ๔ (๓) (ข) ของประกาศกระทรวงมหาดไทย

แรงงานต่างด้าวจะต้องมีหนังสือหรือเอกสารที่ทางราชการออกในแต่ละกรณี เพื่อใช้ประกอบในการออกนอกพื้นที่ และแสดงต่อเจ้าหน้าที่ที่มีการขอตรวจสอบ

๑.๒ กรณีการเปลี่ยนนายจ้าง ตามข้อ ๔ (๓) (ค) ของประกาศกระทรวงมหาดไทย

แรงงานต่างด้าวจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางานหรือผู้ได้รับมอบหมายให้เปลี่ยนนายจ้างใหม่ก่อน แล้วจึงนำหนังสือหรือเอกสารดังกล่าว ใช้เป็นเอกสารหลักฐานในการดำเนินการแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านที่อยู่เดิม และแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านที่จะเข้าอยู่ใหม่กับนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น

๒. การออกนอกพื้นที่เพื่อการตรวจสัญชาติตามข้อ ๕ ของประกาศกระทรวงมหาดไทย

๒.๑ กรณีการพิสูจน์สัญชาติในราชอาณาจักร

ให้กรมการจัดหางานหรือหน่วยงานในสังกัดจัดทำหนังสือรับรองรายชื่อพร้อมเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ของคนต่างด้าวที่จะเข้ารับการตรวจสัญชาติ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบในการออกนอกเขตท้องที่จังหวัด ไปยังสถานที่ตรวจสัญชาติ ที่กรมการจัดหางานกำหนด

๒.๒ กรณีการเดินทางไปเพื่อตรวจสัญชาติ นอกราชอาณาจักร

ให้กรมการจัดหางานจัดทำหนังสือรับรองรายชื่อพร้อมเลขประจำตัว ๑๓ หลัก ของคนต่างด้าวที่ประเทศต้นทางตอบรับ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบในการออกนอกเขตท้องที่จังหวัด และการดำเนินการวิธีการเดินทางออกนอกราชอาณาจักร และกลับเข้ามาในราชอาณาจักร ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

บันทึกความเข้าใจ
ระหว่าง
รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
กับ

รัฐบาลแห่งสหภาพพม่า
ว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน

*****

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าซึ่งต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า “ภาคี” มีความห่วงกังวลเกี่ยวกับผลกระทบในด้านลบทางสังคมและเศรษฐกิจอันมีสาเหตุมาจากการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

ปรารถนาที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศ ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์และขอบเขต

ข้อ ๑

ภาคีจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อให้แน่ใจว่ามี

๑) ขั้นตอนการดำเนินการที่เหมาะสมในการจ้างแรงงาน
๒) การส่งกลับอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งแรงงานที่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการจ้างแรงงานเสร็จสิ้นแล้ว หรือถูกเนรเทศโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งไปยังประเทศซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดก่อนที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขการจ้างแรงงานเสร็จสิ้น

๓) การคุ้มครองอันสมควรแก่แรงงานเพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีการละเมิดสิทธิและการคุ้มครองของแรงงานและแรงงานได้รับสิทธิที่พึงได้

๔) การป้องกันและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพต่อการข้ามแดนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การค้าแรงงานที่มีขอบด้วยกฎหมาย และการจ้างแรงงานที่มีขอบด้วยกฎหมาย

บันทึกความเข้าใจนี้ไม่ใช่กับกระบวนการจ้างแรงงานอื่นที่มีอยู่และที่สอดคล้องกับกฎหมายของภาคีอยู่แล้ว

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

ข้อ ๒

เพื่อความมุ่งประสงค์ของบันทึกความเข้าใจนี้ กระทรวงแรงงานแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงแรงงานแห่งสหภาพพม่าจะเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและสำหรับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าตามลำดับ

ข้อ ๓

ภาคีโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะจัดให้มีการหารืออย่างสม่ำเสมอในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและ/หรือระดับรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละครั้ง โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามบันทึกความเข้าใจ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของภาคีทั้งสองจะทำงานร่วมกันเพื่อกำหนดขั้นตอนในการนำแรงงานที่มีขอบด้วยกฎหมายซึ่งพำนักอยู่ในประเทศของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งก่อนการมีผลบังคับใช้ของบันทึกความเข้าใจนี้เข้ามารวมอยู่ในขอบเขตของบันทึกความเข้าใจ

อำนาจหน้าที่และขั้นตอน

ข้อ ๔

ภาคีจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อให้แน่ใจว่ากระบวนการในการจ้างแรงงานเป็นไปอย่างเหมาะสม

-๒-

การจ้างแรงงานจำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเทศก่อน การอนุญาตอาจกระทำได้เมื่อได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับของประเทศนั้นครบถ้วนแล้ว

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อาจยกเลิกหรือเพิกถอนการอนุญาตของตนเมื่อใดก็ได้ โดยสอดคล้องกับกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

การยกเลิกหรือการเพิกถอนการอนุญาตจะไม่มีผลกระทบต่อการใด ๆ ที่ได้กระทำเสร็จสิ้นแล้ว ก่อนการยกเลิกหรือเพิกถอน

ข้อ ๕

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อาจแจ้งหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของอีกฝ่ายหนึ่งโดยการเสนอ การจ้างแรงงานเกี่ยวกับความต้องการจ้างแรงงาน จำนวน ระยะเวลา คุณสมบัติที่ต้องการ เงื่อนไขของการจ้างแรงงานและค่าตอบแทนที่นายจ้างเสนอให้

ข้อ ๖

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะจัดทำให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งบัญชีรายชื่อ ผู้สมัครงานที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว พร้อมข้อเสนอของบุคคลดังกล่าวเกี่ยวกับอายุ ที่อยู่ถาวร บุคคลอ้างอิง การศึกษา ประสบการณ์และอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการพิจารณาของนายจ้าง

ข้อ ๗

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะประสานกับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แน่ใจว่าผู้สมัครงานนั้นซึ่งได้รับการคัดเลือกโดยนายจ้างและได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตาม ข้อ ๔ ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้ด้วย

- ๑) การตรวจลงตรา หรือการอนุญาตให้เข้าในรูปแบบอื่น
- ๒) การอนุญาตให้ทำงาน
- ๓) การประกันสุขภาพหรือการบริการด้านสุขภาพ
- ๔) การชำระเงินเข้ากองทุนสะสมตามหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเทศกำหนด
- ๕) ภาษีหรืออื่น ๆ ตามที่ภาคีกำหนด
- ๖) สัญญาการจ้างแรงงานของนายจ้างและลูกจ้าง

นายจ้างและลูกจ้างจะต้องลงนามในสัญญาที่มีเงื่อนไขของการจ้างแรงงาน และมอบสำเนา สัญญาดังกล่าวของแต่ละฝ่ายให้แก่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

ข้อ ๘

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ จะรับผิดชอบการบริหารบัญชีรายชื่อแรงงานซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานภายใต้บันทึกความเข้าใจนี้ เพื่อความมุ่งประสงค์ในการอ้างอิงและทบทวน หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะเก็บรักษาบัญชีรายชื่อของแรงงาน ซึ่งได้รายงานตัวหรือมีเอกสารซึ่งรับรองว่าได้เดินทางกลับถึงถิ่นที่อยู่ถาวรหลังการสิ้นสุดของเงื่อนไขการจ้างอย่างน้อย ๔ ปี นับจากวันรายงานตัวหรือวันที่มีการรับรอง

การกลับและการส่งกลับ

ข้อ ๙

เว้นแต่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น เงื่อนไขการจ้างแรงงานจะไม่เกิน ๒ ปี หากจำเป็นอาจขยายออกไปเป็นระยะเวลาอีก ๒ ปี ไม่ว่าในกรณีใด ระยะเวลาการจ้างแรงงานจะไม่เกิน ๔ ปี หลังจากนั้นให้ถือว่าเป็นการสิ้นสุดระยะเวลาการจ้างแรงงาน

แรงงานซึ่งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการจ้างเสร็จสิ้นแล้ว จะสมัครเข้ารับการจ้างซ้ำได้ต่อเมื่อวันระยะสามปี

-๓-

ข้อ ๑๐

ภาคีจะให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่เพื่อให้แน่ใจว่าแรงงานที่สุจริตซึ่งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการจ้างเสร็จสิ้นแล้วจะกลับไปยังถิ่นที่อยู่ถาวร

ข้อ ๑๑

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงาน จะจัดตั้งและบริหารกองทุนสะสม แรงงานจะต้องจ่ายเงินสมทบเป็นรายเดือนเข้ากองทุนดังกล่าวเป็นจำนวนเงินเท่ากับร้อยละ ๑๕ ของเงินเดือนของตน

ข้อ ๑๒

แรงงานซึ่งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการจ้างแรงงานเสร็จสิ้นแล้วและกลับไปยังถิ่นที่อยู่ถาวร ของตนมีสิทธิได้รับคืนเงินสมทบเข้ากองทุนสะสมไว้เต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ย โดยการยื่นคำร้องต่อ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ๓ เดือน ก่อนกำหนดเดินทางภายหลังการจ้างเสร็จสิ้น การจ่ายเงินให้แก่แรงงาน จะต้องกระทำภายใน ๗ วัน ภายหลังการจ้างเสร็จสิ้น

ในกรณีที่แรงงานถูกยกเลิกการจ้างก่อนการจ้างเสร็จสิ้นและจะต้องกลับไปยังถิ่นที่อยู่ถาวรของตน การคืนเงินกองทุนสะสมและดอกเบี้ยจะต้องกระทำภายใน ๗ วัน ภายหลังการยกเลิกการจ้าง

ข้อ ๑๓

การเดินทางกลับประเทศซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดเป็นการชั่วคราวของแรงงานซึ่งเงื่อนไขของการจ้าง แรงงานยังคงมีผลและโดยสอดคล้องกับข้อบังคับของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ย่อมไม่เป็นที่ให้การ อนุญาตการจ้างตามที่ระบุไว้ในข้อ ๔ สิ้นสุดลง

ข้อ ๑๔

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงานจะเป็นผู้กำหนดขั้นตอนและเอกสารที่ จะต้องใช้ในการยื่นคำร้องตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑๒

ข้อ ๑๕

สิทธิในการรับคืนเงินสมทบเข้ากองทุนสะสมเป็นอันสิ้นสุดไปสำหรับแรงงานที่ไม่กลับไปยังถิ่น ฐานที่อยู่ถาวรของตนเมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขการจ้างเสร็จสิ้นแล้ว

ข้อ ๑๖

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศผู้จ้างอาจถอนเงินจากกองทุนสะสม เพื่อใช้เป็น ค่าใช้จ่ายในด้านบริหารซึ่งเกิดแก่ธนาคารและในการส่งกลับแรงงานไปยังประเทศถิ่นกำเนิด

การคุ้มครอง

ข้อ ๑๗

ภาคีในประเทศผู้จ้างจะทำให้แน่ใจว่าแรงงานจะได้รับการคุ้มครองตามขอบทของกฎหมาย ภายในของแต่ละประเทศ

ข้อ ๑๘

แรงงานของภาคีทั้งสองฝ่าย จะได้รับค่าจ้างและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ เท่ากับแรงงานท้องถิ่น ได้รับบนพื้นฐานของหลักการไม่เลือกปฏิบัติ และความเท่าเทียมกันทางเพศ เชื้อชาติ และศาสนา

ข้อ ๑๙

ข้อพิพาทใดระหว่างแรงงานกับนายจ้างในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจ้างให้ระงับโดยหน่วยงานที่มี อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและข้อบังคับในประเทศผู้จ้าง

-๔-

การดำเนินการต่อการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

ข้อ ๒๐

ภาคีจะต้องดำเนินการมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงภายในดินแดนของตนเพื่อป้องกันและปราบปรามการข้ามแดนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การค้าแรงงานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และการจ้างแรงงานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๒๑

ภาคีจะแลกเปลี่ยนข้อสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ การเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และการจ้างโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

การแก้ไข

ข้อ ๒๒

การแก้ไขบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ในประการใดอาจกระทำได้โดยความเห็นชอบร่วมกันของของคู่ภาคีผ่านช่องทางการทูต

การระงับข้อพิพาท

ข้อ ๒๓

ข้อแตกต่างหรือข้อพิพาทใดที่เกิดจากบันทึกความเข้าใจนี้ให้ระงับอย่างฉันทมิตรโดยการหารือระหว่างภาคี

การบังคับใช้และการยกเลิก

ข้อ ๒๔

บันทึกความเข้าใจนี้จะมีผลบังคับใช้หลังจากวันที่ลงนาม และอาจบอกเลิกเป็นลายลักษณ์อักษรโดยภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การบอกเลิกจะมีผล ๙๐ วัน นับจากวันที่แจ้ง ในกรณีที่บันทึกความเข้าใจนี้ได้รับการบอกเลิกโดยภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เพื่อผลประโยชน์ของแรงงาน ภาคีจะหารือกันว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อสัญญาการจ้างซึ่งยังคงมีผลอยู่

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายซึ่งได้รับมอบอำนาจอย่างถูกต้องจากรัฐบาลของตนได้ลงนามบันทึกความเข้าใจนี้

ลงนาม ณ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน คริสต์ศักราช ๒๐๐๓ เป็นภาษาไทย ภาษาพม่า และภาษาอังกฤษ ทำเป็นต้นฉบับสองฉบับซึ่งทั้งหมดถูกต้องเท่าเทียมกัน ในกรณีที่มีความแตกต่างกันในการตีความให้ใช้ฉบับภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่า

(นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

(นายวิน อ่อง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ว่าด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน

*****

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และ รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ภาคี”

มีความห่วงกังวลเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการค้ามนุษย์ที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็วในภูมิภาค และผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างลึกซึ้ง อันมีสาเหตุมาจากการจ้างแรงงานผิดกฎหมายอย่างกว้างขวาง

ยอมรับหลักการที่ระบุไว้ใน “ปฏิญญากรุงเทพฯด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานที่ไม่เป็นไปตามกฎระเบียบปี ๒๕๔๒”

ปรารถนาที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศ ได้ตกลงกัน ดังนี้

วัตถุประสงค์และขอบเขต

ข้อ ๑

ภาคีจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อให้มี

- ๑) ขั้นตอนการดำเนินการที่เหมาะสมในการจ้างแรงงาน
- ๒) มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการส่งกลับแรงงานที่ครบวาระการจ้างงานหรือถูกเนรเทศ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งไปยังภูมิลำเนาเดิม
- ๓) การคุ้มครองอันสมควรแก่แรงงานทั้งสองฝ่าย
- ๔) การป้องกันปราบปรามการข้ามแดนผิดกฎหมาย การค้าแรงงานเถื่อนและการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่รวมถึงกระบวนการจ้างแรงงานอื่นที่ได้ดำเนินการตามกฎหมายของภาคีอยู่แล้ว

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

ข้อ ๒

กระทรวงแรงงานแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจะเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

ข้อ ๓

ภาคีโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ จะจัดการประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส และ/หรือ ระดับรัฐมนตรีอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละครั้ง โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ เพื่อหารือในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุวัติการตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

อำนาจหน้าที่และขั้นตอน

ข้อ ๔

การจ้างแรงงานจำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเทศก่อน และหน่วยงานที่มีอำนาจจะให้การอนุญาตดังกล่าวหลังจากที่ได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในกฎหมายและระเบียบของประเทศนั้นแล้ว

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อาจยกเลิกหรือเพิกถอนการอนุญาตที่ได้ให้ไปตามที่กล่าวข้างต้นเมื่อใดก็ได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องภายในประเทศนั้น

-๒-

การยกเลิกหรือเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคสอง ไม่มีผลกระทบต่อการใช้ที่ได้กระทำโดยสมบูรณ์แล้วก่อนวันประกาศการยกเลิกหรือเพิกถอน

ข้อ ๕

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อาจแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเกี่ยวกับความต้องการจ้างแรงงาน จำนวน ระยะเวลา คุณสมบัติที่ต้องการ เงื่อนไขและค่าตอบแทนที่นายจ้างเสนอให้

ข้อ ๖

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ภูมิลำเนา บุคคลอ้างอิง การศึกษา ประสบการณ์และอื่น ๆ ที่เห็นว่าจำเป็นสำหรับการพิจารณาของนายจ้าง

ข้อ ๗

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะร่วมมือกับหน่วยงานด้านตรวจคนเข้าเมืองและส่วนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สมัครงานซึ่งได้รับการคัดเลือกโดยนายจ้าง และได้รับการอนุญาตอย่างถูกต้องตาม ข้อ ๔ ดำเนินการให้รวมถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) การตรวจลงตรา หรือ เอกสารอนุญาตเข้าเมืองในรูปแบบอื่น
- ๒) ใบอนุญาตการทำงาน
- ๓) การประกันหรือการบริการสุขภาพ
- ๔) การชำระเงินเข้ากองทุนเพื่อการส่งกลับตามที่กำหนดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเทศ
- ๕) ภาษีหรืออื่น ๆ ตามที่ประเทศที่เกี่ยวข้องกำหนด

ข้อ ๘

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของสองประเทศจะเก็บรักษาบัญชีรายชื่อบุคคลเช่นว่า ซึ่งได้รายงานตัวหรือมีหลักฐานประทับตราว่าได้เดินทางกลับประเทศเมื่อสิ้นสุดช่วงการจ้างมาแล้วไว้อย่างน้อย ๔ ปี นับจากวันรายงานตัวหรือวันประทับตราว่าได้เดินทางกลับประเทศหรือสิ้นสุดการจ้าง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงและตรวจสอบ

การกลับและการส่งกลับ

ข้อ ๙

หากมิได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น วาระการจ้างแรงงานของแต่ละคนจะมีกำหนดไม่เกิน ๒ ปี หากจำเป็นให้อนุญาตให้ทำงานต่อได้เป็นระยะเวลาอีก ๒ ปี โดยไม่ว่ากรณีจะเป็นเช่นใดก็ตาม วาระการจ้างแรงงานของแต่ละคนจะมีกำหนดไม่เกิน ๔ ปี และเมื่อครบ ๔ ปีแล้ว ให้ถือว่าเป็นการสิ้นสุดวาระการจ้างงาน นอกจากนี้ การยกเลิกการจ้างงานก่อนกำหนดก็ให้ถือเป็นการสิ้นสุดวาระการจ้างงานด้วย

แรงงานซึ่งสิ้นสุดวาระการจ้างแรงงานแล้ว จะสมัครเข้าทำงานได้ใหม่ก็ต่อเมื่อครบระยะเวลา ๓ ปี หลังสิ้นสุดวาระการจ้างงานครั้งก่อน เว้นเสียแต่ว่าบุคคลนั้นถูกยกเลิกการทำงานก่อนกำหนดโดยมิใช่ความผิดของตน

ข้อ ๑๐

ภาคีจะให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่เพื่อส่งแรงงานกลับประเทศ เมื่อสิ้นสุดวาระการจ้างงาน

ข้อ ๑๑

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงาน จะจัดตั้งกองทุนเพื่อการส่งกลับในประเทศของตน ให้แรงงานชำระเงินเป็นรายเดือนเข้ากองทุนดังกล่าวเป็นจำนวนเงินเท่ากับร้อยละ ๑๕ ของเงินเดือนของแรงงานคนนั้น ๆ

-๓-

ข้อ ๑๒

แรงงานที่ประสงค์จะเดินทางกลับถิ่นฐานเดิมของตนมีสิทธิได้รับคืนเงินสะสมที่ตนได้ชำระเข้ากองทุนเพื่อการส่งกลับเต็มจำนวน พร้อมดอกเบี้ย โดยยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อขอรับคืนเงินสะสมในกองทุนเพื่อการส่งกลับ ๓ เดือน ก่อนกำหนดเดินทางกลับประเทศของตน และกองทุนต้องส่งเงินสะสมคืนให้แก่แรงงานภายใน ๔๕ วันนับตั้งแต่สิ้นสุดวันจ้างงาน

ข้อ ๑๓

การเดินทางข้ามพรมแดนในระหว่างที่ยังไม่สิ้นสุดวาระการทำงาน และผู้เดินทางได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดแล้ว ย่อมไม่เป็นเหตุให้การอนุญาตตามข้อ ๔ ต้องสิ้นสุดลง

ข้อ ๑๔

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงานจะเป็นผู้กำหนดขั้นตอนและเอกสารที่จะต้องใช้ในการยื่นคำร้องตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑๒

ข้อ ๑๕

สิทธิในการรับคืนเงินสะสมในกองทุนเพื่อการส่งกลับเป็นอันสิ้นสุดไป หากแรงงาน ไม่เดินทางกลับไปรายงานตัวยังถิ่นฐานเมื่อสิ้นสุดวาระการจ้างงาน

ข้อ ๑๖

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงานอาจเบิกถอนเงินจากกองทุนเพื่อการส่งกลับ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งกลับแรงงานไปยังถิ่นฐาน

การคุ้มครอง

ข้อ ๑๗

ภาคีจะคุ้มครองแรงงานตามที่ระบุไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศนั้น

ข้อ ๑๘

แรงงานของคู่ภาคี จะได้รับค่าจ้างและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ตามที่แรงงานท้องถิ่นได้รับตามหลักการการไม่เลือกปฏิบัติ และความเท่าเทียมกันทางเพศ เชื้อชาติ และศาสนา

ข้อ ๑๙

ข้อพิพาทระหว่างแรงงานกับนายจ้างในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานจะต้องได้รับการคลี่คลายแก้ไขโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบภายในของประเทศที่เป็นผู้จ้างงาน

การดำเนินการต่อการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

ข้อ ๒๐

ภาคีจะต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงภายในอาณาเขตของตนที่จะป้องกันและปราบปรามการข้ามแดนโดยผิดกฎหมาย การค้าแรงงานเถื่อนและการจ้างแรงงานข้ามพรมแดนผิดกฎหมาย

ข้อ ๒๑

ภาคีจะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นการค้ามนุษย์ การเข้าเมืองผิดกฎหมาย การค้าแรงงานเถื่อน และการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

การแก้ไข

ข้อ ๒๒

ข้อแก้ไขใด ๆ ในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะต้องกระทำโดยความเห็นชอบร่วมกันของคู่ภาคี โดยผ่านช่องทางการทูต

-๔-

การระงับข้อขัดแย้ง

ข้อ ๒๓

ให้ระงับข้อขัดแย้งใด ๆ ที่อาจเกิดจากบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ฉันทมิตร โดยการหารือระหว่างประเทศภาคี

การบังคับใช้และการยกเลิก

ข้อ ๒๔

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ลงนาม เว้นแต่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะขอยกเลิกโดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง การยกเลิกจะมีผล ๓ เดือนจากวันที่แจ้ง

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาลของตนให้ลงนามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

ทำ ณ เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่สิบแปด เดือนตุลาคม พุทธศักราชสองพันห้าร้อยสี่สิบห้า ตรงกับคริสต์ศักราชสองพันสอง คู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาไทยและภาษาลาว ทั้งสองภาษามีคุณค่าเท่าเทียมกัน

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว

(นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

(นายสมพันธ์ แพงคำมี)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ)
 บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
 กับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา
 ว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน

*****

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า
 “ภาคี”

ยอมรับหลักการที่ระบุไว้ใน “ปฏิญญากรุงเทพว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐาน ที่ไม่เป็นไปตาม
 กฎระเบียบปี ๒๕๔๒”

มีความห่วงกังวลเกี่ยวกับผลกระทบในด้านลบทางสังคมและเศรษฐกิจ อันมีสาเหตุมาจากการจ้าง
 แรงงานผิดกฎหมาย

ปรารถนาที่จะเพิ่มพูนความร่วมมือที่เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศ
 ได้ตกลงกัน ดังนี้

วัตถุประสงค์และขอบเขต

มาตรา ๑

ภาคีจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อให้มี

- ๑) ขั้นตอนการดำเนินการที่เหมาะสมในการจ้างแรงงาน
- ๒) มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการส่งกลับแรงงานที่ครบวาระการจ้างงานหรือถูกผลักดันออก
 โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งไปยังภูมิลำเนาเดิมก่อนที่เงื่อนไขการจ้างงานจะยุติ
- ๓) การคุ้มครองอันสมควรแก่แรงงานเพื่อให้แน่ใจว่าแรงงานดังกล่าวจะไม่มี การสูญเสียสิทธิ
 และได้รับการคุ้มครองตามที่แรงงานพึงได้รับ
- ๔) การป้องกันและปราบปรามอย่างมีประสิทธิภาพต่อการข้ามแดนผิดกฎหมาย การค้า
 แรงงานผิดกฎหมาย และการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่ครอบคลุมถึงกระบวนการจ้างแรงงานอื่นที่ได้ดำเนินการตาม
 กฎหมายของภาคีอยู่แล้ว

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

มาตรา ๒

กระทรวงแรงงานแห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงสวัสดิการสังคม และการฟื้นฟูเยาวชน
 แห่งราชอาณาจักรกัมพูชาจะเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ของบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

มาตรา ๓

ภาคีโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ จะจัดการประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส และ/หรือ ระดับ
 รัฐมนตรีอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละครั้ง โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ เพื่อหารือในประเด็นต่าง ๆ ที่
 เกี่ยวข้องกับการอนุวัติการตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของภาคีทั้งสองฝ่าย
 จะทำงานร่วมกันเพื่อกำหนดขั้นตอนในการนำแรงงานผิดกฎหมาย ซึ่งพำนักอยู่ในประเทศของภาคีฝ่ายใด
 ฝ่ายหนึ่งก่อนที่จะบันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้เข้ามาอยู่ในภายใต้ขอบเขตของบันทึกความเข้าใจใน
 ฉบับนี้

อำนาจหน้าที่และขั้นตอน

มาตรา ๔

ภาคีจะดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อให้ขั้นตอนในการว่าจ้างแรงงานเป็นไปอย่าง
 เหมาะสม

-๒-

ในการจ้างแรงงานจำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเทศก่อน และหน่วยงานที่มีอำนาจจะให้การอนุญาตดังกล่าวหลังจากที่ได้มีการปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในกฎหมายและระเบียบของประเทศนั้นแล้ว

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อาจยกเลิกหรือเพิกถอนการอนุญาตที่ได้ให้ไปตามที่กล่าวข้างต้นเมื่อใดก็ได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องภายในประเทศนั้น

การยกเลิกหรือเพิกถอนการอนุญาตจะไม่มีผลกระทบต่อการใด ๆ ที่ได้กระทำโดยสมบูรณ์แล้วก่อนวันประกาศการยกเลิกหรือเพิกถอน

มาตรา ๕

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อาจแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเกี่ยวกับความต้องการจ้างแรงงาน จำนวน ระยะเวลา คุณสมบัติที่ต้องการ เงื่อนไขและค่าตอบแทนที่นายจ้างเสนอให้

มาตรา ๖

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมีข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ภูมิลำเนา บุคคลอ้างอิง การศึกษา ประสบการณ์และอื่น ๆ ที่เห็นว่าจำเป็นสำหรับการพิจารณาของนายจ้าง

มาตรา ๗

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะร่วมมือกับหน่วยงานด้านตรวจคนเข้าเมืองและส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สมัครงานซึ่งได้รับการคัดเลือกโดยนายจ้าง และได้รับการอนุญาตอย่างถูกต้องตามข้อ ๔ ดำเนินการให้รวมถึงข้อบังคับต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) การตรวจลงตรา หรือ เอกสารอนุญาตเข้าเมืองในรูปแบบอื่น
- ๒) ใบอนุญาตการทำงาน
- ๓) ใบประกันหรือการบริการสุขภาพ
- ๔) การชำระเงินเข้ากองทุนสะสมตามที่กำหนดโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเทศ

๕) ภาษีหรืออื่น ๆ ตามที่ประเทศที่เกี่ยวข้องกำหนด

๖) สัญญาการจ้างงานของนายจ้างและลูกจ้าง

นายจ้างและลูกจ้างจะต้องลงนามในเงื่อนไขและระยะเวลาการจ้างงานตามที่ระบุในสัญญาและมอบสำเนาสัญญาดังกล่าวของแต่ละฝ่ายให้แก่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

มาตรา ๘

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่จะรับผิดชอบในการจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลผู้ได้รับอนุญาตให้ทำงานตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของสองประเทศจะเก็บรักษาบัญชีรายชื่อบุคคลเช่นว่า ซึ่งได้รายงานตัวหรือมีหลักฐานประทับตราว่าได้เดินทางกลับที่อยู่ถาวรเมื่อสิ้นสุดช่วงการจ้างมาแล้วไว้อย่างน้อย ๔ ปี นับจากวันรายงานตัวหรือวันประทับตราว่าได้เดินทางกลับประเทศหรือวันสิ้นสุดการจ้าง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงและตรวจสอบ

การกลับและการส่งกลับ

มาตรา ๙

หากมิได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น วาระการจ้างแรงงานจะมีกำหนดไม่เกิน ๒ ปี หากจำเป็นให้อนุญาตให้ทำงานต่อได้เป็นระยะเวลาอีก ๒ ปี โดยไม่ว่ากรณีจะเป็นเช่นใดก็ตาม วาระการจ้างแรงงานจะมีกำหนดไม่เกิน ๔ ปี และเมื่อครบ ๔ ปีแล้ว ให้ถือว่าเป็นการสิ้นสุดวาระการจ้างงาน

แรงงานซึ่งสิ้นสุดวาระการจ้างแรงงานแล้ว จะสมัครเข้าทำงานได้ใหม่เมื่อครบระยะเวลา ๓ ปี หลังสิ้นสุดวาระการจ้างงานครั้งก่อน

-๓-

มาตรา ๑๐

ภาคีจะให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่เพื่อให้การส่งกลับแรงงาน ซึ่งสิ้นสุดวาระการจ้างงานแล้ว กลับที่อยู่ถาวร

มาตรา ๑๑

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงาน จะจัดตั้งกองทุนสะสม โดยให้แรงงาน ชำระเงินเป็นรายเดือนเข้ากองทุนดังกล่าวเป็นจำนวนเงินเท่ากับร้อยละ ๑๕ ของเงินเดือนของแรงงานคนนั้น ๆ

มาตรา ๑๒

แรงงานที่ประสงค์จะเดินทางกลับถิ่นฐานเดิมของตนมีสิทธิได้รับคืนเงินสะสมที่ตนได้ชำระเข้า กองทุนสะสมเต็มจำนวน พร้อมดอกเบี้ย โดยยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ เพื่อขอรับคืนเงิน ๓ เดือน ก่อนกำหนดเดินทางกลับประเทศของตน และกองทุนต้องส่งเงินสะสมคืนให้แก่แรงงานภายใน ๔๕ วัน นับตั้งแต่สิ้นสุดการจ้างงาน

มาตรา ๑๓

การเดินทางกลับประเทศถิ่นกำเนิดเป็นการชั่วคราว ในระหว่างที่ยังไม่สิ้นสุดวาระการทำงาน และผู้เดินทางได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดแล้ว ย่อมไม่เป็นเหตุให้การอนุญาต การจ้างงานตามมาตรา ๔ ต้องสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๔

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงานจะเป็นผู้กำหนดขั้นตอนและเอกสารที่ จะต้องใช้ในการยื่นคำร้องขอรับเงินสะสม ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๕

สิทธิในการรับคืนเงินสะสมในกองทุนเพื่อการส่งกลับเป็นอันสิ้นสุดไป หากแรงงานไม่เดินทาง กลับไปไปยังที่อยู่ถาวรเมื่อสิ้นสุดวาระการจ้างงาน

มาตรา ๑๖

หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศที่เป็นผู้จ้างงานอาจเบิกถอนเงินจากกองทุนสะสม เพื่อ เป็นค่าใช้จ่ายของธนาคารในการบริหารเงินกองทุนและเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งกลับแรงงานไปยังประเทศ ถิ่นกำเนิด

การคุ้มครอง

มาตรา ๑๗

ภาคีในประเทศที่เป็นผู้จ้างงานจะคุ้มครองแรงงานตามที่ระบุไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องใน ประเทศนั้น

มาตรา ๑๘

แรงงานของคู่ภาคี จะได้รับค่าจ้างและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ตามที่แรงงานท้องถิ่นได้รับตาม หลักการการไม่เลือกปฏิบัติ และความเท่าเทียมกันทางเพศ เชื้อชาติ และศาสนา

มาตรา ๑๙

ข้อพิพาทระหว่างแรงงานกับนายจ้างในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจ้างแรงงานจะต้องได้รับการ คลี่คลายแก้ไขโดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบภายในของประเทศที่เป็นผู้จ้างงาน

การดำเนินการต่อการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

มาตรา ๒๐

ภาคีจะต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงภายในอาณาเขตของตนที่จะป้องกันและปราบปรามการข้ามพรมแดนโดยผิดกฎหมาย การค้าแรงงานเถื่อน และการจ้างแรงงานข้ามพรมแดนผิดกฎหมาย

-๔-

มาตรา ๒๑

ภาคีจะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำอันเป็นการค้ามนุษย์ การเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย การค้าแรงงานเถื่อน และการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย

การแก้ไข

มาตรา ๒๒

ข้อแก้ไขใด ๆ ในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะต้องกระทำโดยความเห็นชอบร่วมกันของคู่ภาคี โดยผ่านช่องทางการทูต

การระงับข้อขัดแย้ง

มาตรา ๒๓

ให้ระงับข้อขัดแย้งใด ๆ ที่อาจเกิดจากบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ฉันทมิตร โดยการหารือระหว่าง ประเทศภาคี

การบังคับใช้และการยกเลิก

มาตรา ๒๔

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ลงนาม เว้นแต่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะขอยกเลิกโดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง การยกเลิกจะมีผล ๙๐ วัน นับจากวันที่แจ้ง ในกรณีที่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขอยกเลิกบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ เพื่อประโยชน์แก่แรงงานกำหนดให้คู่ภาคีหารือร่วมกัน เพื่อพิจารณาแนวทางดำเนินการต่อสัญญาการจ้างงาน ซึ่งยังมีผลบังคับใช้อยู่

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายได้รับมอบอำนาจจากรัฐบาลของตนให้ลงนามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

ลงนาม ณ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ สามสิบเอ็ด เดือน พฤษภาคม คริสต์ศักราช สองพันสาม เป็นภาษาอังกฤษ โดยต้นฉบับของบันทึกความเข้าใจทั้งสองฉบับนี้มีคุณค่าเท่าเทียมกัน

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

(นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

(นายอิธ สัมเฮง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานสวัสดิการสังคม
และการฟื้นฟูเยาวชน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	พลตำรวจตรี อภิรต์ นิยมการ
วัน เดือน ปีเกิด	12 มีนาคม 2504
การศึกษา	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต โรงเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 36 ปริญญาโท สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีววิทยาและงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยมหิดล ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติการทำงาน โดยย่อ	2526 รองสารวัตรสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน 2534 สารวัตรแผนกสถิติพลาภัณฑ์ กองกำกับการ 1 กองพลาธิการ 2539 รองผู้กำกับการ 1 กองพลาธิการ สำนักงานส่งกำลังบำรุง 2544 ผู้กำกับการ 1 กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการสันติบาล 2549 รองผู้บังคับการกองตรวจราชการ 4 สำนักงานจเรตำรวจ 2552 รองผู้บังคับการตรวจคนเข้าเมือง 1 สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง 2555 ผู้บังคับการตรวจคนเข้าเมือง 5 2557 รองผู้บัญชาการตรวจคนเข้าเมือง
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเมือง

เรื่อง แรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงของชาติ

ผู้วิจัย พลตำรวจตรี อภิรัตน์ นิยมการ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง รองผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาแรงงานต่างด้าวที่พากันอพยพมาจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาหางานทำอย่างต่อเนื่อง และทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งนี้การอพยพของแรงงานต่างด้าวล้วนมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายในของประเทศต้นทางเหล่านั้นเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาทางด้านการเมือง ในอดีตประเทศไทยไม่เคยมีนโยบายโดยตรงในเรื่องของแรงงานข้ามชาติ มีแต่แนวทางปฏิบัติในเรื่องของการควบคุมการทำงานของคนต่างชาติ ที่ตั้งอยู่บนระบบความต้องการสงวนอาชีพบางอย่างไว้ให้คนไทยทำ แต่ประเทศไทยก็ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานในบางสาขาอาชีพ โดยเฉพาะแรงงานระดับล่าง ประกอบกับคนไทยมีการศึกษาสูงขึ้น และไม่นิยมทำงานประเภท 3D คือ งานหนัก (Difficult) งานสกปรก (Dirty) และงานที่มีความเสี่ยง (Dangerous) ทำให้นายจ้าง หรือสถานประกอบการต่าง ๆ ที่ขาดแคลนแรงงาน มีความจำเป็นที่จะต้องหาแรงงานต่างด้าวเข้ามาทดแทน เพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมก่อสร้าง และอุตสาหกรรมประมง แรงงานต่างด้าวจึงพากันหลั่งไหลเข้ามาหางานทำในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ได้แก่ เมียนมา ลาว และกัมพูชา

สืบเนื่องมาจากการทำรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แรงงานต่างด้าวในประเทศไทยทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายต่างแตกตื่นกันอย่างอลหม่าน ได้รวมตัวกันอพยพออกนอกประเทศ และมอบตัวกับทางการเพื่อที่จะให้ผลักดันส่งกลับประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แรงงานต่างด้าว ชาวกัมพูชาเนื่องจากเกรงว่าเจ้าหน้าที่ทหารจะทำการกวาดล้าง เหตุการณ์ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบกับบรรดานายจ้างในกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ คือการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ภาคอุตสาหกรรมประมง และภาคการเกษตร แสดงให้เห็น

ว่าแรงงานต่างด้าวมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเร่งแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อรักษากลไกการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป เพราะระบบเศรษฐกิจเป็นมิติที่สำคัญหนึ่งของความมั่นคงของประเทศชาติ คณะรักษาความสงบแห่งชาติก็ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้อย่างเร่งด่วน จึงได้มีคำสั่งที่ 73/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ

สาเหตุหลักที่แรงงานต่างด้าวยังคงเป็นปัญหากระทบต่อความมั่นคงของชาติ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างยั่งยืนเนื่องมาจากการขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกันของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาลูกแรงงานต่างด้าว ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาในภาพรวมขาดความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพ การบริหารจัดการการควบคุมสกัดกั้นและกวาดล้างผลักดันแรงงานต่างด้าวไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึง ยิ่งไปกว่านั้นแรงงานต่างด้าวเสียเองกลับเป็นอาชญากร สร้างปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทย ตัวอย่างเช่น เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2557 กรณีนักท่องเที่ยวชาวอังกฤษถูกฆ่าข่มขืนที่เกาะเต่า อำเภอพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นข่าวโด่งดังไปทั่วโลก ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านลบแก่ประเทศไทยว่า ไม่มีมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมให้กับนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการสืบสวน สอบสวนคดีดังกล่าว พบว่า ผู้ต้องหาที่ลงมือกระทำความผิดนี้เป็นแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาที่เข้ามารับจ้างทำงานประมงในประเทศไทย เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดที่จะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาแรงงานต่าง 3 สัญชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย โดยจะทำการศึกษาถึงนโยบาย การดำเนินการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวของรัฐบาล การศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง และแนวทางการแก้ไข ในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว รวมถึงมาตรการในการควบคุมแรงงานต่างด้าว การสกัดกั้นและกวาดล้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่จะลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว
2. เพื่อศึกษาสถานการณ์แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว กัมพูชา)

ในประเทศไทย

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวโน้มนโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ 73/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 และตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ 74/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ

4. เพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง และเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการ และแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ในประเทศไทยอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมาตรการควบคุมการสกัดกั้นและกวาดล้างแรงงานต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความมั่นคงของประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาสถานการณ์แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ได้แก่ เมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยทั้งที่ผิดกฎหมายและถูกกฎหมาย ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติในประเทศไทยทั้งในระดับนโยบาย (ที่เปิดเผยได้) และระดับปฏิบัติการ โดยเน้นกระบวนการบริหารจัดการ ควบคุม สกัดกั้นและกวาดล้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) ส่วนในการจัดระเบียบแรงงานในด้านอื่น ๆ ของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) จะกล่าวไว้เพียงเบื้องต้นเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศที่เกิดจากการอพยพ เคลื่อนย้าย แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติที่เข้ามาในประเทศไทย เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเหมาะสมกับการใช้แก้ไขปัญหา โดยเน้นศึกษาผลกระทบที่มีต่อความมั่นคงของประเทศตามแนวการวิจัยปรากฏการณ์วิทยา โดยมีการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

การศึกษาปัญหาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ เริ่มต้นด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและบททวนจากเอกสาร บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ อาทิเช่น ทฤษฎีและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว แนวนโยบายการจัดการแรงงานต่างด้าวของคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ (กนร.) ข้อตกลงทวิภาคี (MOU) ว่าด้วยความ

ร่วมมือในการจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาล เอกสารทางวิชาการ พระราชบัญญัติ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแรงงานต่างด้าว

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) หลังจากที่คุณวิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติแล้ว ผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกผู้รู้หรือผู้ให้ข้อมูลที่ สำคัญที่สามารถให้ข้อคิดเห็นที่จะเป็นประโยชน์แก่งานวิจัย เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ของผู้วิจัยและความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว จำนวน 3 ท่าน คือ

1. นายจันทน์ ทรวงคารพ นักวิชาการแรงงานชำนาญการ กรมการจัดหางาน
2. พล.ต.ต. ชิชณพงค์ ยุกตะทัต ที่ปรึกษาด้านความมั่นคง สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
3. นายวิเชียร ชิตชนกนารถ ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวของรัฐบาล ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีปัญหาและอุปสรรคในหลายประการ ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาข้อขัดข้องในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว พบว่ามีปัญหาหลัก ๆ ดังนี้

1. การลักลอบเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว อันเนื่องมาจากสถานะเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศนั้น ๆ ประกอบกับสภาพภูมิประเทศของไทยมีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นระยะทางยาวเกิดช่องทางธรรมชาติจำนวนมาก รวมถึงกระบวนการขนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้ามาทำงานในประเทศไทย

2. นายจ้าง/ผู้ประกอบการ ไม่มีความรับผิดชอบ ขาดความสำนึกในหน้าที่ ไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ โดยจ้างแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายเพื่อลดต้นทุนการผลิต ยอมให้ที่พักพิงแก่แรงงานต่างด้าวและร่วมกันปกปิดต่อหน่วยราชการ
3. เจ้าหน้าที่ของรัฐบางหน่วยงาน บางคน ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว กระทำ ผิดกฎหมายหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนตน
4. ประชาชนทั่วไปมักวางเฉยกับการเห็นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน ไม่มีการแจ้งเบาะแสให้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองได้ทราบและดำเนินการปราบปราม จึงเป็นเหตุให้แรงงานเหล่านั้น สามารถอยู่ร่วมกับสังคมไทยได้อย่างเปิดเผย
5. ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และแนวทางการปฏิบัติที่ล้าสมัยไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ สอดประสานกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ไม่มีฐานข้อมูลด้านแรงงานต่างด้าวที่ครบถ้วนแม่นยำ การเก็บข้อมูลชีวภาพ (biometric data) การเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องระหว่างหน่วยงานที่ไม่เป็นระบบและไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้การควบคุม การป้องกันและแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวในภาพรวมขาดการบูรณาการด้านข้อมูล ข่าวสารและขาดประสิทธิภาพ
7. หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวมียหลายหน่วยงาน ขาดการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ไม่มียุทธศาสตร์ร่วมกัน ขาดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักในการเป็นศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว
8. นโยบายการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวไม่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่องและจริงจัง บ่อยครั้งเมื่อปฏิบัติไปแล้ว มักจะมีการผ่อนผัน หรือขยายระยะเวลาการดำเนินการอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากสภาพปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการควบคุม ป้องกัน สกัดกั้น และการจับกุมผลักดันส่งกลับแรงงานต่างด้าวที่ได้ศึกษามาแล้ว เพื่อให้การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลสูงสุด บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ จึงขอเสนอแนะแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1. การป้องกันมิให้แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาในประเทศ ต้องมีการสกัดกั้นตามแนวชายแดน (Seal Border) โดยบูรณาการหน่วยงานความมั่นคงตามแนวชายแดน การพัฒนาระบบการเข้า-ออก บริเวณชายแดน โดยนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมการอนุญาตเข้า-ออก เพื่อควบคุมและตรวจสอบการอยู่ในประเทศทุกช่องทาง จัดให้มีการบูรณาการตั้งจุดตรวจจุดสกัด (Check point) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตัดโอกาสในการเดินทางเข้าพื้นที่ชั้นใน บังคับใช้กฎหมายอย่าง

จริงจังกับผู้หลบหนีเข้าเมือง นายจ้าง ผู้ประกอบการ ผู้ให้ที่พักพิง ขบวนการนำพาแรงงานต่างด้าว อย่างเด็ดขาด

2. การแก้ไขปัญหอันเกิดจากนายจ้าง/ผู้ประกอบการ ไม่มีความรับผิดชอบ และไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างทราบถึงแนวทางการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย และให้ตระหนักถึงความผิดเกี่ยวกับการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย การให้ที่พักพิง รวมทั้งความผิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมให้ใช้แรงงานต่างด้าวในระบบแรงงานนำเข้า (MOU) การให้ข้อมูลรายละเอียดของแรงงานต่างด้าวแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นประโยชน์ในการควบคุมสถานะของแรงงานต่างด้าว รวมทั้งจะต้องควบคุมดูแลแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองตลอดช่วงเวลาทำงานจนกว่าจะเลิกจ้าง

3. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องแรงงานต่างด้าว หากมีการทุจริตประพฤติมิชอบ หรือมีส่วนพัวพันหรือรู้เห็นในการกระทำความผิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว จะต้องมีการดำเนินการทั้งทางอาญาและทางวินัยอย่างจริงจังเด็ดขาดทุกราย นอกจากนี้ยังควรเพิ่มค่าตอบแทนพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำงานด้านความมั่นคง เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งยังเป็นหลักประกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไปแสวงหาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายด้วย ดังคำกล่าวของผู้ทรง-

คุณวุฒิท่านหนึ่งว่า “อย่านำความมั่นคงของประเทศ มาสร้างความมั่งคั่งให้กับตัวเอง”

4. ควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจและให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวกับประชาชนให้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากปัญหาการลักลอบเข้าเมืองและการจ้างงานโดยผิดกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนช่วยกันสอดส่องดูแล แจ้งข้อมูลข่าวสารแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

5. ระเบียบ กฎหมาย และแนวทางการปฏิบัติที่ล้าสมัย ไม่มีประสิทธิภาพ หรือไม่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว จะต้องปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบันและให้สอดคล้องประสานกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ ควรเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวและหลาบจำ

6. ในเรื่องของฐานข้อมูลด้านแรงงานต่างด้าว ควรมอบหมายหน่วยงานกลางรับผิดชอบบริหารจัดการฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ ตั้งแต่คนต่างด้าวเดินทางเข้ามา การพักอาศัย การอนุญาตทำงาน จนกระทั่งเดินทางออกนอกราชอาณาจักร รวมทั้งข้อมูลการกระทำความผิดหรือข้อมูลอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการควบคุม ติดตามและตรวจสอบบุคคลต่างด้าวที่อยู่ในประเทศ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งข้อมูลมาที่หน่วยงานกลางและสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวร่วมกัน

7. จะต้องมีกระบวนการหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านแรงงานต่างด้าวเข้าด้วยกัน โดยจะต้องมีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพ เป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ แผนการ

จัดการแรงงานต่างด้าวระยะยาว (แผนชาติ) ซึ่งกำหนดร่วมกันอย่างชัดเจน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาตามนโยบายของรัฐบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

8. รัฐบาลจะต้องกำหนดปัญหาแรงงานต่างด้าวเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดแนวนโยบายอย่างต่อเนื่องและชัดเจน มีกรอบระยะเวลาการดำเนินการเป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ไม่ควรมีการผ่อนผันหรือขยายระยะเวลาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การดำเนินการพิสูจน์สัญชาติครั้งนี้ ควรเป็นครั้งสุดท้าย และจะต้องไม่ควรเปิดให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอีก และให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวในระบบแรงงานนำเข้า (MOU) ทุกราย

ปัญหาแรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งที่ประชาชนทุกคนในชาติจะต้องร่วมกัน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง นายจ้าง/ผู้ประกอบการถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะแก้ไขปัญหานี้ โดยจะต้องมีความรับผิดชอบ และมีสำนึกในหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัด ประชาชนทั่วไปต้องให้ความร่วมมือ สอดส่องดูแล เป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ หน่วยงานของรัฐและเจ้าพนักงานจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีการบูรณาการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐต้องมีแนวนโยบายที่ชัดเจน ต่อเนื่อง และจริงจัง ในการแก้ปัญหา เพื่อที่จะให้แรงงานต่างด้าวสามารถเข้ามาอยู่ร่วมกับสังคมไทยอย่างปกติสุข เพื่อช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า โดยไม่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ